

9 789669 778215

ДІЯЧІ П'ЕР

ISBN 978-966-97782-1-5

СНІДАНОК З БОРДЖІА

ДІБІСІ П'ЕР
СНІДАНОК З БОРДЖІА

ПЕРЕКЛАЛА З АНГЛІЙСЬКОЇ ОЛЕНА ФЕШОВЕЦЬ

УДК 821.111
П96

Вперше опубліковано англійською мовою як
"Breakfast with the Borgias" by DBC Pierre. Copyright © 2014 by
Arrow Books in association with Hammer Random House, 20
Vauxhall Bridge Road, London SW1V 2SA

ДіБіСі П'єр
П96 Сніданок з Борджіа [Текст]: роман / ДіБіСі П'єр; переклад з англійської Олени Фешовець. — Івано-Франківськ: Вавилонська бібліотека, 2019. — 160 с.

Місце дії — вицвілий, самотній пансіонат на узбережжі Саффолка. На вулиці темінь і густий туман. В будинку не працює телефон і немає Інтернету. Жодної надії на зв'язок із зовнішнім світом.

З'являється Аріель Панек, молодий перспективний науковець, який їде зі США на конференцію в Амстердамі. Через вимушену посадку літака у Станстеді його поселяють на ніч у пансіонаті. Спантичаний і втомлений після перельоту, він знайомиться з сім'єю, яка неначе святкує якусь подію. Але святкування це незвичайне. І незвичайною є сама родина.

Вечір переходить у ніч, і Панек усвідомлює, що попався у підступне павутиння чужих секретів і брехень, у сартріанське пекло, з якого він, можливо, не знайде виходу...

ISBN 978-966-97782-1-5

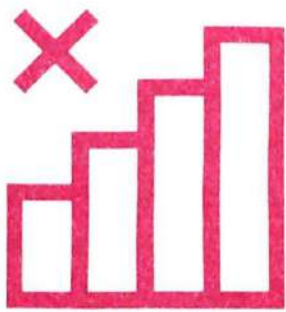
УДК 821.111

ВАВИЛОНСЬКА
БІБЛІОТЕКА

ISBN 978-966-97782-1-5

© ДіБіСі П'єр, текст, 2014
© Вавилонська бібліотека, українське видання, 2019
© Олена Фешовець, переклад, 2019
© Гаська Шиян, передмова, 2019
© Саша Пес, художнє оформлення, 2019

Передмова

Що таке пам'ять про людину, яку ми носимо в собі? Чи є вона сполучною ланкою серед квантового хаосу? Чи можуть технології забезпечити істинну трансмісію емоцій, чи взаємини з іншими ми просто накручуємо в голові, а тим часом їхні почуття залишаються для нас таємницею, навіть коли розмовляємо з ними — що вже казати про сурогат із літер на екрані?

Якщо пекло існує, то яке ваше персональне? Пекло — це ми самі? Чи інші? А можливо, ми потрапляємо в нього після народження? Чи життя — це лише перемикання між реальностями, і смерть — продовження телесеансу в іншому вимірі матриці, на іншому рівні комп'ютерної гри, до якої не всім вдається авторизуватися?

Відповідь на ці екзистенційні запитання ДіБіСі П'єр шукає в кожному своєму романі. Безумовно, він не перший і не останній письменник, який працює з цією проблематикою, вдаючись до нуару і реалізму. Його персонажі — завжди надзвичайні посередності, а історії їхніх стосунків банальні і побудовані на типових травмах. Але саме завдяки цьому вони стають близькими читачеві, навіть коли контекст йому абсолютно далекий. Американський підліток, звинувачений у причетності до бойні; розгублений британський юнак із залежностями та твердим наміром вчинити суїцид; успішний молодий науковець і студентка, в якої з ним роман, — усі вони — Вернон, Гебріел та Аріель із Зевою, — в дивний спосіб провокують глибоке

співпереживання і викликають відчуття реальності, так, наче все, що відбувається з ними, відбувається і з тобою. Хоч, здавалося б, що у вас спільного з ними? Як і з автором. Окрім звичайної людської вразливості.

Для мене ДіБіСі П'єр — особливий письменник. Через збіги в часі і просторі він, сам того не знаючи, став для мене тим, хто допоміг набратися сміливості і нахабства, щоб назвати власні спроби письма літературою. Завдяки йому я відчинила двері у світ, який залишається сексі попри всю свою олдскульність (чи то саме через неї) у часи, коли, за статистикою, відео, довше за три хвилини, не додивляються до кінця, хіба перемотуючи, та й то тільки якщо сильно зацікавить.

Переклад і публікація роману «Світло згасло в Країні Див» стали для мене не лише першим серйозним перекладацьким досвідом, але й челенджем зробити видання арт-проектом, як каже сам ДіБіСі — вінілом книжкового світу. Об'єктом, який хочеться мати у власності на противагу текстові в кіндлі.

Історія нашого знайомства розпочалася в Единбурзі у 2010 році, коли «Lights out in Wonderland» існував лише в сигнальному накладі, надрукованому спеціально до фестивалю. Це була сюрреалістична, по-шотландськи прохолодна серпнева ніч, пригода, гідна її учасників, сповнена простої людської легкості та інтелектуального авантюризму. Отримавши титули Міністерки Дебошу і, згодом, Шовкової Феї, жартома узгодивши ранкове інтерв'ю Букерівського лауреата з австралійською пресою, я гідно пройшла всі етапи цього паб-кролу, не обтяженого інстаграмом та лайв-сторіз. Мандрівка включала такі зупинки, як казино і бар, що відчинявся о шостій ранку, але вібрував о цій годині, як у розпал вечірки. Туди сповзлися всі божественні гуляки й учасники театрального фестивалю, намагаючись когось підчепити, докоряли дівчатам з нашої зграйки, що ми зависаємо з письменниками, бо ж, мабуть, «любимо їх за їхні красиві слова!»

Ну звісно. Коли один автор з нашої компанії описав життя дівчат-підлітків з католицької школи так, наче вліз у їхню шкіру і трикотажні трусики, а другий може передати реакцію закоханої дівчини на повідомлення від об'єкта адорації так, наче сам не раз піддавався цьому хворобливому гормональному неврозу, — як можна не зачаруватися їхніми словами дужче, ніж інсайдерським чик-літом?!

Змальовування неврозів нашого часу — в цьому ДіБіСі особливо майстерний. У нього незмінно на тлі історії прочитується травматичне батьківство-дитинство; гомо, яке штовхає до смерті або до нестримного життя; страх цієї-таки смерті і страх життя водночас; тиск суспільства, яке вимагає бути щасливим, активним і залученим або вдавати, що ти такий; страх перед технологіями і їхня розкіш та неунікність; щурячі перегони соціальних устроїв; зіткнення різних світів: багатого і бідного, живого і мертвого, інтелектуального і маскультового, посередностей-гвинтиків-системи і вразливих індивідуалістів.

Його книжки завжди залишають такий післясмак, як похмілля у випадковому готельному номері неподалік від дому після єднання сонячних м'ячиків всередині наших скелетів, що загораються після бурхливих ночей з незнайомцем, з яким у тебе 100% епізодичне влучання, спільна партія в дартс з мішенню на грудній клітці.

Герої вигукують «вою!» і «ю-у-ух!», а ти наважуєшся взяти їх за руку і не відпускаєш до самого кінця — зі співчуття, підтримки і миттєвої легкої близькості.

Цей досвід читання допомагає усім нам не розчинитися у своєму щоденному житті, де ми використовуємо телефони і зв'язок як кротовини, намагаючись не мати справи з чимось близьким чи несприятливим довше за секунду. У світі, де ця практика риття кротовин за допомогою пристроїв усіма схвалюється як позитивна річ. Налагодження зв'язків. У світі, де пристрої змінили

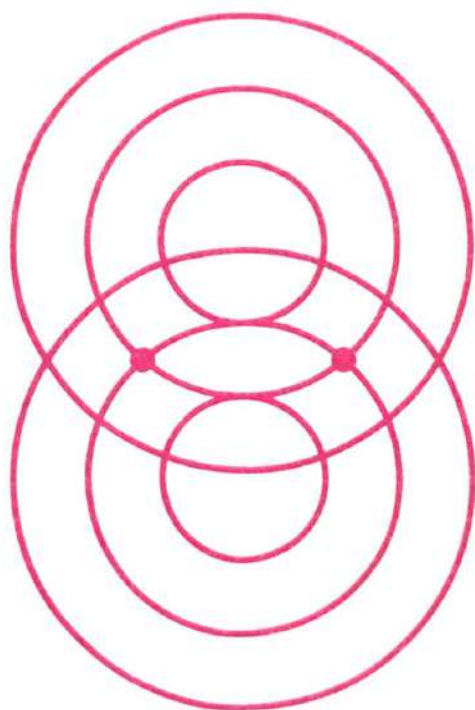
основні алгоритми в людському мозку. І їх також схвалюють як позитивні. Як прогрес. І можливо, вони такими і є — поки всі причетні мають котрийсь із цих пристроїв. І поки всі ті пристрої ловлять сигнал.

Але іноді сигнал корисно вимикати.

Дисконектніться і зануртеся!

Гаська Шиян

СНІДАНОК З БОРДЖІА

Дія перша

1

Технологія — це шлях, істина і життя. І ніхто не прийде до світла інакше, як через неї. Алгоритми — нове ДНК, і це до кращого: бо нині біг у скорих, і бій у хоробрих, і від часу й нагоди незалежні вони.

Але годинник над четвертою платформою був аналоговий. Його секундна стрілка — червона. Диск на її кінчику завібрував, мов сталава куля, що трощить граніт. Час мовби не хотів минати. Проте він таки посипався далі, доки нарешті, о дев'ятій сорок вісім цього листопадового надвечір'я, у Зеви Нілі залишилося чотири хвилини, щоб її телефон задзвонив — інакше щось пішло серйозно не так.

Вона тримала його наче молитовник у своїй маленькій, вдягненій в рукавичку долоні. Здавалося, телефон ніколи раніше не дзвонив. Незважаючи на відсутність новин, він цілував її обличчя своїм сяйвом, і самої лиш цієї обіцянки було досить, щоб прикути її погляд до екрана. Мабуть, тому, що за ним зберігалось усе важливе, будь-коли нею сказане чи почуте, вона проглядала цю мерехтливу історію, шукаючи розгадок нинішнього дня. Вони ховалися в розмові, яка тривала вже місяць, а вчора різко урвалася. Її чат був зеленим, його — білим, на заставці з сердечками і динамітом:

АРІ: Якщо ти мені довіряєш, тоді в чому проблема?

ЗЕВ: О, тепер це згвалтування на побаченні, дяки.

АРІ: Ти казала, що тобі й це сподобається.

ЗЕВ: Не розкажуй мені, що я казала, Аріелю.

Вона затремтіла. На Південному вокзалі у Брюсселі був крижаний холод. Якщо цей пристрій не задзвонить або не блимне повідомленням, її серце розіб'ється на друзки. Тоді краще

навіть не сідати на поїзд. Їй захотілося, щоб той врізався в міст. Напружена, мов миша серед голубів, позираючи крізь ґривку на залу, де їй не місце, де кишіло не тими людьми, на кінський двір подихів, освітлених екранами, вона відчувала, як її тягне додому кожна з трьох тисяч чотирьохсот сімдесяти миль. Вона знала точну відстань від домівки, бо визначила її на комп'ютері, підтвердила на планшеті, ще раз перевірила через GPS і надіслала дані собі на телефон, щоб використати проти Аріеля.

Сяйво екрана знову її заманило:

АРІ: Не розумію. Не схоже на тебе.

ЗЕВ: Не смикай мене за чортові ниточки.

АРІ: Так у чому ж проблема?

ЗЕВ: Хтось мене впізнає.

АРІ: Одягнися інакше. Ніхто не чекає студентів.

ЗЕВ: Тепер ти кажеш, що я звичайна.

Вона швидко перезавантажила телефон – на випадок, що повідомлення застрягли десь між країнами. Екран згаснув і знову засвітився, але нічого нового не з'явилося.

Вона повернулася до історії повідомлень:

АРІ: Зваж ризики.

ЗЕВ: Ти ба! І я про це ж.

АРІ: Тобто ризикую лише я. Студент із викладачем кафебри не має проблем. Професор зі студентом має проблеми.

ЗЕВ: Ага, ти дорослий, а я дитина.

АРІ: Зево. Зробімо це, давай – але вишукано.

Платформа забрязкотіла. Три хвилини в надії, що поїзд потрапив в аварію. Якби він лиш подзвонив, надіслав одне-єдине повідомлення, вона б скочила у вагон ще до зупинки. Але список поганих прикмет швидко роздимувався. Вона вчепилася в одну: слід було вдягнути худи. Такий светр із каптуром – це не одяг, а кабіна, яку носиш на собі. Бо ця фізична реальність – не місце виставляти себе напоказ. Вона згорбилася, закутавшись у пальто, мовби ховаючись від звуків. Зазвичай Зева ходила в навушниках, але тепер вони її лякали, улюблені мелодії

звучали насмішкувато, мов колискові під час убивства. Усе тому, що було щось негаразд.

ЗЕВ: Середина семестру. В мене навіть паспорта нема. А ти читаєш «Вступ до алгоритмів» того тижня, коли, як кажеш, ми в Європі. Божевілья.

АРІ: Один з наших квитків оплачений. Не марнуймо його. Конференція проста, вдень ти туристка, ввечері зустрінемось. А потім – лиш ми одні. Більше свободи, ніж тут.

ЗЕВ: Тут у нас буде тест – чи я поїхала як твоя студентка, асистентка, чи як секс-рабиня. А що я скажу своїм?

АРІ: Що тобі двадцять три.

ЗЕВ: Па, татку, – розпусний тиждень у Європі з доцентом. Треба для оцінки.

АРІ: Якщо питаєш, чи я серйозно, то я серйозно. Я хочу бути з тобою.

Вона уявила його, замисленого чоловіка-яструба під каптуром дафлкота. Вони були парою з майбутнього, поєднані у свідомості, не прив'язані до обтяжливої плоти. Після зустрічі на онлайн-семінарі сторінка її життя злилася з його сторінкою.

Аріель Панек. Вундеркінд. Магніт для другокурсниць. За ледве тридцятка.

В ньому щось було. Візія. Правильне розуміння речей, зокрема того, що ціле людство може вміститись у виноградні, якщо висмоктати порожнечу з усіх його атомів. Їм випало запрагнути того мерехтливого світла і побігти до нього. Це була угода. Майбутнє. І вона таки пішла тим шляхом, спонтанно, без жодних вагань. Вони знайшли одне одного, прямуючи туди.

Разом у постлюдські часи.

Дві хвилини надії, що поїзд зійшов з рейок. Вона зиркнула на платформу. Імла вдалині леденіла в дим. Дроти і колії врізалися в безконечність, мов сліди від ковзанів.

ЗЕВ: Хіба не жалюгідно? Ніби менеджер з касиркою в якомусь motelі.

АРІ: Це пригода.

ЗЕВ: Дві пригоди. Одна — це якби ми подорожували разом.

АРІ: Назад ми летимо разом. На конференції буде команда Хмарних Серверів і дехто з лабораторії ШІ. Я лечу пізніше, думаю, сам, але все ж нам не варто з'являтися разом в аеропорту, всюди будуть делегати. Потім світ стане нашим.

ЗЕВ: Радше твоїм, це ж ти європеєць. Я ніколи не їздила далі Чикаго, і то це був пекельний стрес.

АРІ: Я хочу подарувати тобі світ. Хочу, щоб ти розсмакувала його. Побачила, як він працює. Людські системи, не забувай, — це також дослідження. І твій номер у Брюсселі може бути в аеропорту, поїзд там же. Я зустріну тебе наступного вечора на вокзалі в Амстердамі.

ЗЕВ: А якщо літаки затримуються? Або поїзд? Або я тебе не знайду?

АРІ: Та ну — в новому світі? Скільки маємо способів бути на зв'язку? Сім? Вісім? Я дам тобі знати, щойно приземлюсь, інакше ти не сідаєш на поїзд. А знайти мене легко — я в каптурі.

Аріель розумівся на каптурах. Це в них було спільне. Свій він ніколи не скидав, навіть у приміщенні, навіть улітку. Він знав, що з навушниками худі ставав спальнею, а світ, що проходив мимо, — кіном. У затінку то була вечірка, де єдиний гість — ти сам. І річ не лише в смаку. Він мав свою етику. В наш час худі був не модою, а дорогою в майбутнє. Все те, що робило зовнішній світ віртуальнішим, водночас робило реальнішим світ внутрішній; а для нього реальність була під його каптуром, в його голові, і функціювала вона бездоганно.

Їй це подобалось. Вона в це вірила. В бездоганне функціонування.

Одна хвилина на молитву за те, щоб поїзд зіткнувся з коровою. Вона притулила екран до грудей, повертаючи голову з боку на бік, щоб подих його не затуманив.

АРІ: Як важко намовити на цей медовий місяць.

ЗЕВ: Медовий місяць? Ти пропустив Вегас.

АРІ: Ти знаєш, про що я. Чому тебе так важко переконати?

ЗЕВ: Чому ти так заповзявся мене переконувати?

Якийсь чоловік підійшов до Зеви і заговорив скрипучою мовою. Вона здригнулася і перейшла на порожнє місце в кінці платформи. Раптом вона стала чужинкою, надто сліпучою у своєму пальті, зі своєю брошкою, з підібраним до кольору багажем. Вона була маяком, який сигналізував: «Америка», який волав: «Жаклін Кеннеді загубила капелюшка». Зева була з тих дівчат, які ховалися на вечірках, якщо взагалі на них ходили. А тепер вона – торт у вітрині. В одязі, якого не любила й не розуміла, в очікуванні, чи з'явиться той хтось, хто не вміє спарувати шкарпеток.

Її фатальна хиба – романтика. Жодний алгоритм, хоч який великий, її не виправить.

На відміну від мертвих, чиї тіла легшають після відходу, її екран важчав, що більше вона в нього вдивлялася. Від адреналіну й болю. Від повідомлень усіх Зев перед оцією. Молодою дурепою.

Вона витерла обличчя рукавом. Глянула на годинник. Була дев'ята п'ятдесят дві. Час відправлення. Якщо вона сяде в поїзд, свої сльози їй доведеться приписати холодові. Хай там як, риси її обличчя були свіжі, наче вмиті росю, уже яріли на краях, ніс червонів на морозі.

Гучномовці гримнули: «Амстердам». Фари сяйнули вздовж колії.

Раптом дмухнув вітерець. Рейки забриніли.

Стрічка її повідомлень дійшла до вчорашнього дня:

АРІ: Зачекай до Амстердама. Перша ніч у номері люкс. Хочу, щоб ти почувалася, мов принцеса Лея. Дворецький може зробити нам фото.

ЗЕВ: Дворецький? Треба було спакувати тенісну спідницю. Слухай, друже, краще тобі з'явитись на тому вокзалі. Це вже якесь старе кіно про війну. Серйозно, пообіцяй мені.

АРІ: Обіцяю. Не хвилюйся. Я відстаю від тебе на кілька годин.

Вона прикипіла до цього повідомлення. Тримала його відкритим на екрані.

Зрештою, між ними була угода. Лише вони протримаються до кінця оповіді. Новий світ не був питанням моди, він був справою виживання. А чисті алгоритми – його алхімією.

Аріель Панек був її кодом. Алгоритмістом.

Поїзд ковзнув мимо, ніби повзучий хробак, з гуркотом, сичанням, випусканням рідин, зі звуками неспинної маси, для неї всі ті сили мали свої звуки.

Вона притиснула долоні до живота, тимчасом як поїзд з брязкотом зупинився.

Звук завмираючих моторів усе ще свистів під каптуром Аріеля – і тепер їхнє дедалі тихіше виття описувало його день.

– Думаю, нам слід повернутися. – Він висадив сумку на коліна. – У мене погане передчуття. Краще почекати в аеропорту. Якщо справи підуть гірше, я можу тут застрягти. – Він глянув на годинник. Була восьма п'ятдесят дві вечора.

Тобто в Брюсселі дев'ята п'ятдесят дві. Зева саме мала б сидати на поїзд.

– Якщо справи підуть ще гірше, – сказав водій, – будемо куняти в машині. Ще такого не бачив. Кажуть, глобальне потепління. Чорт, я б не був проти, якби справді трохи потепліло. Сили небесні, тільки-но гляньте на це! Дайте спокій з тими літаками, у них хоч прилади є. А я от ледве бачу капот своєї клятої машини.

Мов краби і скелети, яких море викидає під час шторму, Арієлева сутність збиснула в полі зору. По-перше, можна було побачити, що він плавець. Його козир – стиль батерфляй, він не свідомо повертався до цієї сили. Бо коли останній вуличний ліхтар згинув позаду, його руки піднялися до плечей і там зависли, готові до ривка.

Коли машина поволі повертала, в бік гупнуло.

— Ласкаво просимо до Саффолка, — сказав водій. — Збіса типово.

— Воу! Ми його вбили? — Аріель притиснувся носом до шибки.

— Скажімо так: він міг би почуватися краще. — Чоловік закинув голову і зареготав — осяччим ревом, що вже почав дратувати. — Ме-е-е-е.

— Серйозно, вертаймося назад. Я можу заплатити. Бо ми вже наїжджаємо на диких тварин. Не думав, що буде так далеко. Безглуздя.

— Фазани на цих путівцях — не дивина. — Водій глянув назад через дзеркало. — Вони не літають достатньо високо. І повільні в повітрі.

Аріель витягнув телефон і постукав по екрану. Далі немає сигналу. Він мусив би спробувати в аеропорту, але час між рейсом і цим моментом був якимсь розпливчастим, наче вві сні, а не наяву. Отаким було його хвилювання, подумав він. Отаким стрес. Тоді логічним здалося зачекати десять хвилин, щоб усаїтнитись десь у тиші.

Треба було там і лишитися. З мережею, здоровим глуздом і обсмаженою кавою.

Екран, мов кришталева куля, освітив його похмуре обличчя. Він трохи опустил вікно, поморщившись від струменя холоду, змішаного зі смородом прілого листя. Від сканування нічного неба телефоном сигнал лише на мить затремтів, а тоді завмер.

— Серйозно, — сказав він. — Мусимо вертатись.

— За звичайних обставин, сер, цілий світ був би до ваших послуг, — але дорога А за нами зараз перекрита, — пригадуєте, там блимав світлофор? Нам ще пощастило заїхати аж сюди, бозна, що трапилось. Напевно, аварія десь біля аеропорту. Послухайте мою рацію: поряд немає інших таксі. Я підкину вас, а тоді сам поповзу додому.

Аріель обм'як у сидінні. Тепер чохла сидінь його дратували. Сосновий дезодорант, шипіння рації, залишки їжі. Насправді машині мало б бути принаймні років сорок. Він не розумів, яким чином вона досі могла працювати як ліцензоване таксі.

Все це посилювало його дискомфорт. Здавалось, його шкіру вкрив гель мандрівника: частково загуслий піт, частково статична електрика. Він чув свій запах.

І зовні було сіро і мертво тихо. Вдивляючись у туман, він бачив там лише всесвіт, складений з частинок, і сьогодні ввечері вони застигли від морозу.

Аріель проглянув усі свої сторінки соцмереж, свої повідомлення, пошту і чат, але то були кімнати після вечірки, пливучі уламки нетутешнього настрою і часу.

Натрапивши на вчорашній чат, він нахмурився:

АРІ: Зачекай до Амстердама. Перша ніч у номері люкс. Хочу, щоб ти почувалася, мов принцеса Лея. Дворецький може зробити нам фото.

ЗЕВ: Дворецький? Треба було спакувати тенісну спідницю. Слухай, друже, краще тобі з'явитись на тому вокзалі. Це вже якесь старе кіно про війну. Серйозно, пообіцяй мені.

АРІ: Обіцяю. Не хвилюйся. Я відстаю від тебе на кілька годин.

Аріель спіймав погляд водія.

— Можна хоча б спинитися, щоб я спробував задзвонити? В мене серйозно губиться з'єднання.

— З'єднання, — промовив водій задумливо. — Слівце саме для вас. Коли я був шпінгалетом, воно б означало Лего. Ме-е-е. Але чесно, я навіть узбіччя не бачу. В цих умовах найкращий вибір для вас — це готель. Уже недалеко.

— А ви побачите готель? Я був би на правду вдячний.

Машина фуркотіла далі. Кожна гілочка і кожен камінчик, яких вона торкалася, кожен оберт її колеса з хрускотом відлунював у тумані, мов хода першого звіра по землі.

Телефон тельнюкнув, оживши на схилі пагорба. Аріель підхопив його.

Лінія завмерла, перш ніж телефон сягнув його каптура.

Він двічі марно набрав номер, а тоді простяг руку й потиснув плече водія:

— Яке то було останнє місто? Можемо поїхати просто туди? Я міг би під'єднатися, знайти щось поїсти — я ж навіть не зняв місцевої валюти. Ви б могли просто мене там залишити, реально.

— Іпсвіч? Боюся, далеко позаду. Тобто не дуже далеко, як летіти по прямій. Але сьогодні ввечері ніхто літати не буде. Ви міцно засіли, сер, — наскільки пригадую, вам замовили готель на морському курорті. Скоро будете в своєму джакузі, повністю під'єднані, як різдвяна ялинка.

Коли вони спускалися згори, телефон перемкнувся з режиму «Тільки екстрені виклики» на «Мережа недоступна». Екран висвітлював німб довкола голови Аріеля, і він ставав віртуальним святим у його сьйві; але сьйво було порожнім. За мить екран потемнів. Аріель озирнувся на двадцять кілограмів сучасного багажу: два ноутбуки, планшет, три кілограми кабелів з жорсткими дисками і смартфон.

Кожен прилад містив у собі не що інше, як його життя.

Усі були ні до чого.

Чомусь це викликало в його уяві материн голос: «Ніби ти взагалі збирався дзвонити, — сказала вона йому тим своїм тоном, фальшивим, мов у акторки водевілю. — Ніби я щось для тебе значу».

Його погляд ковзнув до знімка, прикріпленого до панелі. На ньому водій хитро шкірився, обіймаючи товстим ручиськом довготелесу дівчинку років десяти. Підстрижена під хлопчика, в брудному джинсовому комбінезоні, а біля її нестримної усмішки, на кінці вудочки, метлялася рибка. Фото перетворювало її на сина, якого водій ніколи не мав. Воно розворушило щось в Аріелі, витягло кістку десь із кипучого бульйону його стресу і перевтоми. Почуття не було теплим. Навпаки, від нього війнуло морозцем. Якось він зрозумів, що в глибині це почуття не має нічого спільного зі схемами чи алгоритмами. Його фатальним слабким місцем були люди. В усьому їхньому хитрому, нестримному, товсторукому зачудуванні.

— Хтось вас чекає? — спитав водій.

- Не тут. Їду на конференцію. Моя дівчина вже там.
- О? Вітаю. Гарна надбавочка — притягнути з собою панусю. Своєї б я не хотів бачити поряд, якщо розумієте про що я. Ме-е-е.
- Ми з однієї сфери.
- І що то за сфера, дозвольте поцікавитись?
- ШІ, — відповів Аріель. — Тобто комп'ютерні науки.
- ШІ? Не кажіть, що «І» означає «інтернаціональний». Ну, не велика підказка, я чую, що ви з-за океану.
- Штучний інтелект.

Аріель відкинув голову на сидіння. Заплющив очі, намагаючись зігріти себе позитивними думками. По-перше, зі слів водія, він принаймні прямує до великого готелю. Там він знову зловить свій день. Там, над бургером і картоплею фрі, з кавою і вай-фаєм, він поверне собі контроль.

Його руки в'яло обвисли.

- Штучний інтелект? Те, що в регбі-клубі ми називаємо пивом. Ме-е-е-е. Майте на увазі: не з усіма спрацює.

Аріель опустився нижче. Він вдивлявся в горнило кипучого морозу, вихопленого світлом фар. У голові пролітали плани щодо готелю: знайти аеропорти поблизу, сміливіших таксистів, надіслати вечерю, квіти, шампанське до її номера.

- А втім це цікаво, — говорив далі водій. — Тобто, на вашу думку, як спеціаліста, — чи комп'ютери справді колись замінять людей?

— Питання не в заміні. Радше в поєднанні.

- Ні-ні, я розумію — але, на вашу думку, чи вони колись дорівняються до нас способом думання і таке інше? Те, що ми називаємо нашою людською природою?

— Чому б і ні? Зрештою, мозок — це процесор.

- Але, як би то висловитись: багата палітра життя і всяке таке. От як ви щойно сказали: «В мене погане передчуття», — так далеко вони ж не зайдуть?

— О, безперечно. Інстинкт — це лише перегляд попередніх результатів. Не таке вже й велике діло. Наразі наша єдина реальна перепона — обчислювальна потужність.

— І це все, чим ми є? Обчислювальна потужність? Трясця!

— А більшого нам і не треба. Кінець кінцем, ми всі однакові, ми просто вчимося прагнути добра.

Машина зашурхотіла по гравію, сповільнюючи хід, поки водій вивіряв розташування.

— Ну, — витягнувши над панеллю приладів. — Оце має бути ваш готель.

Аріель втупився у порожню пітьму. Там нічого не було.

Він постукав по телефону.

Немає мережі.

— Хоча, — водій пошкрябав голову, — можливо, й не той, про який я подумав.

3 — Не зважайте на kota. — Стривожена сіра примара незграбно вмошувалась під стійкою. Чоловікові було, певно, лишень за п'ятдесят, але розчарування тривалістю в життя зависло під його очима і скрапувало за кожною фразою. — О, на Бога. — Він відкинув рудуватий хвіст від свого носа.

Готель «Кліффс» ледь пахнув лавандою, що маскувала затхлу капусту. Аріель подумав про літніх людей, які прикривають погану гігієну. Старе транзисторне радіо в коричневому шкіряному чохлі мрійливо потріскувало за стійкою, наспівуючи банальщину давніх часів. Порт'є обернувся і вимкнув його. Тиша, мов пліснява, охопила вестибюль.

— Хочете замовити собі гарячий сніданок? — спитав він.

Крізь струминки на запітнілому склі Аріель спостерігав, як таксі сповзає довгою під'їзною дорогою. Червона протитуманна фара згасла у мряці, мов янтар. Він одвернувся від вікна з телефоном у руці.

— Мені вкрай потрібен вай-фай.

— Перепрошую? — перепитав порт'є.

— Інтернет-зв'язок.

— О? Ви перші про таке питаєте. — Він відклав ручку. — Боюся, керівництво схильне уникати речей, які можуть відволікати від перепочинку на морі, розумієте? Або, насправді, між

нами кажучи, будь-чого, чим можна було б зловжити. Особисто я не розумію чому – але зрештою, не мені вирішувати.

– Хоч колись тут буває телефонний сигнал?

– У кращому разі уривчастий, наскільки я зрозумів. А в такий туман – ну... Хоч від одного юнака я чув, ніби кімнати нагорі кращі. Номер шістнадцять, кімната під дахом, можливо, найкраща, якщо спрямувати прилад на море.

Поблизу скрипнула сходи́нка. Порт'є напружився.

– Дасте мені цей номер, добре? – Аріель зробив громовідвід з однієї ноги, погойдуючи нею, щоб вивільнити стрес у підлогу. Все інше в ньому застигло, лише щокі посмикувалися через стиснуті зуби.

Кроки привели ще одного чоловіка. З виглядом господаря дому він рвучко увійшов до вестибюлю, пригладжуючи останні пасма волосся.

– Ах! Наш пізній прибулець. – Це був дивний чоловік, блідий і нервовий, з голосом лунким, мов звучання гобоя. Він окинув Аріеля поглядом, затримавшись на каптурі. – Боюся, кухня вже не працює. Але, може, Роб піднесе трохи хрустиків?

– Хрустиків? – перепитав Аріель.

– Картопляних чіпсів.

Сміх задзвенів у вестибюлі позад чоловіка.

Аріель нашорошив вуха.

– У вас є бар?

– Ні, ні, – відповів чоловік. – Горішки, якщо бажаєте.

– Він попросив шістнадцятий, – повідомив Роб. – Я міг би йому щось занести.

– Кошмар. – Чоловік знайшов реєстраційний бланк. – А казали, що польоти в тумані не є проблемою як такі. Очевидно, більшість літаків можуть дуже добре злітати і приземлятися, та й переміщатися в повітрі за своїми приладами – просто не видно, як розвести їх на землі. Кошмар, кошмар. Шістнадцятий?

– Перепрошую? – Аріель занурився в написане від руки оголошення за стійкою: «Щоб тут працювати, не треба бути божевільним, але це допомагає». – Будь ласка, якщо там є сигнал.

— Власне в тім-то й річ, — чоловік підвів погляд. — Бо ми в такій трохи мертвій зоні. Я не можу гарантувати, що спрацює, особливо сьогодні.

— Настільки зле ще ніколи не було, розумієте? — Роб нахилився вперед. — Ну, ви й самі знаєте після страшного випробування, яке пройшли. Усі новини про це.

— Не здивуюсь, — сказав Аріель. — Коли я вилітав з Бостона до Амстердама, то не сподівався, що опинюся на морському курорті в Британії.

— О так, у багатьох пасажирів змінилися плани, раз, і все. Навіть ще до вас, цілий день відхиляли літаки. Гадаю, всі інші зайняли готелі аеропорту або поїхали до Лондона. Ми, напевно, щось на подібну останнього притулку, — усміхнувся він співчутливо.

— Перепрошую, — фиркнув бос. — Ми вже точно не останній притулок, порівнюючи з деякими стерильними готелями при аеропортах.

Аріель хитнув головою.

— Це наче подорож назад у часі.

— Надто іронічно, — Роб показав на двері. — Голландія ж зовсім недалеко. На доброму човні добралися б за кілька годин.

— Тоді викличте його, — буркнув Аріель. — Будь ласка.

— Ну, зараз навіть доріг не видно, — мовив бос, — тож будьмо розважливими. Сьогодні ввечері ніхто нікуди не їде. Якщо хочете номер — ми вам дамо.

— Шістнадцятий, він хотів, — сказав Роб. — Для свого телефона.

— Так, знаю, що він хотів шістнадцятий.

Аріель хитнув головою.

— Я справді не можу пробути ніч без зв'язку, на мене чекають. А чи не можна скористатися вашим телефоном?

— Звісно. Якщо дасте мені місцевий номер, я вас з'єднаю. Для дзвінків за кордон є телефон-автомат біля вбиралень. — Бос зиркнув на Роба. — Нам від'єднали міжміський зв'язок після того, як дехто з гостей зловживав послугою.

— О так, була проблема, — пирхнув Роб. — Канадці.

— Тоді можете розміняти трохи валюти? Я приїхав просто з літака. Або краще — можете замовити мені таксі?

— У таку негодую таксі не викличете. Це було б порушенням закону.

— Та я щойно приїхав у таксі. Він ще, мабуть, у дорозі.

— Ну, боюся, зараз чинні серйозні обмеження щодо поїздок.

Регіт прокотився коридором, наче у відповідь. Відтак бос нахмурився.

Це була гра з нульовою сумою. Аріель мав дві години, щоб сповістити Зеву. Здавалося, що цей готель — єдиний варіант на кілька миль навкруги. Він сягнув до кишені, витягнув кредитну картку і кинув її на стійку.

— Не потрібно, — бос штовхнув картку назад.

— Справді? Навіть для посвідчення особи?

— Про все вже подбали, сер. Ми чекали на вас.

Аріель вдячно кивнув, але постановив собі, що найпізніше до ранку його тут не стане. Як буде треба, він піде пішки до найближчого містечка; і зробить це сьогодні ж увечері, якщо в будинку не з'явиться сигнал.

— Проведи його нагору, Робе. — Бос простягнув ключі за вбільшки з великий шматок піци. — Номер шістнадцять. Покращений делюкс.

Роб провів гостя через їдальню, вистелену паркетом. Запах ледь помітно змінився на тушковані овочі з ноткою водостічної труби. Йдучи до сходів, Аріель зауважив вицвілі репродукції Констебла, негарні місцеві морські краєвиди, пластикову папороть і гарячкове килимове покриття. А на додачу одну обрамлену в золото фотографію імпозантного чоловіка з вусами.

— Ви канадець, сер? — спитав Роб. — Яюсь у нас були канадці. Милі люди. Він працював в уряді Трюдо, а вона, здається, тримала коней. Чи щось таке. В усякому разі, пам'ятаю про уряд і коней. Справді гарний народ.

Аріель ішов слідом, тримаючи телефон у витягнутій руці, мов пістолет.

— Ох, я все переплутав, — хихикнув Роб. — Ви сказали — Бостон. Зазвичай питаєшся, чи хтось американець, і той ображається, бо він канадець.

Світло тьмяніло позаду, поки вони зі скрипом, стуком і тріском піднімалися застеленими мостинами. Крізь вікно на першій сходовій площадці Аріель помітив прилегле крило. В тумані ця вікторіанська споруда світилася, мов надбудова розтрощеного судна, її кути проглядалися завдяки прожектору, розташованому десь позаду. За розмазаними обрисами вгадувались вікна, фронтони і портик, з-під якого лилося тьмяне світло. Здавалося, місце було збудоване з імли, наче туман раптово набув форми перед тим, як розвіятись у ніщо.

Аріель тикав телефоном по всій площадці, шукаючи пуповинний канатик до іншого, аби не цього місця.

Не було жодного.

Він почувався надто зневіреним, щоб дратуватися через цей готель. Але такі місця, якими керують самі власники, завжди його дратували. На відміну від вестибюля якогось Гілтона, який не належить нікому, ці місця роблять з вас дійову особу в чиємусь химерному уявленні про те, як керувати готелем. Упродовж багатьох літніх канікул, проведених з батьками, він зрозумів, що чим чарівнішим був готель, тим більше йшлося в ньому про господаря, а не про гостя. Це були дзеркала, в яких ви не могли себе побачити. До того ж щось ховалось за тими хитрими усмішками, мовчазними здогадками, через які ціла ідея вашого перебування там здавалася анекдотом.

Мовби відчувши його настрій, Роб виклав коротку історію готелю «Кліффс», пересипану зітханнями і скрадливим сичанням. Що вище обоє піднімалися, то більше його балаканина перетворювалась на звірання. Аріель почувався незручно. Йому рідко коли звірялися. Але тепер він довідався, що «Кліффс» колись був будинком для літніх людей. Міг би й здогадатися. Мабуть, ця колишня сутність сочилася крізь його обшивку, чи, можливо, повільне цокання годинника в їдальні нагадувало про минуле. Після перетворення на готель — здебільшого досягнутого зміною вивіски

на портику — він прославився серед місцевих як «Спліффс», тому що бас та ударні тоді тарабанили по Бірстонській затоці, мов камінці-жабки по воді. У селі через затоку, де люди спали в одязі, рятуючись від холоду, музику сприймали за надмірні веселощі, коли улов був поганий, малята скучали за татами або човен не повертався зі шторму. Роб почав працювати в ті часи, коли власники вірили в тамбурини. Але незабаром декаданс поступився контролю. Він гримнув в особі Кліффорда, головного менеджера на першому поверсі, зухвалого, мов шавка. Обов'язки в будинку стали підступною шаховою партією між ним, економкою Мадлен і Робом, кожне доручення було напруженим, ніби нічна крадіжка.

Вочевидь, Кліффорд багато чого вимагав від Роба і Мадді; але квадратним коренем їх усіх було розділити гостей на два табори: тих, хто, на його думку, є правильним гостем, і тих, хто, на його думку, таким не є.

До наступної площадки Роб видихнувся і вже не міг продовжувати. Від напруги або від докорів сумління через свою нерозсудливість, його очі благально вирячились.

Під ним на сходах Аріеля охопило швидкоплинне *déjà vu*. Він зупинився й озирнувся. Наприкінці одного літа, в сімнадцять років, він стояв нагорі схожих готельних сходів і верещав «Ненавиджу вас!» своїм батькам.

Найвіддаленіший фронтір дитинства. Наступного дня він придбав свій перший хід і вже ніколи не підвищував голосу.

А тепер Аріелю Панеку дуже хотілося мармурового вестибюля і бургера. Йому бракувало хрому, чорної шкіри, димчастого скла, галогенових ламп, офіціантів у формі, фонові музики. Вони були його свідомо обраним кодом. Лінгва франка прийнятної людськості.

Адже ніщо з цього не могло його мучити.

Коридор мансардного поверху був вузький, стеля — низька. Через лампочку, що миготіла, доживаючи віку, приміщення ніби коливалося і стискалось. Аріель глянув на годинник. Дев'ять сорок. Поїзд Зеви мав під'їжджати до голландського кордону.

Поки він чекав, коли Роб відчинить його номер, на сходах унизу почулося сопіння.

— О Боже. — Молода жінка визирнула з верхньої сходинок. — Шейх Аравії.

— Не смій турбувати, — наказав Роб. — Йому треба відпочити. — Його тирада уже забулася, коли він відчинив двері для Аріеля, стишивши голос, мов священик. — Сніданок від сьомої до дев'ятої, поверніть праворуч унизу сходів. Чай і кава на комоді. І зверніть увагу: сушарка для рушників нагрівається. Я скочу вниз по печиво і картопляні хрустики.

— А сендвіча у вас, бува, немає? Чи навіть вівсянки?

— Боюсь, о дев'ятій кухня зачинилася. Розумієте, в нас була проблема. Не знаю, чи в барі ще щось є.

— Тобто у вас таки є бар? — Аріель просканував кімнату телефоном. Жодного сигналу не з'явилося.

— Ну, я називаю це баром — вітальню для працівників, які мешкають у готелі. Лише вона зачиняється по буднях о десятій.

— Це там, де зараз усі інші? Чую якийсь рух.

— Родинна вечірка, — Роб терпляче усміхнувся. — Я припильную, щоб вони вас не турбували. Шум легко поширюється в цьому старому будинку.

— Не йдіть аж донизу лише заради мене — я можу піти разом з вами.

— Розумієте, ми перестали подавати вниз. Можуть виникнути проблеми, у вечірні години. Ви собі відпочивайте, сер. Я принесу все, що зможу.

Роб забрався. Аріель почув, як поперед нього сходами вниз пострибали ще одні кроки. Потім у замку повернувся ключ.

Мабуть, та сама дівчина. Як він встиг помітити, їй могло бути років двадцять-тридцять; тобто вона була з тих, хто не терпить відсутності зв'язку. Кимось із мережею, екраном, ідеєю. Сигналом. На перший погляд вона видалася відкритою, хоч і дивною. Але весь цей день був таким дивним, що обертав її на промінь надії.

Зі з'єднанням Аріель цього ж вечора організує свій виїзд. У лімузині, човні — в будь-чому, що доведе його до місця з білим освітленням і зв'язком зі світом. Там він захопить Зеву онлайн на цілу ніч, схвилює її настільки, що вона навряд чи скучатиме за ним.

Він якусь хвилю стояв, впорядковуючи думки. Готель в Амстердамі мусить бути першим у його списку дзвінків. Зева не зможе поселитися без нього. Якщо він подзвонить і залишить номер кредитної картки, по неї зможуть навіть послати автівку. З поясненням, із квітами. Вона все ще зможе стати цієї ночі принцесою.

Він розгледівся по кімнаті, мовби сигнал міг причаїтися десь у кутку.

Покращений делюкс був зеленою кімнатою, в якій стояло плетене крісло і комод з телевізором та електричним чайником. Двоспальне ліжко було повернуте до вікна на затоку, а дзеркало на повний зріст висіло на дальній стіні. Не знайшовши пульта, він увімкнув телевізор кнопкою на панелі. Загорілась чорно-біла картинка. Знайшов лиш один канал, де якийсь старий фільм показував гусака, що тягне собаку по снігу.

Аріель ще раз розгледівся, мовби відносність могла прикрасити ситуацію. Але ліжко було надто високим, ліжко старої людини з підтиканими простирадлами і покривалами. Випавши з нього, можна забитися на смерть, але випасти неможливо, бо підтикання чинило тиск достатній для того, щоб розпластати вас до ширини кісток. Із вазонка на підвіконні звисав хлорофітум. Його крайні листки обпалились від батареї, а це означало, що хтось обертав його, щоб знищити рівномірно. Душем був шланг до змішувача у ванні.

Аріель зняв сумки з ліжка, розправивши покривало. Ніхто не скаже, що він користувався кімнатою. Він не скористається ні туалетом, ні умивальником. Піде, не сказавши ні слова. кине ключі на рецепції, а пізніше оскаржить оплату. Пхнувши вгору віконну раму, він вистромив телефон у ніч. Прохолода ринула

досередини, поки він тицяв телефоном довкруги, стежачи за підказками у шипінні моря. Та жодного сигналу не було.

— Ось і ми, — Роб просунувся в кімнату з тацею. — Знайшов трохи свинячих шкварок і картопляних хрустиків. На жаль, не зміг знайти жодного горішка — ні за які гроші.

— Все гаразд. Але одне прохання: чи можна попросити у вас кілька місцевих монет для телефона-автомата? Обмінюю на долари за щедрим курсом.

— О, — Роб засунув руку в кишеню, роздуту від ключів. — Це зайве. Гляну, що в мене є. Боюсь, небагато — о, є один фунт. І сорок, шістдесят-сімдесят. — Він втиснув монети Аріелеві в руку. — Цього вистачить, принаймні для Європи. На добраніч, сер. Будемо сподіватися, що до ранку погодні умови поліпшаться.

— Так. На добраніч. — Аріель був зворушений. — Ви думаєте, до ранку стане ліпше?

Роб затримався біля дверей.

— Ну, цього разу туман не стільки заліг, скільки затримався. Коли тут туман гірший вдень, аніж на світанку, то зрозуміло, що буде ще гірше, — так і сталося. Надвечір ми вже не бачили ліхтарів у селі. Тому стиснемо кулаки.

— Так, стиснемо кулаки.

Аріель провів його поглядом. Тоді кинувся назад до вікна, одним вухом прислухаючись до скрипіння сходів, а другим — до кипучої затоки. За хвилину знову почувся грюкіт, на цей раз із нижньої площадки. Ключ у замку.

Аріель опустил віконну раму і вислизнув у коридор.

Візерунок на килимі наче звивався під ногами, поки Аріель біг на звуки. Вгору сходами стукотіли кроки, коли він спускався до наступної площадки. Легші кроки, ніж у Роба. Аріель перехилився через поруччя.

То була молода жінка. Її волосся за кожним кроком підстрибувало й відкривало плечі, коли вона збігала з останніх сходинок на підлогу. Аріель рушив слідом за нею. Ще три сходові марші, від стогону дошки вона завмерла на місці.

Жінка глянула вгору і хихотнула, коли він показався у своєму каптурі.

Вона була струнка і жвава. Безлад попелясто-русявого волосся обрамлював її широке відкрите обличчя — з тих, які зазвичай малюють серед завітчастих луків. На ній була зелена прозора сукня і кардиган, накинутий вільно, мов шаль.

— Вибачте. — Вона опанувала себе. — Я очікувала циліндра і фрака. Не Похмурого Женця.

Аріель глузливо усміхнувся, сповільнюючи ходу.

— З покращеного делюксу, — пояснила вона.

— А. Ви про мій одяг? Не хотів виряджатися до картопляних хрустиків.

— Я сказала Робові принести вам останні свинячі шкварки. Кліффорд помре. Але він має свій солоно-оцтовий фетиш: то єдині хрустики, які він купує. На його думку, вони пасують до узмор'я. Це так в стилі шістдесятих, ненавиджу їх. Впевнена, що ви й не покуштували, — я б це звідси занюхала.

— Жодного — після того, як побачив, е-е, шкварки?

— Це те, що лишається, коли шкварять свиню, — усміхнулась вона.

Аріель зробив висновок, що вона пила.

— Що ж. Не буду вас затримувати, я просто...

— Ви іноземець. — Вона пішла далі коридором біля затемненої їдальні. — Тому й покращений делюкс.

— Мені сказали, що в ньому є телефонний сигнал.

— Типова брехня. Колись там зупинялась моя мама. Сьогодні ви навіть маяка не побачите, забудьте про телефон. — Вона закинула руки вгору і закрутилася в екстазі, зупинившись під світильником на стіні. — Але, о так, тепла сушарка для рушників. Розкіш.

— Ваша мама?

— *Mais oui*. Вона у вітальні.

— Сподіваюсь, я не вкрав її номер?

— Вона виживе в «традиційному курортному двомісному». Я виживу в моєму, якщо втоплю свою молодшу кузинку. Бачите, ми *en famille*, мусимо ділитися.

Через акцент він перестав її добре розуміти. Він повернувся до свого завдання.

— Ну, я вийшов, щоб спіймати сигнал. Я мушу негайно зробити дзвінок.

— Безнадійно, правда? Хоча мій дядько часто його ловить.

— Сигнал? У приміщенні?

— Так. — Вона відпливла коридором. — У вітальні.

5

Аріель пішов слідом за дівчиною, спостерігаючи, як її волосся нараз біліє, коли вона проходить під світильниками. Пара минула кімнату, що гуділа приладами, мабуть, кухню. Двері туди були зачинені, та Аріель повернув до неї свій каптур, наче слухову трубку.

— А ви знаєте, яку мережу ловить ваш дядько?

— Ходімо спитаєте його, — усміхнулась вона через плече.

— Дякую, я не завдам клопоту. Лише кілька коротких дзвінків.

— Ми дратуємо одне одного. Будь ласка.

Далі, за їдальнею, ховалася пара подвійних дверей. Довкола них зависнув запах деревного диму. За дверима, низький і красивий, владно дзвенів голос старшої жінки. Дівчина розчахнула двері у довгий салон.

— *Mein Gott!* — почувся жіночий голос. — Олівія витягнула молодого Шопена.

Вітальню обволікало затишне світло. Пошарпане фортепіано стояло в одному кінці, камін м'яко потріскував в іншому. Лампи відкидали розети і промені в імлу, що ліниво кружляла між ними. Біля вогню старша жінка у вільній сукні глибоко сиділа в м'якому кріслі, мовби ціла розпливаючись у ньому, крім вистромяної голови та рук. Під словом «старша» Аріель розумів таку жінку, чиї губи частково складалися лише з помади і чиє волосся було висвітлене до білого, блискуче, мов перука. Жінку, яку зазвичай кликали мадам.

Золото зблиснуло на її пальцях. Вона махнула в бік Аріеля, мов дитина.

— Мені завжди подобався ваш полонез. Хіба ми не любимо полонез, Леонарде?

— Я радше прелюдії, — кашлянув огрядний чоловік в іншому кінці.

Аріель знизав плечима.

— Не хочу вас розчарувати.

— Ми ще не розчаровані, любий. — Жінка схилила голову на бік. — У всякому разі, схоже, що вам тут місце. Хіба він не пасує до кімнати, Леонарде, і до освітлення?

— Даю слово! Ренесансний чоловік.

Торшер кидав на обличчя жінки золоте світло, що вигравало між нею і позолоченим херувимом на каміні позаду. Аріель відчув насичений дух парфумів, коли вона взяла його за руку і притиснула свою до його губ. Він рідко коли цілував жіночу руку. Той рух був такий щирий, що він нахилився, не думаючи, навіть звів закаблуки, ніби десь у ньому всередині жив шляхетний ген, який вона знала, як викликати.

— Марго, — сказала вона.

— Аріель Панек, — відповів він, а вона відхилилася, щоб окинути його поглядом.

— Не панікуйте, любий.

Позаду нього вибухнув сміх. То був той самий тріскучий регіт, який він чув на рецепції. Обернувшись, Аріель побачив джентльмена, що здригався від веселощів, його рот і губи лисніли червоним. Але замість вересової люльки і твідового костюма, для яких була збудована його округла, лисіюча фігура, той хизувався на диво недбалим одягом, мало не хіпівським комплектом із сабо, розкльошених штанів і вільної чорно-білої сорочки.

— Заради Бога. — Олівія присіла на ослінчик для ніг. — Він уже таке чув.

— Ну, він таке чув, люба, в дитинстві, — пояснила Марго. — А отже серед давніх друзів — і я хочу, щоб він думав про нас саме так.

Поглядаючи на свій екран, Аріель повернувся потиснути руку Олівії, привітатися з її дядьком Леонардом і простежити потік терликань, пікань і бумкань, що вів до хлопчика на підлозі за шторою. Той не зважав на новоприбулого.

— Цей робот — Джек, — сказала Олівія. — Просто ігноруйте його.

У телефоні Аріеля не з'явилося жодного сигналу, але на з'єднання могло піти хвилина чи дві. Поки чекав, підійшов до випнутої штори і відсунув її. Там ховався щокатий хлопчик років десяти в пухнастому дитячому комбінезоні зі звіриними вушками на каптурі. Хлопчик не обернувся. Дивно, подумав Аріель, як часи відбивають зміни в людях. Його батьки все своє життя приписували людські риси своїм домашнім улюбленицям; тепер люди носять звірині вуха.

Він прислухався до звуків гри:

— «Бог війни»? — спробував він.

— «Лють Нейтрона», — хлопчик далі не обертаяся.

— Бум. Я написав перший код.

— Не може бути! — дитина підвела очі. — Як добратися до гравітонів?

Аріель схилився над грою і заклацав у налаштуваннях.

Обличчя хлопчика вибухнуло світлом.

— Не може бути!

— Мов Христос із німими, — хихотнув Леонард. — Кляте чудо.

— Ви темна конячка, чи не так, Паніку? — Марго примружилась. — Летіть до нас з вашими палючими очима, вашими віденськими каптурами — а тепер ще й клятими гравітонами.

Підводячись, Аріель усе ще хмурился, але потім дозволив собі усмішку.

— Я гік, — знизав він плечима. — Гравітони рулять.

— О Боже, як круто, — сказала Олівія. — Комп'ютерники такі модні. Ви безумно багатий?

— Спокійніше, любя.

— Даруйте. — Аріель притулив телефон до вікна. — Всього лиш працюючий гік. Але, перепрошую, я чув, що тут може бути сигнал. Якщо ні, то спробую телефон-автомат.

— Леонарде, налий чоловікові випити, — Марго провела рукою крізь імлу, підбивши жмут дрібних завиточків до

світла. — Сьогодні ввечері у нас коктейлі з «Гран Марнье». Або просто «Гран Марнье». Або коктейлі.

— Дякую вам, насправду, — але я мушу зробити кілька термінових дзвінків. — Аріель постукав по екрану, обертаючи телефон у долоні. — Ця штука зовсім мертва.

— У мене часто з'являється сигнал, — Леонард розгорнув носовичок і висякався. — Раз сьогодні ввечері. Але телефон нагорі з малою. Без нього вона дуріє. — Натужно гойднувшись, він посунувся на край крісла і звівся на ноги, спираючись на старий грамофон, що правив йому за столик. — За хвилю піду провідаю її. Якщо хочете, принесу вам телефон, можете спробувати.

— Серйозно? Це би справді врятувало мій день.

— Людина може вмерти від спраги, — гукнула Марго.

— Так, як *ти* можеш, — Леонард потюпав до вікна і, піднявши його зі скреготом, потягнув з карниза лікер і шампанське. Далі вийняв кубики льоду з миски поруч, здув із них паморозь і вкинув до тумблера. Олівія позбирала склянки. Коли всі вони заіскрилися напоями, Леонард зачинив вікно і знов повалився у крісло.

— Будьмо, — кашлянув він.

— *Na zdrowie!* — Аріель підняв свою склянку. — Отакий цей день.

— І який же цей день? — спитала Марго.

— А такий, коли гості гостинніші за господарів готелю.

— Значить, ви познайомилися з Крутем і Вертем.

— Стара весела парочка, хіба ні? — хмикнув Леонард. — Сліпий веде сліпого.

— Трохи несправедливо. — Олівія підвелася зі стільчика. — Адже це нелегко.

В Аріеля заскреготали зуби. Він вирішив знайти телефон-автомат, поки Леонард піде по прилад «малої». Здавалося, що той нікуди не поспішає.

— Легко? — перепитав він. — Знаєте, Паніку, найкраще в готелі «Кліффс» — це те, що море з таким гуркотом розбивається об

сліп, що глушить Робове бурмотання. Вдихає, коли хвиля відступає, лається, коли вдаряє об берег, отакий він. У ті дні, коли бризки долітають аж до сходів, він може лаятись цілими клятими реченнями.

— Може що? — перепитала Марго.

— Найприкріший чоловік у всесвіті, — провадив Леонард. — А коли туман — хвилі нема, як бачите. Коли туман, він прозорий, як водна гладінь. — Він потягнув коктейль. — Ах, готель «Кліффс»: те, на чому він стоїть, навіть не назвеш кручею. І навряд чи обривом. Та й готелем його не назвеш, у звичному значенні слова. Впевнений, що ви наслухались пліток, поки піднімалися з ним нагору. Гм-м?

Аріель обійшов кімнату з телефоном перед собою, не залишивши жодного не обстеженого місця. Лише коли запала тиша, він відчув на собі погляд Леонарда.

— Перепрошую?

— Впевнений, ви вже вислухали Євангеліє від Роба. Гм-м? Старий Гарді Гар-Гар, як ми його кличемо. Бачили цей мультик, з депресивною гієною?

Аріель зробив ковток і поставив склянку на столик з лампою.

— У готелі мусить бути Інтернет. Особливо, коли не ловиться телефонний сигнал. Це абсурд.

Олівія усміхнулася.

— Здогадуюсь, що ви не приїхали сюди заради краєвиду.

— Мій літак перенаправили у Станстед. Мабуть, це останній готельний номер в усій країні. — Він зневірено втупився в телефон. — А ви усі? Відпустка?

— Зібрання в честь померлого, — зітхнула Марго. — Свого роду поминки.

Якусь мить було чути лише дзенькання льоду і потріскування полум'я. Коли Аріель глянув на Марго, вона здалася зовсім іншою. Ця мить вмістила два її образи, мов стара листівка-переливачка: тверда під одним кутом, раптом вразлива під другим.

Він попрямував до дверей.

— Що ж. Не хотів вам заважати. Телефон-автомат.

— Ні, любий, не покидайте нас. — Марго простягнула руки. — Такі дні, як оцей, мають бути відкриті для гостей, мають бути святом. Адже так, Леонарде?

— Пиятика, — фиркнув Леонард. — Боже помагай. Єдиний спосіб дати собі з тим раду.

— Ліворуч, тоді знову ліворуч, — Олівія показала Арієлеві крізь двері.

— В мене може бути кілька монет. — Марго підняла свою сумочку. — Сорок, п'ятдесят, — шпорталась вона, — Боже мій, це шилінг. Хтозна, що це за монета.

— Разом у нас п'ятдесят пенсів, — засміялась Олівія. — Як сумно.

— Добре. Вибачте. — Аріель зачинив за собою двері.

Приглушене схвалення пішло за ним коридором:

— Ну, ну, — мовила Марго, — милий хлопчина, стильний, трохи сором'язливий.

— Гарний чоловік, — кашлянув Леонард. — Дивний з тим каптуром, але вже як є.

— Ш-ш-ш, — шикнула Олівія.

Принаймні він серед добрих людей, подумав Аріель. І випивка була знаком гостинності. Він квапливо звернув за ріг, витягуючи в телефоні номер амстердамського готелю.

Телефон-автомат стояв у коридорі перед вбиральнями. Він устроїв один фунт і заклацав по кнопках. Лінія затріскотіла, почулося три гудки, а тоді монета дзеленькнула і номер відповів. Аріель з полегшенням розпружився.

— Готель «Ексельсіс» в Амстердамі...

— Вітаю, послухайте, це терміново...

— ...зручно розташований за кілька хвилин ходу від площі Дам. Домівка для «Шез Такема», головної кулінарної атракції Нідерландів; або завітайте у «Джусті», одну з найзнаменитіших кнайп Європи, де ви можете відпочити з друзями за чаркою. «Ексельсіс» в Амстердамі — оаза розкоші у серці життєрадісної європейської столиці...

У слухавці залунали настирливі гудки. Аріель вкинув решту монет, слухаючи, як вони відкочуються луною, мов хвилини його життя.

— ...П'ятизіркові умови з персональною ноткою, конференц-зала на п'ятсот гостей і найкращі страви місцевої та інтернаціональної кухні роблять «Ексельсіс» вашим найкращим вибором для незабутнього перебування...

6

Клаптик імлі у вітальні, перепливаючи від каміна до піаніно, здавалось, упіймав трохи золотистого саява. Відчинені двері салону накинули його на Аріеля, коли той зупинився між одвірками. Імла спіраллю опускалася навколо нього, мов останні струминки надії.

Усі шляхи до незалежної дії були вичерпані.

Його виразні східні риси обм'якли. Він почепив на обличчя нейтральну посмішку, збагнувши, що допомога тепер надійде лише ввічливими, непередбачуваними манівцями згоди і зичливості. Людяності, людського інтелекту.

Зокрема Леонардового.

— До дна! — вишкірився Леонард. — Ненависна погода. Загнала нас в ступор, ніби в штучну кому — доки все це не мине.

— Та ні, не в кому, Леонарде. — Марго засунула руку між складки одягу і вийняла запальничку. — Ми такі жваві, ніби нас замкнули у відлюдній хатині. Це пригода. Просто мусимо прийняти рішення змиритися з тим, що не можемо нічого змінити. Рішення втішатися пригодою, мов діти біля вогнища. Як тільки ми приймаємо рішення і вголос проговорюємо його, усі сили цієї ситуації можуть згуртуватися довкола нас. Хіба не так, Паніку?

— Кличте мене Арі. — Аріель знайшов крісло біля вікна і сів.

— Вибачте — Гаррі. І мені жаль, що в нас немає більше монет, насправді тут гроші не ходять. У малої, можливо, щось є, Леонарде, коли підеш нагору.

— Так-так, мушу то зробити і знесу додолу телефон.

— Так, любий, і скажи їй, що я піднімуся о другій.

— Ви зробите мені велику послугу, — Аріель кивав, сидючи в кріслі. — Я можу заплатити доларами, без проблем.

— Чорта з два, — гаркнув Леонард, — і чути про таке не хочу. Він ваш. Хоча сьогодні ввечері в мене вирішується та справа в Лондоні, мушу пильнувати, не кажучи вже про саму малу.

— Астма, Гаррі. Бідолашна, — губи Марго зібгалися в плісе і обхопили сигарету, заплямивши її помадою. Аріель спостерігав, як її щоки втягнулися позаду зубів, мов у черепа, так ніби моляри були вирвані, щоб підкреслити структуру кістки. — Але зараз у Лондоні ніхто не працює, Леонарде, — це майже перша ночі. — Вона випустила струмінь диму під стелю.

— З такими великими угодами, як оця, вони завжди на роботі, — відказав Леонард. — Знаєш, у цій країні залишився один невеликий прошарок, який досі функціонує. Не все пішло на нівець. Можуть подзвонити в будь-який момент. У будь-який.

— Ну, я ще не чула, щоб податкова працювала вночі.

— Це не податкова, це набагато важливіша інституція між нами і ними. Боже, не можна отак навпростець працювати з податковою. Нічого б не вийшло. Треба піднятися вище і бити згорі вниз. Саме це ми і зробили.

Олівія зісковзнула з крісла і випростала ноги на килимі, відкинувшись назад із напоєм на коліні.

— А хто такі «ми»?

— Консорціум, — відповів Леонард. — Керівництво.

Олівія закотила очі до Аріеля.

— Гадає, що він відкриває музей.

— Немає про що гадати. Хоч я не сподіваюся, ніби Олівія стане нашим найбільшим меценатом. Вона в тому віці, коли вважає нас навіженими.

— Я цього не казала. І двадцять вісім далеко не «вік».

— Річ у тому, — махнула Марго сигаретою, — що це така невивчена територія. Де вечірня школа з лекціями про те, як відкрити музей? Де посібник? Саме тому вся велика світова спадщина приходить від вільнодумців. Люди цього не розуміють.

— Вони просто не розуміють, — буркнув Леонард.

— У будь-якім разі, Гаррі, любий, ви не знімете пальта? Думаю, ми тут сьогодні самі мусимо триматися купи. Бачить Бог, оцей готель нема за що рекомендувати. Ми просто застрягли. Всі в одному човні, адже так, Леонарде? Навіть берегова охорона не вийде.

— О Боже, ні. Чуєте? — здаля долинув стогін сирени. — Сьогодні ввечері на морі користуються туманними горнами. У нашому керованому штучними супутниками світі це про щось говорить.

Аріель зсунув з голови каптур. Волосся стало гребінцем.

— Кажуть, ключове в житті — змінити те, що можеш, а що не можеш — ігнорувати. І я стараюся, повірте мені.

Становище прохача було для нього ненависним. Крайня потреба чогось, що інші мали змогу йому дати чи навіть самі запропонували, але насправді не давали, поставила його на місце жебрака. Як собака, який благає самим поглядом, або дитина, залишена чекати в дурнувятих шортах. Він зауважив небажання Леонарда приносити телефон. Можливо, сходи були підступні. Можливо, не міг потурбувати дитину. Хай би як воно було, Аріель, оскільки прохав про послугу, не мав права нарікати. Але він відчував палючу напругу, що наростала від думки про Зеву, яка загубилася в незнайомому місці, тривожиться одна у вестибюлі або й гірше: знаходить собі краще товариство на якійсь романтичній іноземній вулиці.

Аріель пив. З кожним ковтком його волосся, здавалось, випрямлялося, очі глибше западали під бровами, все ще поблискуючи, тоді як його розум брався за веселіші речі. Якщо на пристрої Леонарда працюють мобільні дані, він зможе встановити бездротову точку доступу і вмиг оновить своє життя: дзвінки, повідомлення, пошта, сторінки в соціальних мережах — рівно за десять хвилин. Якщо сигнал виявиться слабким, він спробує подзвонити чи хоча б надіслати текстове повідомлення, яке майже нічого не коштуватиме. В будь-якому разі, Зева тепер сама в Амстердамі. Критичний момент минув, і йому доведеться покладатись на її ініціативність, доки

не добереться до неї. Він дивився, як Марго пахає сигаретою, поки всі ці думки пробігали в його голові.

— Тут можна курити? — спитав він, коли вона глянула на нього.

— Ну, камін курить більше за мене. — Вона виплюнула хмарку блакиті. — А чому б ні? Хіба тільки, звісно... якщо це вас ображає?

— Ні-ні. Але ті хлопці тут живуть, менеджери? Хіба вони не занюхають?

— Любий, кому яке діло? Я сюди приїжджаю вже сорок три роки — ця пара старих жакетів ні слова не скаже. Я бачила тут таке, чого вони за все своє життя не побачать. Я грала на тамбурині разом з «Procol Harum». Я билася подушками з Дженіс Джоплін і «The Mamas & the Papas» у цій ось кімнаті.

— Серйозно? Боу.

— Джимі Гендрікс носив Леонарда на коркошах вгору-вниз по сліпу, пригадуєш, Леонарде?

— Гр-р-га, — Леонард слиняво гигикнув. — Ще тоді стільки не важив.

— Ну, тобі мало бути лише вісім чи дев'ять.

— Нічого собі сім'я. — Аріель відкинувся на спинку крісла, звисивши долоні з билець.

— Тільки ми, любий. Бордери. Сприймайте нас такими, якими ми є. Що бачите, те й маєте. Олівія — моя донька, пізній сюрприз, скажімо так. І малий Джек — мого брата Леонарда, народжений для великих справ.

Олівія глянула на Аріеля.

— «На відміну від Олівії» — слова, яких бракує в реченні.

— Я цього не казала, любя. Будь чемною.

Олівія витримала погляд Аріеля.

— І ви не зобов'язані казати, що ми наче сестри.

— Ви могли б бути сестрами.

— Дякую, любий. Шкода, що не одягнула щось облягліше. Хоча, зрештою, не треба бути дуже старою, щоб мати двадцятивосьмилітню дитину.

— І дуже молодою теж не треба. — Олівія притиснула коліна до грудей, спрямувавши погляд на Леонарда, мов крізь приціл. — То ти йдеш по той довбаний телефон?

— Га? — кашлянув Леонард. — Так, так. Дай їй десять хвилин спокою, бідолашній.

— Ти вже добру годину йдеш.

— Так, ну, заспокойся, заради Бога.

— Скажи їй, що я піднімуся о третій, — туманно мовила Марго. — Це наш поминальний день.

— Сподіваюсь, я не заважаю, — сказав Аріель.

— Не смішіть, — ляснула Марго. — Ви наш почесний гість, хіба ні, Леонарде?

— О Господи, так. Ми сподівалися на більше осіб, але, ну — мабуть, надто все свіже в їхній пам'яті. Жахливо, це кляте узбережжя просто ненажерне.

— Мені жаль, — нахмурився Аріель. — Ви поминаєте чиюсь смерть.

— Слово честі, поминаємо, — сказав Леонард. — І що більше, то веселіше на цьому фронті. Таємниці, які зберігає цей туман, — нам краще не знати і половини з них, правда, Марго?

— Так, ну, не будемо сьогодні все це витягувати. — Марго витерла око мізинцем. — Важливо, що ми зібралися тут як давні друзі, виконуючи свій людський обов'язок пам'яті. Маємо бути вдячними.

Аріель прислухався до потріскування вогню.

— А потім я трохи посплю. Ми лише перебудимо весь готель, якщо я балакатиму цілу ніч.

— Вони в хатині там, позаду, — Олівія показала рукою. — Якщо підійти до останнього вікна, за піаніно, то можна побачити, коли вмикається світло. А коли вимикається, вони вже сюди не заходять. Постійні, мов накрутні іграшки. Зазвичай це лише Кліффорд, не впевнена, чи Роб залишився сьогодні тут, чи пішов у село.

— До міста можна дійти пішки? Мені треба це зробити. Знайти таксі або телефон-автомат на кредитку.

— У Біерстоні? — пирхнула Марго. — Вам пощастить, якщо знайдете прочуханку. І почекайте до світанку, бо інакше опинетесь у морі. Може, краще розкажете нам трохи про себе?

— Я математик. Комп'ютерні науки.

— Зі сходу за Німеччиною чи десь звідти? — спитав Леонард.

— Добрий слух. Польща. Тепер працюю неподалік Бостона.

— Бостон, математика, обчислення, — задумливо мовила Марго. — Робота з машинним інтелектом?

Аріель здивовано звів брову.

— Так.

— Захопливі речі. Сингулярність і таке подібне. Настільки експонентні. Але ви знаєте, що не знайдете розв'язку, доки не долучиться квантова механіка.

— Ви з таким обізнані? — Аріель випростався в кріслі. — Ви не проста собі. Я не сподівався на таку розмову до конференції. Хоча, завжди кажу, я не погоджуюся з більшістю антиінтелектуальних теорій. Квант — це цікаво, але ми ще нічого не знаємо. Тут багато відповідей без запитань. Колись я пробував включити його у свою докторську — та чогось бракувало, на практиці нічого не спрацювало.

— Річ у тім, любий, що люди не функціонують лінійно. Немає значення, скільки процесорів використовуєте, лише кванти можуть сплутуватись, атом до атома, і так, що долається швидкість світла. Оце якраз і тягне вас усіх назад.

— Ов — але наразі ніщо не свідчить про те, що хоч якийсь розумовий процес випереджає швидкість світла. Цього цілком досить для об'єкта із мозок розміром.

— Ви мислите дуже локально, дорогенький. — Марго показала склянкою в руці. — У багатосвітовій інтерпретації квантової механіки сплутаність трапляється між паралельними вимірами. Всесвіти, що діють одночасно.

Аріель високо підвів брову.

— Для мене надто притягнуто, — усміхнувся він. — Я не бачив доказів. Ви маєте рацію, що теорія множинних світів передбачає безконечні всесвіти, в яких усе, що може відбутися,

таки відбувається. І ми довели сплутаність віддалених частинок. Але окрім цього ми мало що знаємо. Особисто я мушу побачити щось у класичному світі, перш ніж візьму його в роботу. Якщо одного дня побачу, що це правда, то заради вас пропрацюю. Окей? А тим часом назву вас Мадам Гік.

— Тоді до роботи, любий, — засміялася Марго. — Відповіді довкола нас.

Аріель хитнув голову, вишкірившись.

— Наче застряг десь із колегами.

— Ах, так. — Леонард усміхнувся до стелі. — Ключове слово тут «застряг». Залишається одне, — і, покректуючи, він почав розхитуватись, щоб встати з крісла й піти до вікна.

Обличчя Аріеля обм'якло. Рухи стали млявими. Він підійшов до Олівії біля вікна, поки Леонард ще раз наповнив склянки, тоді відніс одну Марго.

— Нещадна доля. — Вона піднесла вгору напій.

— Нещадна, — хильнув Леонард.

— Сьогодні наш день, — мовила Марго. — Хіба не бачите? Ми сплутані.

— Думаю, що так. — Аріель вийняв телефон і поклав його собі на долоню. Тепер блимнуло червоне світло — попередження про низький заряд батареї. Поклав його назад у кишеню, подумки відзначивши, що треба підзарядити.

Леонард потьопав від вікна, дивлячись собі під ноги так, наче там був не килим, а підступна бруківка. Він сів за піаніно, насупившись на клавіші.

— Ви одружені, Гаррі? — спитала Марго.

— Ні. Але в Амстердамі чекає моя дівчина. Принаймні надіюся, що досі чекає.

Марго спіймала його руку.

— Вона знає, що ви тут?

— Це до неї я мушу додзвонитись. Але від самого Бостона в мене не було сигналу.

— Боже милий, — її обличчя опустилося. — Бідолашна дівчина. — Похмурий вираз змінився на сердитий. — Леонарде, йди

і принеси телефон. Бідна дівчина подумає, що він її покинув! О, бідолашна.

— Що таке? — сяйнув усмішкою Леонард понад піаніно.

— Ти принесеш той клятий телефон? Ми вже півночі чекаємо!

Леонардова усмішка щезла.

— Послухай, Марго, їй потрібен відпочинок, ти сама це сказала. Бідолашна дівчинка, тобто...

— Йди! — гаркнула Марго.

— Гаразд, гаразд. — Він підвівся і нетвердою ногою вийшов крізь двері, бурмочучи до себе.

— Ти жирна дупа! — крикнула вона йому навздогін.

Коли Марго закурила ще одну сигарету, Аріель подумав, якою нерівномірною була людська влада, що серед будь-якої кількості осіб лише одна могла стати запалом для решти. І він знайшов запал у цій кімнаті. Це була щаслива мить.

Він почав формулювати вибачення для Зеви.

За кілька хвилин у коридорі почувся вкрадливий голос Леонарда. Ніжний, мов до кицьки.

— Люба... ходи сюди. Гарна дівчинка.

Двері салону поволі розчинилися.

— Ходи-но, крихітко. Повертайся до ліжка.

Дівчина років щонайменше сімнадцяти ступила до кімнати. Бліда, аж прозора, худюча, мов скелет, у футболці й обвислих колготах, з довгим заплутаним волоссям і запалими очима. Вона тримала в руці телефон, стискаючи аж до білих кісточок.

— Ради Бога, — Марго осунулася в кріслі.

Дим поплив до відчинених дверей згустками ектоплазми, обертаючись, мов анатомічні препарати в банці. Вогонь уже не потріскував.

— Тихо, тихо, — Леонард спинився в коридорі.

У дівчини оголилися зуби. Одним злісним рухом вона здерла з телефона кришку і металевим краєм розітнула своє тіло під передпліччям. Час сповільнився. Вона затремтіла від

напруги, колупаючи плоть, ніби пластилін, скуйовджені клапті кремової і блакитно-сірої тканини. Аріеля замлоїло. Він міг би закластися, що в глибокій рані бачив кістку.

За секунду, прямо, наче машина, дівчина шпурнула обидві частини в камін.

Аріель глянув на обличчя інших — бліді й нерухомі.

Навіть імла, здавалось, застигла.

За якусь мить Леонард зітхнув. Окинув поглядом присутніх.

А тоді побрів, мов покараний школяр, до каміна по телефон.

7

Муха крадькома вихопилась із тіні. Вона проквилела довкола Аріеля, поки він проводив дівчину назад із вбиральні. Олівія пройшла до салонних дверей.

Аріель здригнувся. Тепер не сезон для мух. До того ж дівчина мала жахливий вигляд: коли вона проходила під коридорними світильниками, колір її шкіри мінявся від зеленаво-блакитного до попелястого. Щось тут було негаразд. Вона силкувалася не показувати рани і не давала її забинтувати, просто промивши в холодній воді.

— Поріз треба ще трохи обробити, — сказав він. — Не хвилюйтеся, я вмію надавати першу допомогу. Я навіть був рятувальником у плавецькій команді університету.

Він краєм ока вхопив її рану. Пелюстки висхлої плоті, потемнілі на краєчках. Міг би закластися, що бачив оголену вену, сірий гумовий шнур, який ковзав з боку в бік, коли дівчина торгала рану. Проте крові не було. Ані проблиску багряної теплої плоті.

— Гаррі? — покликала Марго з вітальні. — Гаррі!

Випивка давалася взнаки. Насупившись, він пригадував вивчене про кровоносну систему на заняттях із першої допомоги: дівчина була загрозливо худа, можливо, настільки заморена голодом, що периферійний кровообіг відвернувся від усіх органів, окрім життєво важливих, або рана була стара, раз у раз шарпана, що вже сама запеклася. Аріель скося глянув на дівчину. Вона здалася йому спокійною, навіть безтурботною. Мовби

нічого не сталося, мовби рана незбагненим чином прорвалася крізь її шкіру. Здавалось, тільки він один пам'ятав вулканічний вибух кілька хвилин тому, це розтинання якогось внутрішнього нариву, цей наступ на увагу всіх присутніх, чи що воно було. Він окинув поглядом коридор, насторожено чекаючи на ще якесь потрясіння. Адже бувають у житті часи, коли класичні закони неначе розлазяться. Часи, коли неможливе чи неочікуване змушує свідомість відкинути вивчене і шукати цілком нові моделі поведінки. І на початку таких часів найважче. Від них стискається серце, в очах миготить, дзвенить у вухах.

Розглянувши всі моделі, які пояснили б його становище, Аріель знайшов розраду в думках про світанок. Він відчув, як Зева блукає Амстердамом, так мовби її пальці торкалися його шкіри. Але світанок раптом здався нетутешнім явищем, особливим, як Різдво, рідкісним, як затемнення. Він не міг позбутися відчуття, що звичне життя відходить: Зева, світанок, Амстердам, вай-фай – усе стає далеким і туманним. Подібне враження буває від замуленого пляжу, що висихає після нестримного прибою.

Насправді він знав лиш одне: він мусить вислати повідомлення, а тоді вибратися сам. Іронія полягала в тому, що попри все телефон уже був у салоні. Але, зламаний чи ні, зараз він для нього недосяжний.

З бренькотом і хурчанням, годинник у їдальні вибив третю. Зелене око скосастижило за ним крізь розпатлані коси-водорості.

– То ви поляк?

Аріель стримано всміхнувся.

– Здогадалися?

– Леонард сказав. – Дівчина втратила рівновагу і похитнулася.

Його пальці акуратно лягли між її ребрами, і він підтримав її.

– Вам треба їсти. Фрукти, щось солодке. Щоб мати сили. Тіло – це «залізо» для мозку. Якщо ви не дасте йому енергії, то й «софт» постраждає.

– Ви смішний. Я ж не комп'ютер.

— Ми — своєрідні комп'ютери. Як вас звати?

— Гретхен.

Він відчув її дихання в себе на щоці. Вона перехилилася через його плече, ніби щоб понюхати. Пахла прохолодою і вільгістю, білизною, в якій вилежувались після хвороби. Вона не зводила з нього очей, поки Олівія відчиняла двері салону. А тоді, коли він простягнув руку перед нею, щоб притримати двері, Гретхен нахилилася до нього і цьомнула в щоку. Отак просто, ніби крадькома.

— Що ви хочете цим сказати — «його нема»! — Леонард з телефоном біля вуха бурею носився по вітальні. Аріелеві полегшало від думки, що хтось інший також на межі. — Справа за кілька годин до завершення, — гаркнув Леонард. — Свистати всіх нагору. Це вам не якийсь банальний запуск, це щось унікальне. Ви всі прославитесь!

Магія салону розвіялась. Кімната стала понурішою, імла — їдкішою. Вогонь уже не сподівався на увагу: тепер він був лиш мереживом тліючого попелу.

Аріель з Олівією обережно посадили дівчину в крісло. Вона здавалась легкою, мов пір'їна. Марго драматично тремтіла біля каміна, дим плутався у волоссі.

— Леонарде, заради Христа, займися краще маленькою! В мене повний рецидив: я майже не чую ніг! — Вона повернулася до Аріеля, помахуючи пальцем на ослінчик. — Гаррі, будьте таким ласкавим, принесіть мені ослінчик, добре? Мені треба підняти ноги.

— Я принесу, — зітхнула Олівія, яка була найближче.

— Я дуже засмучена, — сказала Марго. — Якби ж Леонард мав для неї добрі віжки. Виросла в нього зовсім дикою.

Леонард стояв, схопившись за груди, краплі поту поблискували на обличчі. Якась мить спокою, далі його човгання, сопіння. Потім він розвернувся до Марго з іншого кінця кімнати, шарпнувшись під таким різким кутом, що мусив опертися руками на піаніно, щоб втриматись вертикально:

— Чому я вічно крайній! Це ж ти, в біса, її виховала, ти їй замість матері, ти жінка! Якби я знав, що вас усіх заводить, то вона, може б, виросла іншою! Але я, дідько, не знаю, а вона, чорт забирай, не інша!

— Глянь на зморшки на моєму лиці, Леонарде Бордер! — крикнула Марго. — Глянь, у якому я стані, скалічила через усі твої клятві вибрики. Заледве п'ятдесят вісім, а вже лежача хвора!

— П'ятдесят вісім? — заревів він. — П'ятдесят вісім! Та тобі вже сімдесят, як мінімум!

— Ох, дякую, — перед нашими друзями, Леонарде. Красно тобі дякую, що принизив мене перед усіма. Впевнена, ти будеш щасливий, коли мене не стане! І через те, як поводишся, довго чекати тобі не доведеться!

— Правильно, думай тільки про себе! А мені як? Це ти її, в біса, зіпсувала, ти дозволила їй отакою стати, а я — той бідолаха, який має жити з цим день у день!

— Ш-ш-ш! — Олівія знайшла місце на підлозі біля крісла Гретхен і вмостилась, розправивши сукню на колінах. — Заради Бога.

Аріель наслідував її приклад і сів, схрестивши ноги, з іншого боку крісла. Найбільше йому хотілося спостерігати за дівчиною, можливо, роздивитись її рану і вгамувати свою тривогу. Не лише його освіта, але й характер підказували йому, що невідання породжує страх. Брак інформації створює дисонанс, нагадав він собі.

Якоїсь ключової інформації в цій кімнаті бракувало.

Леонард стояв, похитуючись, за піаніно. Марго повільно затягнулася сигаретою. Вона пожувала дим, проковтнула його і, витримавши паузу, випнула нижню губу, наче відкрила коробку з метеликами. Випустила кільця диму, провела їх поглядом угору і тихо мовила:

— Я нікого і ні до чого не змушую. Вже ніч, вона перевтомлена, і тепер твоя черга брати її до себе в кімнату. Хіба би я дуже помилялася, Леонарде, хіба би я жахливо обманулася, але вона — *твоя* банка з хробаками. Адже так, золотко, — вона

поморщила носа, повернувшись до дівчини, — з твоєю жалюгідною дупцею?

І знов затягнулась.

— Хробаки — це правда, — промимрив Леонард. — Боляче думати, що було б, якби ти мала хоча б крихту материнського інстинкту. Не думав, що мені знадобиться клята «чарівна лоза», щоб його знайти.

— Материнські інстинкти прокидаються в матерів, Леонарде. Я не її мама. Олівії цілком досить. А як там твій батьківський інстинкт? Роки пішли на те, щоб почути єдине зв'язне речення від Джека, тож я не розумію, як *ти* можеш таке говорити.

— Та ж я не її клятий батько!

— Ну, але ти вирішив її прийняти!

— Ш-ш-ш! — Олівія насупилася на них обох.

Ще одна пауза, чиєсь дихання. В каміні тріснуло.

Тоді Гретхен ворухнулася і зітхнула.

— Нащо сваритися? — сказала вона мляво. — Ви обоє лайно.

Слова застигли в повітрі.

Аріель перевів погляд з Леонарда на Марго. Імла потріскувала між ними.

Губи Леонарда зціпилися. Писк вирвався під тиском. Врешті він зігнувся удвоє і вибухнув з найгучнішим за весь вечір реготом, здригаючись, схлипуючи, захилинаючись словами.

Марго вимовила їх першою:

— Ми обоє були лайном! — вереснула вона.

— А-ха-ха-ха-ха! — Леонард повалився на піаніно. — Ах-ха, ах-ха, ах-ха, ха-ха-ха!

Аріель випростався. Помітив, як Олівія стримує хихотіння.

Гретхен звела ступні докупи, розмахуючи порожніми кінчиками колготок, мов прапорцями.

Напруга у вітальні зайнялася, як фосфор, і згоріла з блиском, навіть лишивши запах. Радість була такою піднесеною і чистю, що скоро й Аріель відчув себе безпорадним, просто дивлячись, як пара силується вдихнути, щоб вимовити: «Ми були лайном!»

— Боже милий! — Леонард стискав груди.

— Я зовсім не відчуваю ніг. — Марго провела рукавом по обличчі, витираючи макіяж і сльози. Тоді вона знову затрусилася, і Леонард, дивлячись, як вона безгучно хапає ротом повітря, завівся разом з нею. Навіть Гретхен мусила закусити губу. Вони знову вибухнули, фиркаючи, пихкаючи, чекаючи, коли Марго видасть фінальну ремарку. Що довше вони чекали, то менше вона могла вимовити; що менше вона могла вимовити, то більше вони заходились від реготу. Нарешті, зігнувшись майже до колін, вищирившись, мов тремтлива біла жаба, вона вхопила достатньо повітря і пропищала: — Не знаю, що більше раниць: той поріз чи той клятий коментар!

— Ах-ха, ах-ха, аха-ха-ха!

Гретхен сиділа, стиснувши губи, тим часом як Аріель з Олівією корчилились від сміху на підлозі обабіч її крісла. Обое вперше побачили одне одного такими, що втратили контроль над собою: розчервонілими, мокрими й скривленими, як це буває лише від страху, сексу і реготу. То була близькість.

Вони дихали разом, виспівували «ахи» та «аха-хи», що супроводжують нестримний сміх. Тим часом Марго з Леонардом закидали ласо на дівчину.

— Ти же знаєш, що ми тебе любимо, дороженька, — втішали вони. — Це нелегко. Нам жаль, якщо ми зробили щось не так. У наші дні потрібно мати диплом психіатра.

У цьому спорожнілому місці, що пахнуло морем, на зворотному шляху від того психічного розладу, який справді супроводжує трагедію, того, про який говорив Фройд, — неспокій Аріеля, здавалося, розчинився в тумані. Раптом усе стало гаразд і з вітальнею, і зі світом. Він був зачарований. Він ніколи не бачив такого шквального вияву людської природи, де полярності перемінюються, слабкості стають силою, єдність виковується з руйнування — і все це без найменшого сліду логіки. Вечірка вийшла на свою власну орбіту з нічого і всупереч усьому. Аріель завжди мислив у категоріях систем, сум, алгоритмів, це було природно з його роботою. Але тут він зрозумів,

що став свідком чогось екстраординарного, чия математика від нього вислизала.

Відтак Марго з Леонардом, здригнувшись, ухопилися за свої жалі. То було несвідоме повернення до початкових налаштувань, у вихідну позицію: вона зі своїми хворими ногами, він — з грудною кліткою, одне, далі друге, мов антилопи, що фиркають одна на одну в стаді.

Потім Леонард прошкандибав довкола піаніно і простягнув телефон Аріелеві. Кришка для батареї вже не трималася й обидві половинки були подряпані й чорні від диму. Але екран світився, і Леонард подав його, наче приз.

— Ні, ні, — Аріель відмахнувся. — Навіщо.

— Після всіх оцих зусиль! — вигукнула Марго. — Ради Бога, подзвоніть комусь!

— Ось тут, — Леонард постукав по екрану, — писніть хоча б якийсь текст. Наберіть номер, і ми його вишлемо. Боюся, сигнал то з'являється, то зникає, але текст піде в належний час. Мені жаль, що з цим така морока. Я не знав, що це терміново.

Аріель узяв телефон. Він додав номер Зеви і відчув, як стрес розчиняється в його венах. Хвилю подумавши, він написав:

Перевір новини, ти не повіриш. Літак сів у Британії, готелі переповнені, застряг у пансіонаті без сигналу чи вай-фаю. Гість позичив телефон, дай знати, чи в тебе все окей, за цим номером. Кохаю тебе, божевільний день, побачимося за кілька годин, навіть якщо мені доведеться плисти.

— Йди сюди, маленька, — Леонард прикликав Гретхен помахом руки. — Досить на сьогодні. — Він поморщився. Марго зітхнула у відповідь, а тоді він прошкутильгав до дверей, де зупинився і кинув погляд на Аріеля: — Ви, мабуть, думаєте, що ми скажені.

Аріель схилив голову набік.

— Скажені — як пси?

— Ні-ні — божевільні. Навіжені.

Аріель усміхнувся.

— Не жартуйте. Ви звели мені нанівець десять років роботи. Сьогоднішній вечір ніяк не запрограмуєш. Алгоритму не існує.

Леонард виричався і нахилився вперед.

— Ну, ви страх який славний хлопчина. Збіса вражаючий, і це така честь — хіба не честь, Марго: такий «крутий хлопчина» такої похмурої ночі? Хто б то подумав?

— Гаррі? О Боже, без нього ми б чулися загубленими.

Леонард розчахнув двері і вийшов. Дівчина повернулася до звичної постави, вразливої, мов у біженки, колготи висіли на худющих стегнах. Вона озирнулася через плече і всміхнулася до Аріеля. Коли двері зачинилися за ними, голоси поступово затихли.

Марго змахнула рукою вбік випивки. Аріель подав їй склянку, і вона обіруч піднесла її до губ. Настрій пропав. Якби скласти рівняння настрою, роздумував Аріель, то почати слід було б із обличчя Марго. Коли воно радісне, радіє цілий світ.

Але зараз її рот обвиснув.

— Не знаю, чим я заслужила на оце все, — зітхнула вона. — Мабуть, якимось злим наміром у минулому житті. Але з другого боку, — Марго глянула на Олівію, — вона так поводить, бо поруч є хтось новий. Я була матір'ю для тієї дівчини, а тепер що. Ніколи ще не відчувала такої ганьби. — Поморщившись, вона посунулася в кріслі. — Це все її клятий батько. Ціла сім'я була хвора на голову, це генетика.

— Гаразд, гаразд, — Олівія перемістилася до вікна.

— Ще одне блискуче рішення Леонарда. Ми тоді йому говорили, але ж ні.

— Леонард типу врятував її, — пояснила Олівія Аріелеві, подаючи напій.

— Ви не повірите, Гаррі. Бідну дівчинку буквально замордували в тій сім'ї. Я не кажу, що її не слід було рятувати. Просто я не розумію, чому саме ми.

Аріель взяв тумблер і пішов до свого крісла, загубившись у просторі між настроями. Негативний бік такого стану — ніколи не знаєш, коли продовжувати, а коли стриматися.

Марго надпила і задумливо підвела погляд.

— Ах, Гаррі. Я відчуваю, що можу з вами розмовляти. Відчуваю, що ви не засуджуєте. Ви добра душа. Ваша присутність так усе міняє... — Її голос затремтів на цих словах. — Думаю, ми просто знервовані. Хіба ні, Лівві? Ні пари з вуст, Гаррі, але всім, що маю, я ризикну задля справи Леонарда. Всім до останку. І думаєте, він скаже мені, що відбувається? — Вона голосно сьорбнула зі склянки. — Він навісніє від цих фантазій, і, о Боже. Якби ви тільки раніше з ним поговорили.

З клацанням відчинилися двері. Ввійшов Леонард, важко дихаючи.

— Прошу, скажіть мені, що є випивка.

— Заспокоїлась? — запитала Марго.

— Як годиться. Зачинилася від мене в кімнаті. Якщо вона не прийде до тями, мені доведеться ночувати сьогодні з кимось із вас. Розберемося з нею вранці. — Він підняв віконну раму і спорожнив пляшку в свою склянку, вкинув з відстані кубики льоду і злизав із пальців пролите. — До дна!

— Та клята сім'я, — промимрила Марго.

— Боже, не починай. — Леонард трохи відпив, обертаючись до Аріеля. — Але найголовніше — повідомлення надіслано. В номері дванадцять напевно є сигнал.

— Воу, чудово! Я чуюся винним, що потурбував вас, — але дуже вам вдячний.

— Нема за що, то ми чуємось винними. — Леонард пішов до свого крісла. Перед тим як поставити склянку на кришку грамофона, підняв її і поколупався всередині.

Аріель глянув на його силует супроти лампи. Вираз обличчя — мов у здорової дитини, зосереджений, відкритий, невинний. Аріель перевів погляд на Олівію, яка вмощувався на підлозі. Вона блиснула на нього дурнуватою посмішкою і зморщила міну — вітання між дітьми, які застрягли в пастці з батьками. Зиркнув на Марго, чиї очі, підводячись слідом за струменем диму, світилися, мов озера у кратерах зелені. Тоді в кімнаті розлігся стук і хрускіт.

І раптом гітара — м'яко і свіжо.

— Трохи «Eagles» нікому не зашкодить, — сказав Леонард.

— Ісусе, ти хочеш мене доконати. — Марго змахнула сльозу.

Олівія першою заплющила очі. Стала гойдатися й наспівувати в такт, спочатку безгучно, потім тихим, ніжним голосом.

Марго розслаблено осіла в кріслі. Коли дійшло до приспіву, її горло вже напнулося від почуттів. Вона заспівала влад, а тим часом Леонард підійшов до піаніно і почав акомпанувати: делікатно пробіг клавішами, піднявся до самих верхів і врешті видав таку трель, що аж вени проступили на шиї.

Ситуація оживилась. Неначе всі їхні негаразди знайшли один голос, штормовий вітер, що дме крізь їхню плоть. Марго замовкла. Вона кивнула до Аріеля, і він підійшов, відчув її кістки під сукнею, взяв попід руку. Під широким одягом тіла наче й не було, здавалося, вона не йде, а пливе поруч із ним, а він мав дивне відчуття, ніби пливе разом з нею. Вони зібрались довкола піаніно, Олівія тихенько приступила до нього. Він обхопив її рукою за талію і притягнув ближче в коло, аж волосся торкнулося його плеча. Коли штора піднялася і давно забутий Джек вискочив з кімнати, затиснувши вуха обома руками, вони розсміялися, наче одна проста душа в тумані, і пили, співали й танцювали, мов діти.

— А хіба є аранжування для фортепіано? — поцікавився Аріель між піснями.

— Він усе це робить в голові, — відповіла Марго. — Це родинне, гляньте. — Вона підштовхнула Олівію, і Леонард посунувся на стільчику, звільнивши для неї місце.

— Вальс «Маскарад».

Він задер носа, як маестро, і пара затарабанила по клавішах, пальці заходили, мов поршні. Оркестровий передзвін струсував повітря. Марго рвучко притиснула Аріеля до грудей, сльози заблищали на її щоках, і вони закружляли, вимальовуючи світляні тасьми. Леонард розійшовся не на жарт і, перш ніж повернутися до вальсу, пролетів разом з Олівією через румби, фокстроти і бугі-вугі.

На порожній шлунок, з таким піднесеним настроєм, свідомість Аріеля кардинально перемінилася. Все, що гнітило, стало легким і прозорим. Страхи, які раніше його мучили, поступилися образам, що були мов аромати після грози. Авіакомпанія поінформує її, якщо вона дзвонитиме; мобільний сигнал буває уривчастим у найкращих місцях; повідомлення про те, що його рейс скасували, буде в Інтернеті; вона мусила почути про проблеми з новин; та й сама вона могла затриматися в Брюсселі або застрягнути в поїзді без сигналу, навіть відчуваючи, що це її вина. Такими були імовірності. Вона зрозуміє, бо ж і сама науковець.

Випадковості можуть просто довільно накопичуватися.

Таке буває.

Щодо завтрашньої конференції: усе, що можна почути про машини і людський інтелект, він уже знає. Вранці, після прибуття, він зможе поспати.

Але ця ніч, мусив визнати, була поза його контролем.

Леонард нарешті підвівся з-за піаніно. Взяв напій і завалився у своє крісло на коліщатах, яке покотилося від поштовху.

Олівія розважалась сама; знову зазвучав вальс. Марго прихилилась до інструмента, ліниво посмоктуючи сигарету. Вона дивилася на доньку, яка не зводила очей з Аріеля.

— Все ж типовий для тебе результат, Лівві. — Марго підморгнула Аріелеві. — Або зайнятий, або гей.

— Ой, перестань.

Олівія поринула в немилосердний концерт, що, здавалось, заповнив салон дрижанням шибок. Аріель допив останній ковток і з подивом хитнув головою.

Нічого собі сімейка.

Олівія широко всміхнулася до нього.

— Ви граєте?

— Хотів би. Люблю музику. І вона як математика. Але в моїй сім'ї я єдиний, хто не грає на жодному інструменті. Ваш музей, Леонарде, пов'язаний з музикою, я вгадав?

— Га? — Леонард обернувся. — Як не дивно, ні. Зовсім ні.

— Боже, Гаррі, — Марго розсміялася, — не ведіться на їхні фокуси. Якби Ясноока старалася, після всіх цих уроків, які ми оплатили, з того щось би вийшло. Вони ані ноти не прочитають із клятої партитури. Ні він, ні вона.

В Аріеля відвисла щелепа.

— Скажіть мені, що це жарт. Щоб досягнути такого рівня, треба займатися кілька годин на день. Я був переконаний, що ви професійні піаністи.

— Мило з вашого боку, дякую. — Олівія встала з-за піаніно. — Але вже кілька місяців я ні нотки не заграла. І не пригадаю, коли Леонард востаннє сідав за піаніно. — Вона усміхнулася, і щось було в її погляді, певне знання, кепкування, що перетворювало Аріеля на інженю, і він не розумів у чому. І знову закони фізики у вітальні були не такими, як деінде. Обдарованість — єдине можливе цьому пояснення.

Він повернувся до свого крісла й опустився в нього.

— Уф. Ви всі мене спантеличили.

— «Гран Марнье» робить зі мною те саме, — зауважила Марго. — Потребую його внутрішньовенно, поки тягнеться та музейна справа. У товаристві отого і цієї Старої Панянки, яка досі тримається за мамину спідницю.

Шпилька зачепила Олівію. Лице її опустилося. Вона проковтнула сказане і вийшла з кімнати.

Марго з Леонардом наче й не помітили.

Леонард підсунувся на кріслі, впираючись каблуками.

— О так. Нелегка справа. Затримка ще на один день, я б сказав, Марго. Щонайменше.

До світанку лишалося заледве три години, тож Аріель підвівся і потягнувся. Прогулянка скінчилась.

— Було приємно з вами познайомитись, — сказав він. — Дякую за вечір. Неймовірний.

Леонард, погойдуючись, потягнувся з обіймами.

— Славний хлопець. — Він відступив назад, усміхнувся і помахав пальцем. — Ти дивись мені — чуєш?

— Не можу встати, любий, мої ноги геть не слухаються — а хіба ми не побачимось за сніданком? Після всього цього вам потрібен короткий інструктаж.

— Інструктаж? — Аріель зупинився. — Але, думаю, мій літак відлітає рано. Подивимось, як піде. Наразі скажемо одне одному *au revoir*. — Він ступив крок до крісла Марго, обхопив її долоню своєю і поцілував у випнуту кісточку.

Вона притиснула відкриту долоню до його щоки.

— Ви мені дуже подобаєтесь, — хмикнула вона. А далі, понизивши голос: — І прошу, любий, обережно з Олівією — зараз вона дуже вразлива, а ви такий захопливий. Їй би дуже не сподобалося, що я сказала, тому ані слова. Пообіцяйте.

— Ах! — вигукнув Леонард. — До речі, про захоплення: не знаю, чи прийшла відповідь на ваше повідомлення. Телефон замкнутий нагорі з малою. Тільки-но попаду всередину, дам знати, залишу для вас записку або що.

— Дякую. — Аріель рушив до дверей. — Ви чудові господарі, справді врятували мій вечір. У кожному разі, ваш номер буде на телефоні моєї дівчини. По приїзді знову подякую вам з Амстердама.

— Ніби «Втеча з — клятого — Алькатраса», чи не так, любий? Але ми такі раді, що ви приїхали. Нічого іншого ми б і не бажали.

Аріель попросив вибачення помахом руки і попрямував до ліжка. Ідучи коридором, він уже не міг розчути, що вони говорять. Але розмова почалася запекла.

Він був радий, що пішов геть. Хоч і покинув вечірку з певною ностальгією за несподіванками, це були емоційні гірки, на яких не варто було кататися ще раз — щоб потім згадувати про них із ніжністю. Окрім радощів тієї ночі, його цікавила також її матеріальна істина. Можливо, тому, що він діяв нетипово для свого характеру, вийшов поза межі самого себе. Матеріальна істина полягала в тому, що він був гостем у готелі, як і ця сім'я, з номером нагорі. Раніше він зупинявся у набагато більших готелях зі щедрішими барами у вестибюлі і жодного разу його

ніхто не перепиняв. Він міг піти до своєї кімнати і вже ніколи не побачити цієї сім'ї. За звичайних обставин він би так і зробив.

На цей раз – ні.

Щось у матеріальній істині втратило переконливість у цій вітальні. Це була бульбашка зі своєю власною істиною. Істиною, яку він неясно вловлював, не знаючи правил.

Думками він повернувся до світанку. Він наставить будильник і вхопить ще кілька годин сну. Нічна перевтома накопилася на нього, коли він вийшов на останню сходову площадку: ноги обважніли, їхня вагота, здавалось, сповзала з кісток. Кров пульсувала в очних яблуках, а розігрітий одяг віддавав запахи ночі.

Він спробував уявити собі тропічну зливу гілтонського душу. Та не зміг. Навіть мармуровий вестибюль здавався витвором уяви, мовби з іншого життя. А тепер жовтуватий гумовий шланг маякнув із ванни в мансардному номері. Відносність стала звичною.

Він сповільнив ходу на останньому сходовому марші, вдивляючись у темряву коридору.

Тоді здригнувся і завмер.

Біля його дверей щось сиділо.

Постать підвелася, вигинаючись, як спіраль диму. Здавалось, вона тріпотить у пільмі, мовби від легкого вітерцю; але вітру не було. Навіть навпаки, в мансарді збиралось усе затхле тепло будинку і повітря бракувало. Аріель мовчки стояв на сходах.

Коли його очі призвичаїлись до темряви, постать нарешті набрала обрисів.

– Гретхен? – прошепотів він. – Воу, я подумав, що це привид.

На ній була тонка нічна сорока, прозрічаєта від мерехтіння лампочки в кінці коридору. Аріель обм'якнув. Такою була гра світла і тіні. Вона хитнулася, прогнувши спину від стіни і впираючись пальцями босої ступні в килим, мовби задовго простояла на автобусній зупинці.

– Рана кровить, – вона простягнула руку.

Аріелеві захотілося сказати «нарешті», натомість, не мовлячи ні слова, він підійшов і взяв її руку. В коридорі було надто темно, щоб розгледіти рану. Він відчинив двері і, провівши її до ванної, клацнув вимикачем. Рука, не набагато ширша за кістку, була посмугована кров'ю. Зібгана плоть довкола рани утворила кратер, і з кожним рухом звідти витікало трохи крові.

— Ой! — Він схопив фланелеву серветку і затиснув рану. — Болить?

Вона не відповіла, тільки визирилась на нього. Великі зелені очі були спокійними, мов у kota.

— Може, нам покликати Марго чи Леонарда, — запропонував він.

— Ні! — гаркнула вона.

Аріель здригнувся. Її голос погрубшав, звучав настільки різко, мов не її. Він замовк, нахмурено глянувши їй в очі.

Вона тут же зм'якшилась:

— Ні. Немає потреби їх турбувати. Мене не болить. Просто ви сказали, що вмієте надавати першу допомогу.

Він обережно відвернув фланель. Кров уже не заповнювала рану, але, зрадив він, її лишилося достатньо, щоб приховати найгірші його фантазії: вени, кістки і все, що, як йому здавалось, він зауважив раніше. Він зловив себе на цій думці й усвідомив, що з усіх сил старається вже більше не копати цю ніч надто глибоко. Він радо приймав прості пояснення і на тому зупинявся. На нього це було не схоже. Але він наче боявся того, що міг знайти, і навіть це дошкульне відчуття він списав на втому від подорожі, плюс випивка і стрес. Він смикнув з сушарки теплий рушник для рук і намилив його, а тоді кілька разів промокнув поріз, поглядаючи на її лице за ознаками болю.

Не було жодних. Навпаки, Гретхен спостерігала, як він піклується про неї, і погляд її ще більше лагіднішав. Губи, найсоковитіша частина її тіла, трохи розтулилися.

— Це серйозне поранення, — сказав він. — Вам справді потрібні антисептик, перев'язка, можливо, навіть накладити шви у лікаря. Розумієте?

— Усе добре, — відповіла вона. — Бувало й гірше.

Він кинув закривавлені рушники на підлогу, взяв останній чистий з сушарки й акуратно обмотав довкола руки.

— Мусите отак потримати. Коли прийдете до своєї кімнати, обв'яжіть чимось рушник — колготками чи парою чистих шкарпеток. Добре?

Коли він обернувся до дверей, вона притулилась до нього.

— Можна, я залишусь? Хоч трохи?

Він раптово осів, як маріонетка на шнурках.

— Вибачте. В мене залишилося менше трьох годин на сон, а потім конференція на цілий день. Мені справді треба зараз відпочити.

Гретхен втупилася в свої ноги.

— Але ж трошечки. Не довго. Я боюся.

Аріель втомлено кивнув. Її невелике захоплення ним не пройшло повз його увагу. Він відчув певний обов'язок бути делікатним, у такому дусі провів її від ванни і сказав:

— Мені треба кілька хвилин, щоб прибрати. Почекаєте на мене? Тоді я зможу провести вас до вашої кімнати, як джентльмен, і скажемо одне одному на добраніч.

Він вийняв з багажу парусинову дорожню косметичку.

— Гарне.

Вона простягнула худий палець, провівши ним по лініях червоного птаха в польоті, вишитого на одній стороні.

— Це від авіакомпанії, якою я прилетів. Птах був на хвості літака, заввишки три поверхи. Вам подобається? — Він розкрив сумочку і показав набір мініатюрної косметики.

— О, так, — вона піднесла кожний тюбик до носа, — вони як парфуми.

— Якщо хочете, можете взяти собі. Подарунок від мене. — Він усвідомлював, що говорить з нею, як з дитиною, але це все, що спало йому на думку, — її тендітність і невинність неначе закликали до цього.

Вона притиснула подарунок до грудей, і лице її засяяло. Під вихуділими рисами Аріель розпізнав її настрій, схвильований,

як у прудкого цуцика перед відчиненими воротами. Це його і розчулило, і засмутило.

— Я ніколи не літала літаком, — пояснила вона. — Ви страшенно відважний.

— Для цього не треба бути відважним, — засміявся він, ступаючи до ванної кімнати.

Аріель не був у душі, відколи вилетів зі Штатів, але шланг у ванній міг почекати до ранку. Схиляючись над умивальником, він мигцем помітив себе в дзеркалі. Придивився до відображення. Освітлення було дивним, він виглядав навіть блідшим, втомленішим, ніж почувався. Майже такий білий, як Гретхен. А втім то був довгий день.

Він вмив обличчя і почистив зуби, весь час думаючи про неї. З уривків попередньої розмови зрозумів, що вона їм не родичка, а була «врятована» з поганої сім'ї. Очевидно, це зробив Леонард. Що наче суперечило тогочасним соціальним цінностям: чоловік середнього віку прийняв юну дівчину. Але поза тим такий вчинок свідчив про добре серце. З першого погляду ніхто б не заперечив, що вона потребувала порятунку.

Аріель витер обличчя лазневим рушником. Ступивши за поріг, він відчув у повітрі легкий аромат парфумів. Глибоко вдихнувши, він повернув у кімнату — і завмер на місці.

Гретхен стояла гола, в самих лише квітчастих трусиках. Нічна сорочка лежала на стопах, поряд — закривавлений рушник. То був ледь задрапований скелет, з пульсуючими венами, лиснячий і заворожливий, мов членистий білий хробак, що підвівся сторч. Трусики ледь торкалися її стегнових кісток, мов гамак, провисаючи між ногами. З-під них вибивалися сплутані кучері попелястого волосся, з жовтими кінчиками, наче вуса мертвого курця.

Вона відкинула гриву з грудей. Оголилася пара сосків, просто прищиків в ареолах, що всупереч жовтому сяєву здавалися голубими.

— Кохай мене, — заскиглила вона, простягнувши руки.

Щойно слова злетіли з її губ, як погляд Аріеля усе їй сказав. Він був утіленням відрази і шоку. Вона поспіхом прикрила груди. Обличчя ще більше зблідло, розширилось, мовби з нього випустили повітря. Губи раптом зробились окремими істотами, обвисли на кутиках, затремтіли, і вона з шипінням вибігла з кімнати.

— Гретхен! — Він простягнув руку, щоб ухопити її. — Ей!

Повітря завихрилось у неї за спиною, і її не стало. Він прислухався, але кроків не було чути. Коли він вийшов у коридор, внизу гримнули двері. Його пересмикнуло. В коридорі чи на сходах не було ні дюйма, який би не тріснув чи не скрипнув під ногою, а від неї не почулося ні звуку. Класичні закони фізики і біології були викривлені поза межами розуміння. Іншого пояснення окрім того, що хтось підлив йому щось міцніше у випивку, не існувало. Він стояв, задиханий, над завитками божівільного килима.

Втративши опору на інтелект, з інструментів мав тепер лише прості людські якості: співчуття і надію. Хай від чого б страждала дівчина, він не хотів завдати їй болю. Аріель прихопив із кімнати нічну сорочку і побрів униз по сходах. Номер дванадцять — пригадав слова Леонарда, — але зараз він чув її схлипування на сходах. Пригнічений настрої, сплавившись зі сп'янінням, ослабив його.

— Гретхен? — він постукав у двері. — Вибачте. Це перевтома. Вийдіть — поговоримо. В мене ваша сорочка. — Він почекав, прислухавшись. Ніхто не відповів.

Голос Леонарда луною злетів угору по сходах. Потім голос Марго. Аріель напружився. Зловив себе на думці про те, чи зможе Марго піднятися до своєї кімнати. Але коли їхні голоси почулися ближче, згадав, що тримає в руці сорочку. Матеріальна істина підняла свою голову: він — чоловік, який удо світа тримає нічну сорочку дівчини, що схлипує за дверима в самій близькі.

Він поспіхом натиснув на клямку. Двері Гретхен були замкнені.

Голос Леонарда ще більше наблизився:

— Не тисніть. У нас є море часу.

Аріель відступив сходами вгору, виснажений і зболений.

Провина. Новий складник. У його свідомості ніч набрала нових обрисів. Це був обертовий механізм, колесо з молоточками чи стрілою; або маятник, який ніколи не проходив через центр, а коливався від однієї крайньої точки відразу до другої: бам — прийми оце, бам — прийми оте. Квантовий маятник, що перебував в обох станах водночас, і щойно ти вибирав один, той перемикався на інший. Відчиняючи свої двері, він зрозумів, що тональність цієї ночі була або високою, або низькою — але щойно ти розумів, якою саме, стан перемикався. Під усім цим, або через усе це, проходила напруга, певна сутність, чиїми агентами були адреналін і жовч. То був шипучий напій, божественно-солодкий, мов свинячий жир, надзвуковий, мов собачий свисток.

І постійний гул.

Піднесення, але і страх.

То була відповідь, яку не отримати від матеріальної істини. То був кисень у бульбашці; страх, чию напругу, якщо схопиш, не зможеш відпустити.

Він подумав, чи не божеволіє.

Вікно в його номері не зачинялося наглухо. Повітря було приємно прохолодним, а телевізор усе ще мурмотів, блимаючи чорно-білими картинками. Він вимкнув його, запихаючи нічну сорочку в шухляду під ним, і заштовхав ногами закривавлений рушник до ванної. З чашкою, що стояла біля чайника, він пішов до умивальника і став пити великими ковтками, настільки жадібно, що вода потекла підборіддям. Тоді скинув з себе весь одяг, прийняв душ, стоячи на колінах у ванні, і, кинувши оком на море, чи не змінилась, бува, погода, став порпатись у своїй сумці за піжамою.

Аріель знав, що все це театр, призначення якого — повернути собі відчуття реальності. Але його це не турбувало. Він вірив у реальність. Він знав, що вона таїться здебільшого поблизу

ритуалу і рутини. Відчував, що керувати людським тілом — це те саме, що доглядати за цуциком: якщо раз погодуєш його о шостій годині, наступного дня він прийде, принохуючись, о шостій, а коли позіхнеш, він ляже. В такий спосіб смак зубної пасти і ритуал з піжамою були його містком до сну — до того, на що ніколи не було гарантії з маховиком його мозку, не кажучи вже про цю ніч.

Він прослизнув під покривало і розкопав його, щоб ослабити натиск. Вікно задеренчало від легкого вітерцю, і він схопився за той звук, мов за рятувальний трос. Туман не витримує бризів. Розвиднювалось і піднявся вітерець. Без сумніву, бульбашка луснула.

Він провалився у смолистий сон, і сновидіння почалося з відчуття страшного холоду. Не розумів, де джерело цього холоду. Здавалося, ним кидало, мов дощечкою на хвилях: не знати, де верх, де низ. Аж раптом він уже на плаву і бачить попереду на обриві готель «Кліффс». Готель виривався з туману, довкола билось біле шумовиння бурунів. Повітря тхнуло морем, не делікатно солоним, а неприємно вологим, з драглистими водоростями, з хробаками й ланцюгами, що пнулися з глибин. Здіймались і пінилися зелені піки.

Повз нього прокотився вал, і під його гребенем промайнуло тіло людини. Він кинувся вперед і схопився за руку, перед тим як хвиля розбилась. Тепер вони стали двома поєднаними душами, а потім він побачив, як підпливають іще. Усіх їх затягнула, штовхнула вниз, перевернула хвиля, і його руки розкинулись, шукаючи опори. Коли водяний вал шпурнув його вперед, він вплив на його гребені до висоти сліпа і втримався на бетоні.

Заціпенілий і знесилений, він глянув угору на готель.

На першій сходинці стояв Леонард. «Не працює! — гарчав він у телефон. — Щоб запрацювало, нам треба свистати всіх нагору. Ви всі прославитесь!»

Аріель попрямував до нього. Вихопив з рук телефон, якраз коли прийшло повідомлення:

Юх-ху готель ах-ах зроби це зі мною любчику ага. Ей надіюсь ти приземлився окей тут реєстрація без проблем датчани справді круті. Мені їсти з кимось з конференції чи ховатись чи як? Поквапся любчику ах-ах.

І темрява. Не оксамитна, як у книжках, а холодна й масляниста, що витікає з бульканням. Безсилля не малят, а мертвих. У двері постукали.

За хвилю ще раз. Стукіт втягнув його назад до тями, наче сьорбнув через соломинку. Він ворухнувся, роздивився довкола, здивований, що опинився в готелі зі сну.

Затримав дихання і прислухався. У кімнаті відкритими трубами опалення сочилось слабке сопіння, яке для його захмілілих вух звучало як далекий тужливий спів людей, що зібралися десь у жалобі.

Знову постукали.

— Арі? Ви спите?

Аріель виліз із ліжка.

— Олівіє? — покликав він, намагаючись відкрити двері.

Коли відчинив їх, його залило примарне світло, мов сяйво незаслоненого місяця. Олівія стояла, згорбившись, у китайському халаті. Волосся було сплутане і блякле. Щойно двері відчинились, як її губи затремтіли і скривилися.

— Вибачте, що розбудила вас, — і вона некрасиво розревілася.

— Воу, ей. — Аріель притягнув і обняв її. — Все окей.

Усією вагою вона притиснулася до нього, а коли він відсунувся назад, посунулась за ним. Вони сплуталися, але такою була відносність — її податлива, здорова маса супроти маси Гретхен, — що він обіймав її ще міцніше, ще солодше, наче вона була протиотрутою.

Проте плакала вона так розпачливо, аж він вихилився глянути в коридор.

— Заходьте, — прошептав він, подумки списуючи з рахунку сон. — Що трапилось?

— Ви мусите дещо знати, — схлипувала вона. — Не ведіться на всю ту метушню там, унизу. Це так несправедливо, мені нестерпно бачити вас такого загубленого.

— Загубленого? — Аріель повів її до ліжка і посадив поряд з собою. Вона повалилася на його плече, і коли він відкинув волосся з її обличчя, його мозок спалахнув від адреналіну: здавалось, є ключ до алгоритму цієї ночі. Те, що йому хотілось би знайти до від'їзду. — Я загубився лише на один день, — заспокоїв він. — Не сприймайте це надто серйозно.

— Не знаю, — важко видихнула вона. — Я навіть не знаю, з чого почати.

— Ви про що? Про цю ніч?

Вона затремтіла, обтираючись халатом. За хвилину тиші вона, здавалось, відновила сили, випросталась, розправила одяг і кинула йому сумовиту посмішку.

Це був важіль. Аріель вхопився за нього.

— Хочете свинячих шкварок?

— Перестаньте. — Вона мляво штурхнула його, стлумивши хихотіння.

Він стиснув її, притягнув ближче. То не зрада, вона ж засмучена. Сімейні проблеми пролягали явно глибше, ніж сягало його око. Хай що б це було, вона йому зараз усе розповість — коли захоче. Хай буде, що буде, світанок скоро настане, і він звідси поїде.

— Видається мені, вам уже досить відпустки, — усміхнувся він.

— О Боже, — зітхнула вона. — Відпустка? Якби ж то. Нам нема куди йти. Ми застрягли тут з Леонардом і його клятим проектом, це просто фарс, день за клятим днем.

— Музеєм? Я впевнений, що він дуже старається.

— Нема ніякого клятого музею. В нього був паб, це все.

— Немає музею?

— Заробив собі неприємності через недоплату податків і тепер, замість того щоб зізнатися, додумався заявити, що цей

його паб визнано музеєм і добродійним трастом, а отже вільний від податків. І тоді провести все заднім числом. Ніби справді все так і буде. Він уже навіть не володіє тим пабом, він живе у цілком вигаданому світі.

— Отже — музей пива?

— «Музей сільського життя», — каже він, на тій підставі, що працюючий паб є живою інсталяцією культурної традиції. — Вона витерла око об його піжаму. — Лише говорю це — і вже чуваюся клятою дурепою. Божевілля. Багато років тому він справді дзвонив у податкову і дістав якісь бісові бланки, з якими носиться, як з королівськими грамотами. Але половину часу я навіть запитую себе, чи є хтось на другому кінці телефонної лінії. Він схибнувся на ідеї «зробити внесок» і «залишити свій слід в історії» — а це вже просто запізно. Тим часом бідолашна мама вірить усьому, що він говорить. Щоранку він наказує бути готовою виїхати в будь-який момент, і вона пакує речі й одягається. Просто серце крається.

— Воу. Але, може, ніколи не пізно? Він не такий уже й старий.

— Повірте мені, — вперлася вона поглядом, — запізно.

— Отож — ви вже тут довгий час?

Вона кивнула, вертячи його верхній гудзик.

— Боюсь сказати, як довго. Настільки він одержимий думкою відбілити своє ім'я і робити добро. Але пабу вже нема. Нічого нема. Мені жаль, що все це вам розказую. Ви перша за багато років врівноважена особистість, яку я зустріла, і є речі, про які вам варто знати. Це навіть не половина.

Вона знов розревілась. Аріель став обіймати і заколисувати її.

— Ш-ш, ш-ш, — шепотів він, і її вага перетекла на його коліна, обличчя притулилось до живота, вона підборіддям відчувала його контури. — Можете розповісти мені, коли захочете, ш-ш-ш.

Він всівся зручніше, знайшов і підклав подушки їй під плечі. Тепер він був опікуном, а вона його підопічною. П'янка влада для чоловіка.

Волога сліз і солоний подих також є чуттєвими.

Врешті він розгорнув її волосся на проділ. Погладив.

Кінчик його мізинця пересунувся до її чола. Вона хитнулася назад, опинилась під ним. Аріель не ворухнувся. Мізинець завис, знак запитання.

Вона скрутилася, зітхнувши, підставила щоку. Коли заплющила очі і вмостилася зручніше, мізинець торкнувся її рота.

Вона поцілувала кінчик. Аріель просунув його між губ.

Вона всмоктала його до кісточки.

Коли він нахилився до її обличчя, відчув її подих — почувся шум.

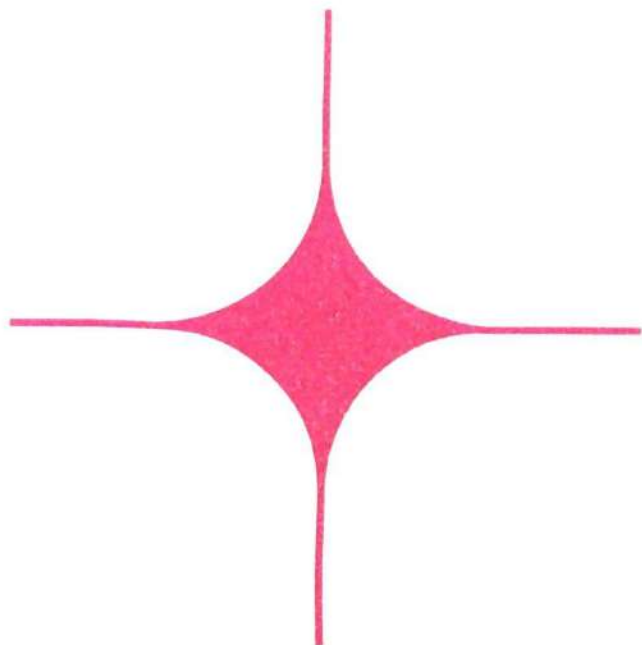
Він зупинився і прислухався.

Муха.

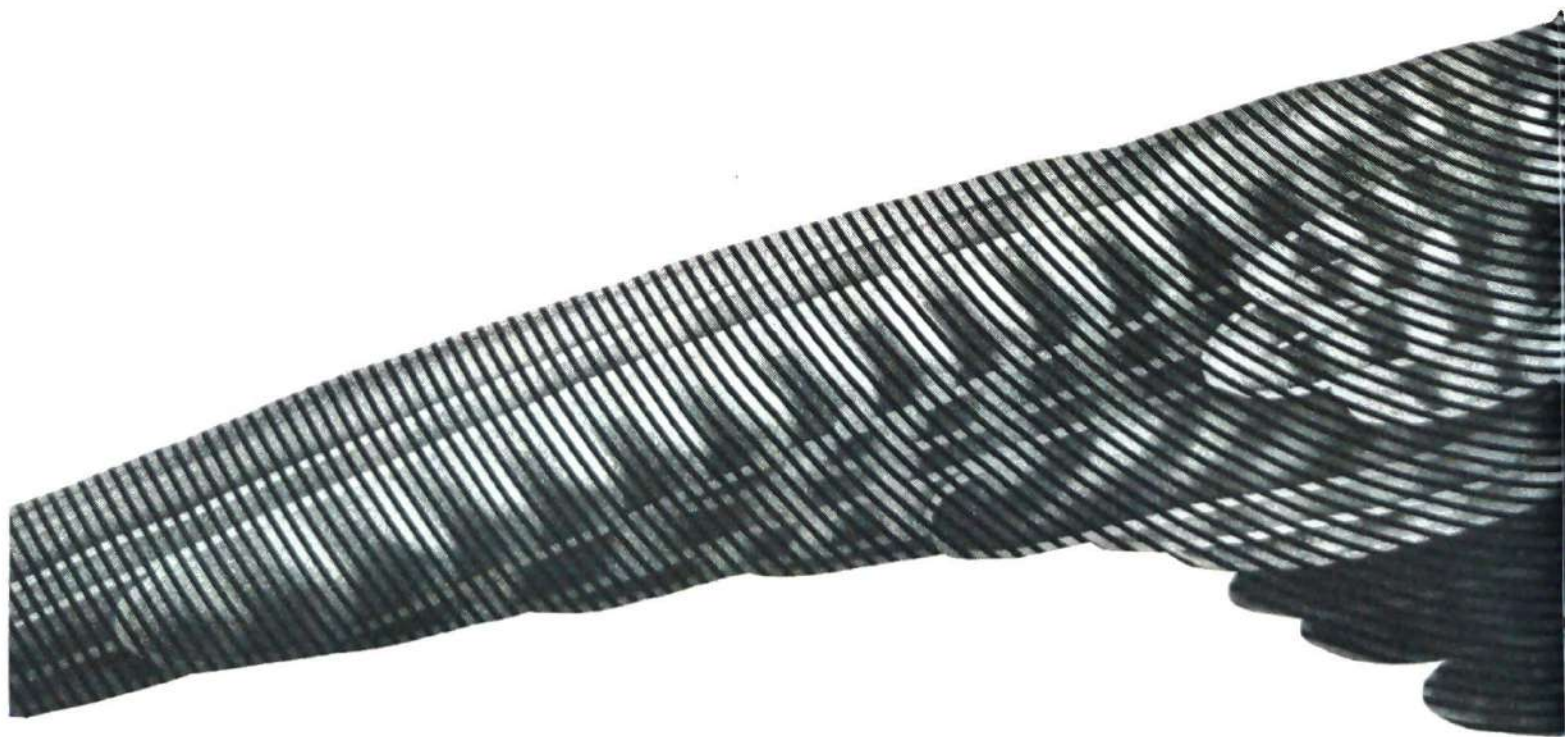
Вони підскочили, обернувшись.

В обрамленні дзеркала стояла Гретхен.

ТЕХНОЛОГІЯ —

НІЧО НЕ ПРИЙДЕ ДО СВІТЛА ІНАКШЕ, ЯК ЧЕРЕЗ НЕЇ. АЛГОРИТМ - НОВЕ ДІЯ. І ЦЕ ДО КРАЩОГО. БО СВЯТОДІЙНІ БІГ ДЛЯ СКОРКИ. І БІГ У ХОРОБРІХ. А ВІД ЧАСУ Ї НАГОМ НЕЗАЛІЖИВІ. І НОВІ ІНЖЕНЕРИ.

Дія друга

9

Хоч як слабко стукотіло б Арієлеве серце після пробудження, хай якою сірою здавалася б його шкіра в ранковому світлі, важило лише те, що через вікно він побачив море, яке билось об берег, принаймні його найближчі буруни. Над ними розпростерлося сталеве-сіре небо, а в одному незафарбованому кутку – латка блакиті. Метались і квилили чайки.

Він скоро поїде звідси.

Кімната була порожня. Дівчата забрали з собою рої своїх примх і дали йому провалитися в нетривкий сон. Він ніколи не пізнає таємниць будинку і його мешканців; і йому було байдуже. Тому що тепер сонце відбивалося від сталі і скла, нагрівало асфальт доріг і злітних смуг, примушуючи все, чого торкалося, поступатись математиці. Воно осяяло світ класичних законів та імовірностей – його світ. Єдиний йому відомий.

Пульс його прискорився.

Було по сьомій. Знизу потягнуло тостами. Бос, Кліффорд, метушився в їдальні, піт виблискував на його чолі. Коли Аріель ступив у залу, говорило радіо: «Сонце після зливи, – щербетав диктор, – і будемо надіятися, що це правда, інакше поверніть нам наші гроші! Сьогодні п'ятниця, і цього ранку в нас Елкі Брукс, а далі ще з топ-сорок – Алессі, Девід Соул, Донна Саммерс...»

Сама за столом біля каміна, у велетенських сонячних окулярах, сиділа Марго. То був найдаальший стіл від панорамного вікна, в притемненій половині зали, що здавався ще темнішим

на контрасті із сонцем. Вона сиділа з кам'яним обличчям, нерухома, як манекен.

Аріель дуже здивувався, побачивши її так рано, — вона спала заледве стільки ж, як він. Бо якщо подумати, за винятком персоналу весь готель колобродив цілу ніч.

— Доброго ранку! — він попрямував до неї.

— А! Доктор Панек, — перехопив його Кліффорд. Він узяв гостя за лікоть і провів до столу біля вікна. — Номер шістнадцять, покращений делюкс — ось тут.

— Доброго ранку, мій любий, — махнула рукою Марго. — Вчора ввечері нам слід було сказати їм, що ви будете снідати з Бордерами. Але то мусить бути щось більше за цінність чийогось життя, щоб розладнати їхню схему розсаджування за столами. Вони гірші за клятих роботів.

Кліффорд сердито обернувся.

— Буду вдячний, якщо не турбуватимете гостей.

Аріель окинув оком столи. Його стіл вирізнявся свіжою квіткою у вазі. Він завісив свої сумки на один зі стільців і звернувся до Кліффорда:

— Чи не було дзвінка з моєї авіакомпанії? Мені справді треба рухатися.

— Ну, сер, я знаю, що ваша подорож важлива, тому я наважився сам викликати машину. Містер Малкін, фактично — чоловік, який вас привіз. Тобто він знає дорогу. — Безцеремонна манера Кліффорда з минулого вечора щезла без сліду.

— Чудово, дякую. — Аріель не міг пояснити собі цю зміну у ставленні до себе. Втім ще одна нерозкрита таємниця готелю «Кліффс» його влаштовувала. Зараз він почувався бадьорим, у радісному передчутті. А ще голодним як вовк.

— І вам подати повний англійський сніданок? — Кліффорд усміхнувся. — Бажаєте тости з білого хліба чи чорного? Чай чи каву? Яйця смажені, пашот чи омлет?

— Чорного, дякую. І смажені яйця, з кавою. — Коли Кліффорд метушливо відбіг, Аріель перейшов до Марго. Вона

була схожа на стару королеву, що сидить не сама, а чимось підперта. — Знаменита ніч, еге ж? — Він легко поцілував її руку. — Велике вам дякую, було весело.

Коли вона зняла окуляри, її очі здалися посадженими глибше, мов родзинки, втиснуті в тісто. Вона стишила голос, нахилиючись ближче:

— Там в коридорі щось відбувається. Я послала Леонарда подивитися. Ви ще не бачили Олівії, так?

Аріель відхилився. На спогад — про язик Олівії, смак її сліз і шкіри, — всім тілом пробігло поколювання.

— Цього ранку? Не можу сказати, що бачив.

— Дорогий мій! — Леонард зайшов перевальцем, якраз коли з чашкою чаю з'явилася жінка середніх років. Напевно, Мадлен, про яку вчора згадував Роб. Здавалось, ніби це було дуже давно. Мадлен принесла запах поту і зітхнула ще до того, як Леонард помахав пальцем: — Скажи Кліффорду, що він буде снідати з Бордерами. З цим не мусить бути ніяких проблем. Просто перенеси його речі сюди.

Мадлен ухилилася:

— Ми накрили стіл для номера шістнадцять, це все, що я хочу сказати.

— Просто принеси квітку. Принеси квітку і столові прибори. І масло. — Леонард відсунув стілець для Аріеля навпроти Марго. Сам сів посередині й нахилився до них, чекаючи, поки Мадлен вийде. Тоді стишив голос до шипіння: — Клятий готель кишить поліцією.

— Що?! — Марго напружилась. — Навіщо?

— Мала. Вночі щось трапилось. Її розпитують у кімнаті за вбиральнями. Я мало що розібрав.

Аріель зблід і потупив очі.

— Цього не може бути, — сказала Марго. — Вона була з нами півночі, тоді відразу пішла до ліжка. Я внизу вже півгодини і не бачила жодного поліціанта. Кліффорд ні слова не сказав, як і Мадді — а вони були тут уже від шостої!

— Вони скажуть, аякже. Все одно що питати в довбаного кота.

Провина. Аріелеві стало гидко. Якби він уявив собі події останніх годин як шахові ходи, то побачив би партію, що точиться до поганого для нього розв'язку. Він пригадав ту ніч: він образив вразливу юнку в її перших нерішучих кроках до квітування. Вщент розбив усяку надію на самоповагу. А потім вона відчула на собі його презирство.

Його пройняло холодом до кісток. Неспроможний стримати посмикування на обличчі, він відвернувся до вікна — лускатого, з соляною кіркою. Назовні, за висипаною гравієм під'їзною дорогою, земля опускалася до моря. Туман розсіювався. Небом розпливалася блакить.

— Піду сама подивлюся, — сказала Марго. Здавалось, вона відбивається від стола, мов оптична ілюзія, а тоді обертається на своїй осі. Від цього в Аріеля на мить запаморочилась голова, аж поки він не побачив її знов у кріслі-каталці. — Гаррі, любий, підштовхнеш мене?

Пара залишила Леонарда самого з його фуканням, тихо відкотившись до вбиралень. Попри них пара пройшла до вестибюлю з вікном на затильну частину будівлі; між двома легкими кріслами стояв кавовий столик, завалений старими журналами. За дверима жіночого і чоловічого туалетів були ще одні зачинені двері, за якими мала ховатися найвіддаленіша кімната в готелі. Марго показала на неї пальцем і дала знак Аріелеві зупинитися.

— Гретхен? — Вона нахилилася до дверей. — Дороженька?

Звідти почулися голоси, і звуки метушні та сум'яття, звичного акомпанементу бронежилетів, що вибухають кишнями й спорядженням. Вони загрозливо дзенькали і скрипіли, а тоді зарипіла рація.

Серце Аріеля стугоніло. Він зрадив, що є візок, на який можна спертися.

— Допит призупинено о сьомій сорок через втручання, — почувся грубий голос.

— Мені вже можна йти? — спитала Гретхен.

— Посидьте для нас, кохана, — на поліг чоловік. — Вкрай важливо добратися до суті подій, поки враження про них ще свіжі у вашій пам'яті.

Голос старшої жінки сказав:

— Чи мені вже починати розмову з іншими?

— Наразі зачекайте, констебле, — відповів чоловік. — Нам треба чітко зрозуміти, з чим ми маємо справу. Також я б хотів, щоб на цьому допиті була присутня жінка.

— Ви праві, інспекторе.

Рація знову затріскотіла:

— Танго Чарлі Три-Шість: під'їзди під охороною. Територія оточена. Готовий, прийом.

— Зрозумів, Три-Шість, — відповів інспектор. — Кількість осіб на об'єкті — троє співробітників, чотири мешканці плюс жертва, й один іноземний громадянин, білий, стать чоловіча. На цей момент — єдина цікава нам особа.

— Це, напевно, ви, Гаррі. — Марго обернулась, витягнувши шию. — А про що ж ідеться?

В Аріеля запаморочилась голова. Він сперся на ручки візка, перенісши на них вагу з тремтячих ніг. Страх сплавився зі стресом від бажання рятуватися втечею — побігти до машини, яка повезла б його до літака і чимдалі звідси. І все це було скріплено любовною тугою за Зевою, болем, який зростав в оберненій пропорційності до його надії вибратися звідси. Кілька піднесених хвилин цього ранку він відчував себе поза межами бульбашки, подумав, що випустив з рук її лину. Але тепер напруга зросла до такої міри, що він уже засумнівався, чи зможе колись її відпустити. Зараз напруга контролювала його м'язи і спалювала всі думки, щойно вони з'являлись.

Двері прочинилися на дюйм.

— Тримайтеся далі від дверей, — гаркнув інспектор. — Триває допит для поліції Саффолка. Нікому не підходити. І нікому не покидати приміщення, доки наше розслідування не завершиться. Інструкції зрозумілі?

Марго повернулася до Аріеля, ніби по підказку. Він оніміло глянув у відповідь. Вона прочистила горло:

— Так, інспекторе, звісно. Запевняю вас, що тут якимсь непорозуміння...

— Ви мати цієї дитини?

— Ну, ні, хоча...

— Тоді наслідки ще гірші, адже так? На вашому місці я би приборіг усе, що маєте сказати, до офіційного допиту. А тим часом ці двері будуть зачиненими під контролем поліції. Ви маєте цінувати те, що ми не можемо допустити, щоб щось впливало на свідків — навіть відчуття, що хтось, хто, імовірно, причетний до справи, тиняється неподалік. Це ясно?

— Так, інспекторе, так. — Марго махнула Аріелеві, щоб від'їхати.

Аріель затремтів, втупившись у вікно. Сонячне проміння смугами вистрілювало з-під швидкоплинних хмар, вільних, як сам всесвіт. Він усвідомив, що має єдину нагоду зреагувати відповідно до своїх принципів, а не своїх страхів. Єдину нагоду покликатися на матеріальну істину і, мабуть, вирушити в дорогу. Тремтливим і вищим, ніж зазвичай голосом, він усе ж спромігся бовкнути:

— Інспекторе? Я міжнародний пасажир проїздом. Я тут лише кілька годин. Мій літак посадили в Станстеді, а мені справді треба повертатись. Я виступаю сьогодні на конференції в Амстердамі. Я певний, що ви зрозумієте — я мушу їхати.

За дверима затріщала й забіпкала рація. Брязнули портупей, почулося перешіптування. Аріелеві навіть здалося, що він почув смішки і зітхання. А тоді інспектор:

— Дозвольте мені пояснити гранично ясно: ваш статус цього ранку — особа, що становить інтерес для розслідування щодо можливих кримінальних правопорушень, скоєних у Сполученому Королівстві. Єдиний вибір, який я можу запропонувати — це арештувати вас зараз і тримати в камері поліційного відділку до завершення цього розслідування. Або ж ви чекаєте в їдальні до подальших розпоряджень.

Ви не маєте права повертатися до свого номера. Ви не можете покидати приміщення. Попереджаю, що ця територія оточена. Якщо ви ступите однією ногою за межі цієї будівлі, вас арештують і звинуватять у втечі з місця злочину. Чи зрозуміло я все пояснив?

— Так, сер.

Кожне зі слів інспектора було сходиною. Тепер Аріель лежав, стікаючи кров'ю, вниз сходів. Він обернувся і попхав візок з Марго по коридору.

Коли вони відходили, він почув, як жінка-констебль сказала:

— Як тільки закінчимо з оцим, я огляну місце події. Які номери нас цікавили?

— Дванадцятий і шістнадцятий, — відповів інспектор. — Візьміть комплект для забору зразків.

— Абсурд, — пхикнула Марго, коли вони в'їхали в їдальню. — Що за ігри вони тут грають? І хто б то міг їх викликати?

Аріель не слухав, приголомшений. Поставив візок Марго біля столу і сам сів поруч, в очах порожнеча. Думками він був нагорі, у номері шістнадцять, — з нічною сорочкою Гретхен і своїми рушниками, просякнутими її кров'ю, і зі своїм ДНК.

— Ну? — Леонард нахилився до них, згорбившись. — Розумієте, про що я? Поліція. Закон. Ментура, як тепер їх кличе молодь.

— Заради Бога, Леонарде, говори тихіше. — Марго витягнула з сумочки брошуру і стала обмахуватись нею, як віялом. — Бог лише знає, що вона їм наговорила.

— Ну, не хвилюйся, нам нема чого боятися. Господи, де б вона була без нас? Ми виховували її, як власну дитину!

— Здається, їх цікавить Гаррі, лише він.

— Ніколи! — Леонард відкинувся на стільці. — І чути про таке не хочу! Він бачив її лише п'ять хвилин разом з усіма нами! Адже так, Гаррі? Ви ні разу не були з нею наодинці!

Аріель розвів руками, як німий. Цього вистачило, щоб відвернути від нього їхню балачку. Він зрадів. Наразі не мало

значення, що вони думають, тому що подумки він уже почав обраховувати варіанти для втечі.

Він додумався до двох можливостей на момент, коли Кліффорд влетів, несучи тарілку зі сніданком. Навіть у профіль було видно велику кількість яєць, ковбаси, шинки, квасолі, грибів і помідорів. Мов на прив'язі, слідом ішла Мадлен, несучи грінки на підставці.

— Прошу сюди, дякую, — покликав Леонард.

Але пара чмихнула мимо, як дитячий поїзд, петляючи поміж столами до офіційного місця Аріеля біля вікна. Вони поставили на стіл його сніданок, Кліффорд акуратно поправив столові прибори, а тоді знову перетнув кімнату, зловивши погляд Аріеля.

— Сніданок подано, докторе. — Вклонився і вийшов.

— Він сам сюди перебереться, чи як? — рикнув Леонард. — Сніданок з самовивозом?

Аріель здвигнув плечима і, перепросивши, пішов до свого столика. Кліффорд зробив йому послугу. Йому потрібна була тиша, щоб вияснити своє становище. Він знав, що часу для дії обмаль: з кожним ударом він втрачатиме енергію і йому не стане духу на більше. Небезпечна втома докладалась до наростання стресу і збільшувала ризик хибного кроку. І поза тим усім, він тлумив біль через Зеву, з острахом уявляючи, що вона зараз відчуває.

Нарешті він почав розуміти математику свого становища. Модель, що вимальовувалась, тривожила його. Тому що з бульбашкою, яка мала власні закони і наслідки, було все дуже добре — у певному сенсі кожна сім'я мала таку бульбашку, — допоки наслідки залишалися всередині неї. Але з прибуттям поліції цього ранку наслідки просочились у класичний світ і поширились.

Він не міг не озиратися на минулу ніч очима редактора жовтої преси: знедолена юна дівчина, готельний номер, глупа ніч, подарунки, нагота, кров, сльози.

Здригнувся і потягнувся до кави.

На цей момент він бачив лише два варіанти. Перший — доступитися до Гретхен. Благати її, показати своє каяття, зробити будь-що — хіба лиш, надіявся, не втілювати її мрії. Альтернативою була небезпечніша авантюра: просто стояти на своєму і дочекатися, коли вона посковзнеться. Адже хай що б сказала вона поліції, зрештою визнання його винним буде не правдою. В обох варіантах він також надіявся, що може розраховувати на підтримку Олівії.

От до цього він додумався, коли Марго надіслала повітряний поцілунок і викотилася у візку. Леонард пришкунтильгав до його столика.

— Хлопчику, хлопчику. — Він сів, зітхнувши. — Спокійно, сьогодні на вечерю січені котлети, якщо ви ще будете тут. А потім чорнослив і заварний крем. Один із найкращих їхніх вечорів.

Леонард почав методично збирати всі предмети на столі, шикувати їх у лінію відповідно до якоїсь невидимої якості, а тоді знову розкладати на скатертині за точними симетричними напрямками. Він насупився, повністю зосереджений на завданні. Нарешті він відкинувся на стільці, оцінюючи свою роботу і де-не-де поправляючи.

— Ви не проти? — Він потягнувся по скибку хліба і, намастивши її товстим шаром масла, повернув усі предмети на свої місця. — Менше з тим, — промимрив з повним ротом, — тепер про приємніше: сьогодні є добра новина. Думаю, орел уже приземлився.

Аріель підняв очі.

— Орел?

— Консорціум. — Леонард глянув заманливо. — Справи можуть рушити з місця. По суті — ну, ви людина мистецтва, ви знаєте Дем'єна Герста і Грейсона Перрі? Ми пробуємо запросити їх на відкриття.

— Герст? — Аріель підіграв. — Я люблю Герста. Ми практично в тому самому бізнесі — концептуальна математика. Хочу одну з його акул. Не мусить бути великою.

— Якщо вони в ділі, в нас усе вийде. Просто уявіть! Можливості безмежні!

Аріель кивнув.

— Так, але — що це конкретно?

— Жива галерея. Галерея життя. Непідвладний часу досвід британського пабу, міфологізований у всьому світі, тепер повністю інтерактивний. Уявіть: будь-хто у світі зможе спілкуватися з реальними місцевими мешканцями у правильному пабі. В ньому мудрість віків. Рятують від самотності. Розрада в меланхолії. Кожен день інакший — і цей новаторський ресурс може стати глобальним. — Він присунувся до обличчя Аріеля. — І знаєте, ще не пізно приєднатися. Гм? З цим у консорціумі я дуже перебірливий, лише вищий ешелон — але я достатньо вами вражений, щоб дати спробувати. Навіть тепер, коли ризику практично немає.

Аріель повільно кивнув.

— Я далеко не схожий на інвестора. І сьогодні я потрапив у пастку в готелі по дорозі на конференцію. Я можу втратити роботу, яка забезпечила б інвестицію.

— Але участь у цій справі — вона може вас прославити! Ви можете вступити на будь-якому рівні, я зроблю персональний виняток. — Леонард вирячився пожадливо, мовби зібрався відкусити шматок соковитого торта. Він вбирав найменші знаки реакції Аріеля, перекочуючи язиком за губами. — Гм? — підштовхнув він. — І ради Бога — трохи веселіше. Розумієте?

Розмова з Леонардом напружувала. Вечеря, проекти, інвестиції. За всіма його словами неначе ховалося визнання того, що Аріель залишається тут. І коли він про це думав, ставлення інших починало здаватися таким самим. Він списав би все на загострену чутливість, якби не один факт: досі вони були праві.

Готель перетворювався на якесь пекло.

Він недбало кивнув, збираючись підвести розмову до Леонардового телефона — йому слід подвоїти зусилля, щоб зв'язатися із Зевою, навіть подзвонити, спробувати довідатись, як вона, — коли знову влетів Кліффорд:

— Ваша машина, докторе. Можу переговорити з водієм, ви-просити для вас кілька хвилин, щоб ви поснідали?

Аріель обернувся. У вікні виднівся ніс тієї самої машини, що привезла його. Сонце відбивалося від хрому лише за якісь три ярди від нього.

Серце швидко застукотіло. Дорога була вільна.

10

Кебаб-перекусна біля станції була холодною, яскраво освітленою і з гострим запахом антисептика. Помідори, салат і фалафель лежали під харчовою плівкою на таях із нержавійної сталі. Вони скидалися на гостей із хостела, який Зева знайшла на ніч: досвід лінолеуму та енергоощадної лампочки з кольорами, мов у дитячих іграшок. Ще вдосвіта вона втекла з цього моргу поп-арту, рада лише тим, що мала де залишити свій багаж.

Мурашники нерівних вулиць були зайняті переходом з ночі в день. Усе ще лунали викрики забав, але поступово до них приєднувалося навальне стрекотіння велосипедів, наче рій шершнів. То був ранок п'ятниці в Амстердамі.

Зева розплакалась, коли прибув перший трамвай.

Трамваї для неї були жалобним транспортом. Масивні, гуркітливі, неблаганні. Їхні вагони мали форму труни, і що більші вікна, то краще вона могла уявити собі катафалки, поручні і чоловіків у циліндрах всередині. Збудовані однозначно для перевезення домовин, одну за одною, й освітлені згори.

Трамваї були поганим знаком. Подорож — поганим жартом. Вона подзвонить батькам і попросить про зворотний квиток. Вона була на тому краю життя, коли вже нічого більше не важить. Дурна, змерзла і самотня, і кебаб мав поганий вигляд.

Але коли вона витягнула телефон, сяйнуло світло. Прийшло повідомлення:

Перевір новини, ти не повіриш. Літак сів у Британії, готелі переповнені, застряг у пансіонаті без сигналу чи вай-фаю. Гість позичив телефон, дай знати, чи в тебе все окей, за

цим номером. Кохаю тебе, божевільний день, побачимось за кілька годин, навіть якщо мені доведеться плисти.

Зеві здалося, що її вдарила хвиля з прорваної дамби. Бурхлива радість, що змусила її підвести очі до стелі, мовби вона раптом довідалася, що ніколи не постаріє. Сльози набігли на очі, вона прогнулась назад, щоб втримати їх в очницях, щоб скупатися в них. Сльози радості гарячіші за сльози журби. Думки помчали вихором. Окрім всього, повідомлення оно-вило її становище в світі. Він виправдано затримався і тепер мусить бути в дорозі. Він напевно сам не свій. Вона вже не чулася дурною. Тепер може йому поспівчувати. Зітхнула, затремтівши.

Пара турків за прилавком відчули, що вона в паралельному світі. Відступили назад, бо мали досвід з обкуреними і з'яними в дим.

Алгоритм Зевиного ранку прокрутився до нової позиції, заяснівши гідністю. Раптом вона отримала кредит на певну кількість нарікань через його затримку і страхітливе мовчання. Бо лиш вона дотрималась їхньої угоди про довіру. Коли Аріель сказав, що зустріне її, вона сприйняла його слова як цілий контракт; вона не запитала про номер рейсу, не запитала про маршрут. Навіть коли він не з'явився, як обіцяв, вона не видзвонила в авіалінії, навіть не поцікавилась новинами. Якби витратила трохи часу на обдумування ситуації, як заохотив би зробити її дідо, вона могла б стати у виграшну позицію перед Аріелем.

Натомість вона відразу ж видала відповідь, відіслала її, мов викрик з дитячого ліжечка:

Кохаю тебе! — її сльози залили екран. — Швидше, швидше, ти знаєш, коли приїдеш? Дай знати, щоб я зустріла тебе!

Задумалась, чи слід подзвонити. Якби він щойно вислав повідомлення, то міг би ще бути на телефоні того гостя.

Але ж — він не захотів задзвонити сам.

Вона ніжно сховала телефон у сумочку. Турки відступили подалі, коли вона прогугнявила замовлення на найбільший їхній кебаб.

Емоції, як-не-як, мов океанічна маса. Сильний рух не просто формує нові піки, але й збовтує цілий резервуар, де гребні компенсуються підошвами хвиль у настільки швидкій і глибокій послідовності, наскільки великим є розмах сил, що їх зрушили. Тож за хвилину Зева пошкодувала про кебаб. А ще точніше, вона пошкодувала, що так швидко відповіла на повідомлення; бо вона провела ніч у пеклі. А відповівши так щасливо, вона зрештою сказала: «Кóпай мене, я твоя», — і їй стало боляче.

Нове повідомлення тельнювало, якраз коли з салатів знімали харчову плівку. Вона вирішила якусь хвилю це посмакувати; з одного боку, щоб не здаватись аж такою спраглою, а з другого — насолодитися інтерлюдією надії і влади. Один із кухарів замотав її рулет так туго, мовби рану на тілі. Вона дала йому п'ять євро, відмахнулася від решти і ступила в зернисте ранкове світло. Пара з її рота піднімалася колонами, і, озирнувшись, вона побачила чапараль від подихів людей, що поспішали на роботу.

Побачене втішило її. Відколи виїхала з дому, це вперше вона відчула себе легко. Її одяг учениці приватної школи не мав значення. Вона була в артхаузному кіно.

Дуже скоро нове повідомлення виявилось нездоланною спокусою. Ставши на розі з виглядом на станцію, вона стукнула пальцем по екрану телефона.

Близько 12. Зустрічай, якщо хочеш.

Її обличчя осунулось.

Лише якщо хочу? — відписала вона.

Розумієш англійську? — прийшла відповідь — Це ж просто.

Вибачте, це Аріель? Якщо ні, дякую за дозвіл скористатися телефоном.

Після цього діалогу на екрані вже нічого не з'являлося. Останнє повідомлення здавалося безцеремонним, хоч хто б його написав. Якщо Аріель, то це проблема. Вона перечитала ще і ще раз, і за якусь мить знову занурилась у вчорашні сутінки, кошмарний простір, де ніщо не узгоджувалося з очікуваними законами. Там просто не існувало серцебиття, якого б текстове повідомлення не могло в одну мить прискорити або пригнітити, жодної надії, яку б воно не могло підживити або вбити.

У світі, де все відбувається вмиль, текст був перстом Божим.

Можливо, саме тому вона проводила своє життя, прилипнувши до екрана. Струм проходив через нього, обертаючи на кардіостимулятор зі своїм власним зарядом адреналіну. Цей заряд збуджував, але й лякав. З такою напругою, що, схопившись раз, уже не відпустиш.

Вона глянула на телефон і відкусила шматок кебаба. На смак паскудний. Кинувши його в смітник, вона задумливо рушила ширшою вулицею, звертаючи зі шляху велосипедів і трамваїв, які мовби налітали на неї водночас звідусіль.

Екран залишався порожнім. Правду кажучи, ніщо поза його межами її не цікавило. Життя між повідомленнями було лише декорацією. Вона глянула на екран під сприятливим на око деревом – нічого нового. Глянула на залюдненому перехресті. І нарешті в центрі великого майдану за церквою – глянула знову, і там, неначе додатковий простір полегшував посадку, одне повідомлення вискочило на екран.

Зева кинулась за ним:

Окей, вибач, тепер це я. Я був віддав телефон. Я кохаю тебе, і тебе, і тебе!

Її серце тьохнуло:

Ісусе, це емоційні гірки. Я кохаю тебе і тебе, лиш приїдь сюди!

В дорозі. І, люба, я відкуплю цей номер у милих Бордерів. Вони мої друзі. Відкуплю його і писатиму до тебе всю дорогу, щоб ти не чулася самотньою.

Забувши про світ, вона вистукала:

Я кохаю тебе, любий мій! І люблю, коли ти називаєш мене
любою, це так елегантно і зріло. Я стою в Європі, дивлюсь
на голубів і велосипеди, і мене кличуть любовою! А-а-а!

Це так елегантно і зріло.

Ха! Ненавиджу тебе! Лише приїдь!

Зева розсікла опале листя ногою, підстрибнула, щоб торк-
нутися гілок. Зупинилася купити солодке тістечко з візка,
який пихкав парою, і то було найсолодше тістечко з усіх, які
вона коли-небудь куштувала. Коли глянула на екран, Аріель
усе ще був там, вірний своєму слову:

Любиш, як я кохаюся з тобою, моя люба? Любиш усе те, що
я роблю з тобою?

Вона пригорнула до себе телефон з дурнуватою усмішкою:

Я все це люблю! Скучила за всім і зараз потребую цього
більше, ніж будь-коли раніше.

Що саме ти любиш?

Слова взяли владу над її тілом, мовби нашептані на вухо.
Вона надула губки, крадькома озирнулася довкола, поволі ру-
шила з сором'язливим виглядом:

Люблю, як ти торкаєшся мене. Люблю твої чутливі пальці
і твої поцілунки. Люблю всі твої звуки, коли ми близькі.

А що ще? В ліжку.

Ха-ха, ну тебе! Лише приїдь, і я тобі покажу!

Невеличка ошатна жінка з маленьким песиком на повідку
пройшла мимо. Усмішка Зеви була такою широкою, що жінка
усміхнулася і кивнула у відповідь. Навіть песик глянув угору.

А повідомлення все накочувались. Екран перетворився на
якесь небо:

Хочу, щоб ти зробила своє фото. Зроби фото на
телефон і вишли мені.

Окей, типу Амстердам, де я стою?

Своє фото. Особливе. Сексуальне, через яке я швидше
приїду.

Гм, я стою на людях! Може, сфоткати моє лице?

Ні, фото має бути особливим. Я скажу тобі, що робити.
Але поквапся! Ми можемо цілий день так дуріти! А-а-а-а!
Якщо ти мене кохаєш, ти це зробиш.
Припини! Я стою посеред міста!
Якщо ти мене кохаєш, то зробиш це. А якщо ні, мені немає
сенсу приїжджати.

11

За вікном з поривами вітру боролася чайка. Намагаючись за-
виснути на одному місці, птах виконував роботу вітровказу,
показуючи силу й напямок повітряних течій, що шарпали
його то в один, то в другий бік. Мов похропуючи серед зави-
вання вітру і стугону моря, таксі Аріеля рішуче покотилося
геть. Аріель дивився, як воно виблискує. Усі дрібні закони фі-
зики, передбачувані й вимірювані, вигравали довкола таксі,
яке вислала матеріальна істина, щоб його підібрати.

Та сама матеріальна істина полягала в тім, що в Аріеля був
готельний номер в іншій країні, де на нього з нетерпінням че-
кала кохана, де за кілька годин він мав виступати на найваж-
ливішій за всю свою кар'єру конференції. Але ця істина була
за вікном.

Це вікно було таким же ж непроникним бар'єром, як обо-
лонка атома. Всередині цього атома, цієї квантової бульбашки,
він сидів у приморському готелі, втягнутий у якусь шалену
і мінливу театральну виставу. Сидів, паралізований страхом
і своєю власною класичною логікою.

Його паспорт лежав у сумці. Він міг збігати по нього. Але
поліція була з класичного світу, аеропорт — доволі далеко, тож
його могли б легко затримати ще до посадки. Ба більше, він ні
в чому не був винний.

Леонард вирвав його з трансу:

— Телефон був у малої — відповідь на ваше питання. Не
знаю, відповіли вже вам чи ні. Телефон, фактично, її. Вона
дозволяє мені ним користуватися, звільняє від потреби спіл-
куватися з Крутем і Вертем. Гляну, чи зможу зараз принести.
А щодо іншої нашої справи — подумайте про неї, старий. — Він

ляснув по столі. — Пропозиція відкрита, але нам доведеться швидко рухатися, події набирають обертів. І якщо ви вірите в долю, поміркуйте над цим: має бути якась причина, чому вас сюди прислали. Гм-м? Дивно, що в один день ви отримали нагоду урвати шанс десятиріччя. Розумієте? Подумайте про це. Доля — цікава штука.

Аріель гірко усміхнувся.

— Не бачу надворі ніякої поліції.

— Повірте мені, територія, чорт забирай, кишить ними.

Аріель нахилився до шибки, заглядаючи якомога далі вздовж дороги.

— Але очевидно, що вони пропустили таксі.

— Можливо, але почекаємо, доки він не спробує виїхати. — Леонард зауважив сосиску, що виблискувала на тарілці Аріеля. — Ви не проти? — Він нахилився і настромив її на виделку, зжувавши половину ще до того, як підвівся з-за столу. — Піду спробую принести телефон. Час не стоїть на місці, і Бог свідок, саме зараз вона не буде ним користуватися.

— Їй також має бути важко, — сказав Аріель. — Вона там уже довгий час.

— Гретхен? — пирхнув Леонард. — Вона у своїй клятій стихії. Цілими днями нічого не робить, лише дивиться кримінальні шоу. А вся ця увага, яку їй приділяють, — що тут скажеш. Хіба одне — нема чого надто переживати. Вона буде всім цим впиватися.

Аріелеві свербіли руки схопити сумки. Як виявилось, після наказу поліції не покидати кімнати і Марго, і Леонард безтурботно вештались довкола. Олівія навіть не зійшла донизу, як і Джек. Він оглянувся. Всюди тихо. Він знав: якщо хтось із сім'ї побачить його відхід, то без жодної задньої думки повідомить про це поліції. Незважаючи на його невинуватість, такий крок зробить його винним, і розпочнеться переслідування. Ба більше, сама собою втеча з місця події перед допитом запроторила б його до в'язниці. Не те щоб він думав, ніби Бордини мають щодо нього хоч найменшу підозру; просто вони

здавалися наївними і відкритими, мов діти. Він не був упевнений, що міг би домовитися з ними. До того ж домовленість про мовчання зробила б із них співучасників, тому просити про таке було б занадто.

А тепер він був сам-один. Через простоту їхнього мислення вони могли б так само легко сказати, що він вештається десь неподалік, як і вони самі.

Його світ за вікном був осяйним, безтурботним і сповненим знайомих законів.

До того, як встиг би подумати іншу думку, до того, як його громіздка логіка змогла б його зупинити, він схопив сумки і поспішив з кімнати; через арку, що вела до рецепції, повз стійку до дверей — але там його перепинили.

— Кляте нахабство, ось що я скажу. — Роздратований Леонард летів коридором. — Вони хочуть вас бачити, Гаррі, — сказав він. — Очевидно, мусите зачекати біля вбиралень, поки вони не покличуть. Я сказав їм, що вони взяли хибний слід — але це те саме, що говорити до кота. Щодо телефона, ну, в мене більші шанси почаявати у клятому Кремлі.

Аріель ухопився за стійку рецепції. Почекав хвилину, поки Леонард, фиркаючи, зайшов у їдальню і попрямував до столика номер шістнадцять.

— Доїжте мій сніданок, якщо хочете, — гукнув він услід гловно, щоб заспокоїти себе звучанням власного голосу.

— Ви не проти?

— Ні, пригोщайтесь.

Тоді, кинувши погляд на світ зовні, рушив до коридору біля вбиралень і всівся в крісло якнайдалі від кімнати, де проходив допит. Це було повернення до плану А: досягнути до Гретхен. Він сидів і думав, чи кімната мала ще один вхід, чи, якщо ні, за скільки часу була викликана поліція від моменту, коли вона вдруге цієї ночі вибігла, рюмсаючи.

— Сьогодні інший день, — почувся жіночий голос. — Дивуешся, куди воно все пішло.

— Ага, — відповів інспектор. — Сподіваюсь, до Франції.

Пара хихикнула. Аріель не зрозумів жарту.

За якусь мить з'явився Леонард, усе ще жуючи. Він зупинився при вході у вестибюль, нишком озирнувся довкола, тоді кинувся вперед різким рухом від талії.

— Гаррі, — прошипів він, — ви маєте знати одну річ. Я відчуваю, що звіритись можу тільки вам.

Аріель нашорошив вуха, нахмурившись.

— Боюсь, Марго в не дуже доброму стані. Вона хоробро тримається, звісно, але — ну, вона якийсь час жила сама, і ми підозрюємо, що тоді вона ніби махнула рукою. На все, розумієте. Виплачене після розлучення вона розтратила, ну от, а де хто з нашої сім'ї пообіцяв, що заохотить її до життя. І до чого я веду: саме тому ми дали їй формальну участь у консорціумі. Тепер вона чується відповідальною, потрібною, і вона справді має доволі витончений смак у деяких речах. Але мусите знати, що фінансової участі вона не має, і тому жодного керівного впливу. Вона, звісно, соромиться свого становища — а хто б не соромився? — тому я не проти, і попереджаю вас наперед, що вона може цим трохи пишатися і заявляти, ніби має ті ж повноваження, що й ми. Я знаю, що ви розумний чоловік. Я впевнений, що ви мені обов'язково підіграєте.

Аріель якийсь час сидів, дивлячись униз, і стримано кивав. Коли підвів очі, на мить витримав погляд Леонарда, а тоді тихо сказав:

— Знаєте, Леонарде, — я вже був сподівався, що ви скажете щось важливе. Я тут застряг через поліцію; моя кар'єра, мої стосунки, моє життя розбиваються кавалок за кавалком. А ви вирішуєте сказати мені — так, ніби це відповідь хоч на якусь із цих нагальних проблем, — що я мушу вдавати щось перед Марго. — Він потрусив головою. — Чи пропорції цих двох речей — моя ситуація і те, що ви щойно сказали, — насправді якось в'яжуться у вашій свідомості?

Леонард кивнув, енергійно закліпавши.

— Ну, ви так кажете — але, мабуть, вас здивує, що ми приймаємо паї від дуже малої суми — п'ятсот доларів. Навіть

меншої — від правильних людей. Сума не перепона. Просто подумайте про це, не буду розбалакувати.

Щоки Аріеля почали ритмічно морщитися. Він стискав і розтискав кулаки.

— Ви мене справді дивуєте, Леонарде. Мене справді дивуєте всі ви і це місце. Тому що, коли ми вже звіряємось одне одному, дозвольте мені і вам дещо сказати: я починаю сприймати цей готель як якесь пекло. Гм-м? Це здається пропорційним?

— Це не проблема, — заперечив Леонард, змахнувши рукою, — в нас є учасники аж із далекої Азії. Розумієте? Це все питання правильних людей.

— Перестаньте шуміти! — гаркнув інспектор. — Що там за збори? Замовкніть!

Аріель вибухнув:

— Я прошу вашого вибачення! Тут сидить невинний чоловік, поки не доведена його причетність до злочину, і ви будете звертатись до нього з повагою!

— Мій хлопець! — просяяв Леонард. — Саме те, що ми шукаємо.

Він махнув у повітрі кулаком, ніби вдарив у двері, і пошкандибав геть.

Коли Аріель сів, хитаючи головою, рація затріщала за дверима:

— Янки Віктор, потрібна підтримка в приміщенні, підозрюваний брикається.

— Зрозумів, озброєна група реагування на підході.

— Він не є небезпечний, — сказала Гретхен. — Облиште його, з ним усе гаразд. Якщо хочете, можу з ним поговорити. Він насправді досить милий.

— Ви це чули? — спитав інспектор. — Повністю під його владою.

Аріель почув, як жінка-офіцер зітхнула:

— Скоро має прийти звіт від медичного експерта. Можливо, краще побачимо, що відбулось у фізичному сенсі. Хіба ні, кохана? Не хвилюйся, ми подбаємо про тебе. З тобою все добре, можеш продовжувати?

— Я спробую, — відповіла Гретхен.

— Окей, чудово. Якщо в якийсь момент захочеш зупинитись — усе гаразд. Лише дай мені знати. Скоро нам принесуть поїсти. Лікар також сказав, що тобі треба щось поїсти. Отож, повернімося до початку, добре? Медичний експерт ідентифікував на твоєму тілі рану. Доволі свіжу. Чи хочеш мені щось про це розповісти?

— Взагалі-то ні.

— Гаразд, це цілком нормально, кохана, просто чудово. Чи можеш сказати, що хтось тут за останню добу погано з тобою повадився? Спричинив дискомфорт?

— Ось серветка, люба, — сказав інспектор.

Гретхен чмихнула і видула носа.

Аріель ледве витримував, обхопивши голову долонями.

— Усе чудово, кохана, — мовила жінка. — Зараз прийде побалакати приємна пані з соціальної служби. Вона зможе багато в чому допомогти. І скоро нам принесуть поїсти. Ти їси чіпси? А пироги? Як у старі добрі часи, гарно розважимося, поки на вулиці такий холод. Адже холодно? Звісно, тобі пощастило, загорнута в покривала! У тебе прекрасне волосся, ти це знаєш? Ти, мабуть, можеш сісти на нього! Я б убила за таке волосся.

— А можна зараз зробити перерву? — шморгнула носом Гретхен.

— Звісно, можна, скільки хочеш. Не хвилюйся, кохана, ти зараз у безпеці, як вдома. І коли відчуєш себе в силі розповісти нам більше, ми зробимо відповідні кроки, щоб упевнитися, що ти будеш у безпеці впродовж цілого процесу.

Аріель почув якийсь рух і сів рівно, сподіваючись, що двері відчиняться. Але вони залишались зачиненими. І поки він сидів і бажав, щоб з'явилася Олівія, почув звук телефона, що приймає повідомлення. Поліціанти балакали між собою.

— Це Боб, — сказав інспектор. — Розмови з Павелом типу «як-поживає-тато».

— Чорт, уже вдруге, — сказала констебль. — Чи я думаю про когось іншого?

— Не виключено. Ледве дав собі раду з поляками, а тепер литовці.

— Половина з них росіяни, з того, що я чула, — пояснила вона.

— Ох, неодмінно. Але думаю, врешті-решт вони всі поляки. Пам'ятаєш магазин «Frank's», біля з'їзду з траси? Тепер польський. А знаєш той старий, як там його, де ми прощалися з Джуді? Польський магазин. І старий м'ясний.

— Ну, це ж Європа, хіба ні. Не маю нічого проти них. Не впевнена, що до нас приїхали найкращі, оце й усе. Мій дід на війні мав у своїй ескадрильї польських пілотів, ні слова поганого не казав.

— Я не проти них, — відповів інспектор. — Хіба що польську геть забув.

Обоє злосливо захихотіли. З кожною хвилиною Аріель чувся паскудніше. Але кожне слово щораз глибше втягувало його у гру в чекання. Він прикипить, як черепашка до днища. Зрештою або Гретхен, або поліції доведеться мати з ним справу.

Тим часом він сидів і складав список усього, що не клеїлось із сім'єю і готелем. Усі ті ледь і вкрай неочікувані деталі, усі нерозв'язані таємниці. А тепер наростаючий жах. Список почався з того, як він узагалі тут опинився; хоч убийте його, але він не міг пригадати суперечки з працівниками авіакомпанії про вибір готелю, — насправді, не міг пригадати будь-якого спілкування з працівниками авіакомпанії. Він опинився в старому таксі, був відвезений наосліп крізь туман бозна-куди, а тепер змушений слухати щось подібне на радіопостановку, в якій актори в ролях поліціантів, котрих він на очі не бачив, поволі роблять із нього злочинця. Він не мав жодного доказу їхніх повноважень: усе, що він зрозумів, — це що вони друзі Гретхен, яка грає дурника. Ба більше, єдине свідчення того, що назовні є поліція, прийшло з чужих слів від чоловіка, що живе в якомусь вигаданому світі.

Аріель почув, як усередині кімнати, де проходив допит, відчинилися двері.

— Усе гаразд, Ірен? — защебетала констебль. — Знайомтеся з милою Гретхен, нашою зоряною помічницею.

— О-ох! — розкрила рота Ірен. — Яке волосся!

— Знаю! Видряпайте їй очі!

Аріель знову заховав голову. Кімната запінилась кудку-даканням і воркуванням, поміж якими чулися скромні тихі зітхання Гретхен, аж нарешті інспектор сказав:

— З погляду батька, це передбачає косметику для волосся. А косметика для волосся передбачає цілі години без доступу до ванної.

Ще трохи хихикання, перш ніж Ірен привнесла весь свій авторитет працівника соціальної служби:

— Гретхен — прекрасне ім'я. Таких гарних імен уже не почуєш, усі довкола Ешлі, Гейлі або Брітні. Звісно, я це кажу, але одна з моїх — Гейлі, тож мені краще мовчати! Отож, кохана, мені розповіли, що в готелі є деякі люди, яких змусили чекати, поки ми не вияснимо, чи трапилось щось погане. Розумієш?

— Так, — шмигнула носом Гретхен.

— Чи трапилось тут щось таке, про що ти хотіла б мені розповісти? Чи хтось зробив тобі боляче, в будь-який спосіб, оце нещодавно? Ми можемо про це поговорити, коли ти будеш готова. Ти розумієш, нам насамперед треба знати, чи може нас зацікавити хтось із людей в цьому готелі. Під зацікавити я маю на увазі, що ми поставимо кілька запитань. Що я можу тобі сказати: якщо з тобою трапилось щось погане — в будь-який спосіб — тоді ми захистимо тебе і подбаємо про те, щоб ти не мусила стикатися з тими людьми знову. Розумієш? Ти зможеш піти в безпечне місце і вже нічого не боятися. Отже, що швидше ми знатимемо, з чим маємо справу, то краще все обернеться. Якщо ти думаєш, що хтось заслуговує на те, щоб відповісти на кілька запитань, тоді ти допоможеш сама собі, розповівши щось уже зараз. Але в той же час я хочу, щоб ти знала: якщо тебе це надто напружує, ми можемо чекати хоч і до кінця світу. Чи це зрозуміло, кохана?

З губ Гретхен вирвалось тихе скигління.

— Гаразд, я тебе почула. Отже, це чоловік? Хлопець? Хтось у готелі?

Гретхен почала схлипувати.

— Добре. Ну, ти дуже смілива, і я ще раз тобі скажу: з тобою нічого не станеться, якщо ти захочеш розповісти мені більше. Він торкався тебе, цей чоловік? Будь-де, відкритої шкіри? Чи якось він змусив тебе відчувати дискомфорт? І Гретхен, мені потрібно, щоб ти була відважною, люба, і сприйняла це правильно, на тебе це не кидає жодної тіні — але чи цей чоловік бачив тебе без одягу?

Аріель опустився на коліна. Він став розтирати свій череп з такою силою, що звук від цього заглушив голоси.

Гретхен заплакала.

— Я лише хотіла, щоб мене любили.

— Окей, дякую. Ти така смілива. Можеш показати, які частини тіла він бачив чи яких торкався? Просто покажи на них, якщо інтимні, щоб скласти собі уявлення.

У кімнаті запала довша пауза. Якесь шарудіння.

— Усе добре, кохана, я зрозуміла. І ти готова описати цього чоловіка? Ти не мусиш — і якщо все це вже занадто, ми можемо зупинитися. Гаразд? Але це неправильно, ніхто не має права такого робити. Ми будемо на твоєму боці на всі сто відсотків.

Почулося клацання і шарудіння. Шепіт між поліціантами. Тоді Ірен:

— Тобі щось потрібно, кохана? Чайочок? Печиво? Дрібка цукру чудесно допомагає тілу впоратися. — Вона зробила паузу і вульгарно засміялася. — Чи це тільки в мене так, як каже мій, коли нагуляю трохи сальця.

Поліціанти перемовилися кількома словами пошепки, тоді інспектор сказав:

— Гарний телефон. Моя наймолодша має такий самий. Можна подумати, що хірургічно прикріплений.

— Ні, зачекайте, — сказала констебль. — Вона показує нам щось на екрані.

— Схоже на текстове повідомлення, — зауважив інспектор.

— Що там написано, кохана? — приєдналась Ірен. — «Якщо ти мене кохаєш, то зробиш це».

Аріель зірвався на ноги.

— Досить! — викрикнув він. — Я не бачив жодного доказу ваших повноважень! Якщо маєте обвинувачення, тоді вийдіть і оголосіть його, але я не буду сидіти тут і слухати крізь двері, як з мене роблять злочинця! Ваша процедура хибна і підозріла! Я не арештований! За законом я вільний іти! Я йду геть, щоб встигнути на свій літак, і якщо ви не погоджуєтесь, можете вийти і зупинити мене!

Він ухопив сумки і помчав коридором. Рація затріщала в нього за плечима, але голосів не було чути. Так чи інакше, вони мусять бути обманом. Всі незвичайні речі в готелі «Кліффс» перевели його в режим очікування, пасивний режим, у якому він дозволив страху взяти над ним гору. Все незвичайне вимкнуло його спроможність міркувати і діяти.

Тепер він діяв, прокладаючи собі шлях через рецепцію. Він бачив крізь парадні двері, що його машина кудись переїхала або поїхала геть. Йому було байдуже. Він піде пішки до міста. На момент, коли він розчинив навістіж, а тоді затраснув за собою двері, він уже не міг повірити, яким дурнем був. Висидіти все те пхикання Гретхен, пристосовуватись до цієї божевільні, цього пекла. Він знав, що на вулиці не чекає ніяка поліція. Він навіть не мусив обертатися, щоб переконатися, що ніхто за ним не йде. Він збіг зі сходів і погнав до дороги, відчуваючи, як прохолода ляснула його по обличчі.

Але коли глянув поперед себе, його ноги стали ватяними. Він сповільнив ходу, заточився і випустив сумки. Йому забило дух.

Фари освітили двісті ярдів дороги попереду. Він нарахував одну, дві, три поліційні машини. Наддаючи ходи, заледве п'ятдесят ярдів від нього, бігли п'ять офіцерів з собаками, які рвалились і дибилися на повідках.

І посеред цього блискучого рою, мов бджолина матка, сиділо страхіття, про існування якого він навіть не здогадувався: телевізійний фургон.

Марго сиділа у своєму візку при стіні поруч із каміном. Її окуляри від сонця перетворили її на зловісну осу.

— Ось і звільнене за гарну поведінку дівча, — крякнула вона.

Олівія завмерла в дверях. Її руки були міцно згорнуті на грудях. Уся вона здавалася згорнутою і замкнутою, і її волосся було зачесане назад і перев'язане стрічкою. Обличчя не підмальоване, бліде і воскове з жовтуватим відтінком. Коли вона зробила вдих і ступила досередини, то побачила Аріеля, що зігнувся за своїм столом біля вікна.

В їдальні були лише він і Марго.

Вона попрямувала до його стола і, зупинившись, рішуче заговорила.

— Думала, ви вже давно поїхали, — її голос ледь тремтів. Вона була мов актриса, повернута лицем до Аріеля, незворушна і спокійна — але здавалося, що звертається до когось іншого, так ніби від одного її слова мав спуститися курок. — Тільки не кажіть, що сніданок вас затримав.

— Маєш право мене ігнорувати, — втрутилась Марго. — Я знаю, що ти була б щасливіша, якби мене не стало.

Олівія обернулася.

— О, доброго ранку. Я просто подумала, що, кажучи «звільнене за гарну поведінку дівча», ти мала на увазі щось інше, а не «привіт». Я просто подумала, що то був пасивно-агресивний спосіб повішати щось на мене.

— Ти справді мене ненавидиш.

— Я цього не казала.

— Ну, я не знаю, що я зробила, щоб усе це заслужити. Чесно, не знаю. Навіть Гаррі обернувся проти мене. Не старайтеся заперечити минулу ніч, Гаррі. Джек мені все розказав.

Аріель сперся на лікоть, як водій вантажівки в барі.

— Марго... я цього не розумію, — його голос був монотонний. — Я вже нічого не розумію.

Це не були пусті слова; коли він побачив свій класичний світ переповненим поліцією і телекамерами, бульбашка раптом здалась йому прихистком. Однак його бунт не спричинив

жодних наслідків, і він не повернувся шукати їх до кімнати, де проходив допит. Зараз він слідував за підказками сім'ї і нічого не робив.

— Так, звісно, зверніть усе на мене, — сказала Марго. — Як і всі решта.

— О Боже, — Олівія закотила очі. — Принесіть хтось хустинку.

— Ти не мама. Ти просто не зрозумієш. Після всього, що я зробила. Я знаю, що не досконала. Але я думала, що ніхто не є, в біса, досконалим! — Її голос перейшов в істеричний вереск.

— Марго, — Аріель розвів руками, — то була довга ніч.

— Я казала вам пильнувати за Олівією!

— О, дякую! — випалила Олівія. — Що ще ти йому казала?

— Як же це збіса типово. Я стараюся пильнувати її, Гаррі, а вона кидає мені отаке в обличчя.

— Ти пильнуєш мене, кажучи незнайомцям стерегтися мене?

— Ах! От бачите! Я не казала *стерегтися* — бачите, як вона перекручує кожную дрібницю? Я казала *пильнувати тебе*! На себе поглянь, Олівіє, перш ніж тикати пальцями на мене!

— Ти казала пильнувати за мною. *За мною*, мамо, що значить *стерегтися*.

Її тон зробився таким різким, що Марго сприйняла його як ляпас, і в її очах забриніли сльози. За хвилю вона стенула плечима, ніби здалася.

— Я не звинувачую тебе, люба. Хіба не бачиш? Це Гаррі я хотіла стримати. Тобто усе природно, він повнокровний чоловік. Ти така вродлива, і така юна, і — ну, материнська турбота, — оце все. Я тебе не звинувачувала, люба.

— Вибачте? — сказав Аріель. — То винний знову я? — Його погляд ковзнув до вікна, в якому мигнув світловідбивний жилет.

— Ох, перестаньте, Гаррі, я не вчора народилась. Джек сказав, що там, нагорі, шуміли так, ніби в клятому мавпячому вольтері вимкнули світло.

— Мамо! Ми навіть не бачили одне одного! Я вже давно пішла спати! А ти не подумала, бачивши, що Гретхен перетворила

ще один день на Армагеддон, що це справа її рук? Плете інтриги чи завиває, чи що її там, в біса, заводить?

Шкіра на шиї Марго геологічними складками впала на її кардиган, пульсуючи, немов сама по собі зважувала шанси.

— Гаррі, це правда? Я знаю, ви мені не збрешете.

— Звичайно. Я спав сам. Розумієте?

— О, то ти кажеш, що я б збрехала! — визвірилась на неї Олівія.

— Послухайте. — Аріель встав і підвів Олівію до Марго. — Непорозуміння. Окей? Сьогодні відбувається дещо гірше.

— Так ось чому до мене чіплялися! — Марго кивнула до Аріеля, щоб той подав сік Леонарда з іншого краю стола. Олівія була ближче і посунула склянку, мало не перевернувши її. — Якраз у тому вся проблема! Ти знаєш, яка Гретхен. Якби вона подумала, що ви двоє забавляєтесь, то зірвалась би в одну мить. У неї зараз такий важкий вік.

Олівія зітхнула.

— У неї «такий важкий вік», відколи ми її знаємо. А про мене ти завжди думаєш найгірше.

— Ну, якщо це правда, тоді, Гаррі, я мушу попросити у вас вибачення. — Марго знову махнула до нього. — Підійдіть, любий, — мені так бракувало вас у ці останні хвилини. Я втратила розум. Ви, мабуть, думаєте, що ми скажені, але ми просто такого раніше не бачили, хіба ні, Лівві? — Коли Аріель наблизився, вона притягнула його до себе і притиснулася носом, окуляри її злетіли, й Аріель поліз за ними під стіл. — Ви такий ласкавий до мене, — крякнула вона.

Вони всілися за столом. Це була ще одна запаморочлива перестановка. Аріель відчув певне тепло, але сам собі через те не сподобався. Він був надто розбитий для будь-яких розрахунків, лише зізнався собі, що всередині чи назовні бульбашки краще мати союзників.

Марго поправила на собі одяг, підтягнулася.

— Бачите? Якщо ми одна команда, ми зможемо завоювати цілий світ. Коли ми сваримось, я просто спустошена.

— Але мамо...

— Не псуй цього, люба. В такому стані, як є, ми будемо битися на пляжах! — Вона засміялася і потрусила їхніми руками над столом. — Ах-х, я така щаслива, що ми знову разом. — Подумавши трохи, додала: — Сьогодні ввечері січені котлети. Але цікаво, чи ми поділимо між собою порцію Гретхен?

— Вона і так не їсть. — Олівія знайшла під столом ногу Аріеля і стиснула її. Він різко глянув на неї. — І вона нікуди не піде, мамо, з відомих тобі причин. — Вона блимнула на Марго з попередженням.

— М-м-м. Все ж, можна пам'ятати і мріяти. Чи мрієте ви, Гаррі?

Аріель глянув на годинник.

— Про моє життя, яке спливає, так.

— Ах, так. — Марго вийняла сигарету. — Атомна сплутаність, еге ж?

— Не сплутаність. Машинний інтелект. Однак, якщо я не виїду впродовж наступної години, я взагалі не попаду на конференцію.

— Я не те мала на увазі. — Марго помахала пальцем. — Я мала на увазі вашу сплутаність з життям, яке, на вашу думку, ви пропускаєте. Бо хоча ви не там, воно відбувається без вас, і ви це знаєте, і воно це знає. Ви залишаєтесь сплутаними. М-м-м?

Рука Олівії знову знайшла Аріеля, погладивши його стегно. Він напружив його, перш ніж відвести її руку.

— Я надто втомлений для квантів, Марго. За кілька годин я маю виступати. В будь-якому разі, мій перший професор завжди казав: «Кидати квантову механіку в розрахунки — це те саме, що закінчувати роман роялями, що падають на всіх героїв».

— Ну, Гаррі, я сподіваюся, що ви будете мислити відкрито. Небо і земля мають більше таємниць, ніж бачить око, — і, для довідки, пам'ятайте, що ключ — у квантах.

— Мені подобається ваша впевненість, Марго. Можливо, ви знаєте щось таке, чого не знаю я. Але наразі, боюсь, я не поділяю ваших ідей. Класичний світ мене цілком влаштовує.

Упродовж розмови ритмічний гуркіт моря, квиління чайок і бій годинника — була десята — об'єдналися, щоб збовтати ту невелику кількість адреналіну, яка в ньому залишилася. Здійнявся миттєвий вихор — і вивітрився. А зараз його мучив низькочастотний гул, який підказував, що він зникає до ситуації. Підказував, що він знайшов у ній для себе відносно комфортну нішу. І дражнив його такою думкою: просто позбувшись телефона і зв'язку на один день і випадково опинившись без жодних інших інструментів серед чужинців — він зумів зруйнувати себе. Це означало, що у своєму щоденному житті він використовував телефони і зв'язок, як кротовини; аварійний лаз крізь час і простір. Якщо ситуація надто загострювалась при особистій зустрічі, він комусь дзвонив; якщо телефонний дзвінок ставав надто неприємним, він надсилав повідомлення ще комусь іншому; якщо й це не допомагало, він переходив до соціальних мереж; і так він ніколи не мав справи з чимось близьким чи несприятливим довше за секунду. Ба більше, цю практику риття кротовин за допомогою пристроїв усі схвалюють як позитивну річ. Налагодження зв'язків. Це, а також пристрої, які він допоміг винайти, навіть змінили основні шляхи в людському мозку. Їх також схвалюють як позитивні. Як прогрес. І можливо, вони такими і є — поки всі причетні мають котрийсь із цих пристроїв.

І поки всі ті пристрої ловлять сигнал.

Адже зараз у його маленькому пеклі не було нічого драматичнішого за старий як світ алгоритм домочадців. Певна кількість союзників, певна кількість ворогів, певні винагороди, щоб прагнути, і певні покарання, щоб уникати. Він не міг подзвонити комусь мудрішому. Не міг пошукати щось в Інтернеті. Його єдиний сигнал, що став таким слабким, був у ньому самому.

І це його вбивало.

Наблизився кашель Леонарда, пересипаний вигуками.

— Одному Богу відомо, — пихнув він, важко всідаючись. — Подивимося, що вона нам скаже. Хоча, одна річ: у номері

шістнадцять є кров. Хай мене грім уб'є, коли знаю, що трапилось. Напевно, побувала там раніше. Вона ж усюди тиняється. Певно так і було, побувала там до того, як прийшов Гаррі.

— Так, — сказала Марго, — лише так усе і могло бути. Справді, Гаррі, якщо ви збираєтесь гасати по готелю, мусите зачиняти двері, в наші часи.

Аріель промовив, затинаючись:

— Я зачиняв. Вона зайшла вночі. Я спробував перев'язати її рану, це все.

— Гм-м? — Леонард здійняв брови.

— О! — вигукнула Марго. — Отже, вона таки була у вашій кімнат? Вночі?

— Святі отці! — Леонард ляснув себе рукою по голові. — Але ви самі пішли туди десь близько четвертої. Що вона там так пізно робила? І навіщо йти на мансарду? Там, нагорі, їй навіть не подобається. Все це дуже дивно.

— Я намагався перев'язати її рану. Це все, п'ять хвилин. Ось звідки кров.

— Але чому ви відразу про це не сказали, Гаррі? — Марго схилила голову.

— Я сказав. Тобто — зараз і є відразу.

— Ну, не зовсім, хіба це відразу? Ми щойно говорили про те, як вона, напевно, зайшла раніше, поки ви, напевно, залишили двері незамкненими.

Олівія опустила очі. Леонард і Марго глянули одне на одного.

— Гм-м, — насупився Леонард. — Не впевнений, що мені подобається думка, що вона була у вашій кімнаті посеред ночі.

— Леонарде, все було не так. Коли вона поранилась, я сказав, що вмію надавати першу допомогу, і, здогадуюсь, пізніше вона пішла мене шукати, коли рана закровила. Розумієте?

— Ви спали? — спитала Марго. — Чи вона розбудила вас, за-
для перев'язки?

— Саме так. Невелике діло.

— Але я хочу сказати, — провадив Леонард, — вона ж не порізала артерію. Кров не мала би з'явитися на рушниках і простирадлах, сантехніці й меблях. Гм-м?

— Годі вам, це ж не була Різанина на День святого Валентина. Я використав кілька рушників, ось і все, і, можливо, з неї крапнуло де-не-де. Я маю свідків, що вона не лишалася довго, тобто... — Аріель глипнув на Олівію.

Вона не підвела очей.

— Ну, це вже просто дурниці, — мовила Марго. — Звідки у вас візьмуться свідки?

— Починає скидатись на чоловіка у відчаї, — зауважив Леонард.

Аріель замовк. Проста математика давала йому два варіанти: бути хижакom або брехуном. Іншого шляху не було. Навіть якби Олівія підтримала його, він був би її співучасником у брехні про те, що не бачився з нею вночі. В роті пересохло. Чи справді він був хижакom або брехуном? Чи ними обома, на правду? Бо не чувся ні тим, ні тим. А проте його позиція була непохитна. В безладі своїх думок він не міг визначити, де саме змінився хід гри.

Його загнали в глухий кут. Ретельне пригадування подій не дало відповіді, він відчував, що поводився благородно в кожному з випадків: був співчутливим до Гретхен, коли вона поранилась; був співчутливим до Олівії і підбадьорив її; був толерантним і зберігав дистанцію, коли Гретхен з'явилася в його кімнаті. Однак. Однак. Розчарування накопилося на нього, і подумки він завив від несправедливості.

— Не розумію, звідки у вас могли б узятися свідки, — зітхнула Марго так, ніби почула, що Санта-Клауса викрили. — У цьому немає жодного сенсу.

Нахилившись уперед, Аріель спитав з усією, на яку лиш спромігся, ясністю:

— Чи хтось принаймні сказав поліції про те, що вона сама себе поранила? Що ніхто інший цього не робив?

— Як підозріло! — кинувся Леонард на нього. — В усьому винуваті її саму! Ми всі такі навіжені, що самі себе калічимо і заявляємо одне на одного в поліцію, так? Покажіть хоч трохи клятого хребта, чоловіче!

— Я вже не витримую! — Марго опала на підлокітник свого крісла.

— Тихо, тихо, — Леонард сіпнув її вгору, вирячившись на Аріеля. — Ми прийняли вас із сердечною гостинністю. Почнімо з того, що нам взагалі не був потрібен той клятий телефон, але ж ні. Спробуйте зробити щось порядне. Ми старались піклуватися про вас, як про рідного, зв'язати вас із дорогими вам людьми, відкрити наші життя для вас, наші серця для вас. А ви обернулися і зробили *оце*? Гляньте на цю жінку. *Гляньте на неї!*

— Я лише хотіла вшанувати полеглих, — застогнала Марго. — Чи це надто велике прохання для старої жінки — без усього того, що трапилось?

Аріель перелякався, що його серце зараз розірветься. Тиск затьмарив його зір, його спроможність думати. Він затремтів від болю. Голова йому крутилась, очі дико зирили по столі і по кімнаті, та він спромігся вимовити «вибачте» і вибігти в коридор.

— Ага, тікайте! — крикнув Леонард. — Клятий польський виродок! Ви не кращі за циган у місті! Тікайте! Зі мною все гаразд, Джеку!

Він чув, як вони підчищали тему в нього за спиною з повискуванням і бурчанням:

— Якби він не примусив тебе піти по той телефон. Де мій «Валіум»? О Боже.

— Я знаю, ми заплатили велику ціну за цю добру послугу.

— До того, як він тут з'явився, вона була здорова як вода. А тепер погляньте. Де він? Олівіє, йди принеси мою сумочку, синю. І спробуй причепуритись — не дивно, що ніхто тебе не хоче. Кляте пекло, тут на свободі хижий поляк, і навіть він не зацікавлений!

Вступивши в тишу дальнього коридору між вестибюлем і вбиральнями, Аріель почув легке шарудіння. Там, загорнута в укривало до самих стіп, що визирали зі споду, ішла Гретхен. Її колготки так обвисли, що вона волочила носки, мов сітки на метеликів, а телефон сигналив у неї в руці.

Зевин пульс бився крізь череп.

13

Зустрінь мене в аеропорту. 12 год. Британські авіалінії з Лондона. Пиши мені, коли будеш на місці, і я дам інструкції.

Так так мій любий! — відстукала вона у відповідь.

Центральний вокзал вирував, мов зимовий пінбол. У дальньому кінці головної зали Зева знайшла поїзди до аеропорту «Схіпгол». Її одяг не потребував розгладжування, але вона розгладила його — мовби для пияків, що тинялися у футбольних лахах, і брудних Ван Дейків, Годо і Че Гевар, що крутилися поруч.

З платформи вона помітила поїзд з минулої ночі. Він прямував до Парижа через Брюссель. Вона дивилася, як пасажирів обслуговують з візочків з їжею, побачила, як машиніст піднімається на борт. Вчорашній день здавався таким далеким. Тепер червоно-срібний швидкісний поїзд був частиною її історії. Задумалась, чи хоч якась частка тривоги й надії все ще висить над її сидінням, можливо, сплуталася з ним навіки. Вона кинула погляд на платформу, на яку прибула. Місце втраченої невинності. До приїзду вона уявляла собі осяяну теплим світлом кам'яну кладку, посмуговану тінями, де пара, піднявшись з вологої землі, огортала діжки з квітами. Але в реальності вона стикнулася з індустріальним бетоном і чужинцями в капелюхах. А проте це була лише тренувальна пробіжка. За кілька годин вони з Аріелем накладуть шар нових спогадів. Місце уже стало для неї рідним, врізалось глибше за більшість інших через сильніші емоції, які пережила, поки товклася на ньому.

Поїзд Зеви швидко прибув до аеропорту. Вона піднялася на ескалаторі до широкої критої площі, оточеної крамничками. На одному кінці прогалину затопили упаковані цибулини тюльпанів і клOMPI, і прохід між ними вів до терміналів. Її вихід — для європейських рейсів — був найближчим. Вона уважно оглянула табло прибуття і виявила проблему. Рейси приходили з трьох лондонських аеропортів, але жодний — ополудні. Один прибував о 13:55, другий о 14:05 і ще один о 15:10. Зараз минула одинадцята. Вона озирнулася на випадок, якщо він уже тут. Але позаду вештались тільки водії з іменами на папірцях.

Зева витягнула телефон:

Я тут! Але в розкладі нема літаків опівдні, можеш дати номер?

Відповідь прийшла швидко:

Вишли мені фотографію, і я скажу. Хочу фото вже.

Гей! Це так дивно, просто скажи номер рейсу!

Не дивно, це любов. Хочу, щоб ти вислала мені своє фото голою. Вже зараз.

Ти така тварюка. Не дратуй мене, перестань. Рейс рейс рейс!

Це тест. Якщо ти не вишлеш мені фото, звідки мені знати, що ти мене кохаєш? Якщо треба, іди до дзеркала в туалеті і зроби фото. Швидше, інакше не приїду.

В її душі зударялись емоції. Піднесення стикнулося з відчуттям, що щось було негаразд. Що межу перейдено. Вона зіставила це з усім, що знала про Аріеля, зробивши поправку на втомливу подорож, самотню ніч, можливо, трохи алкоголю. Але зрештою все впиралося в її віру. Він міг писати повідомлення безтурботно, недбало, окрилений, що вже на шляху до неї.

Єдиною проблемою був її екран; і, як з усіма іншими екранами, вона просто не могла знати.

Вау. Ти точно знаєш, як наповнити день подіями, — відповіла вона. — Я можу дещо пообіцяти, коли ти

приїдеш? Тобто я вся тут, у плоті і крові! Навіщо тобі менше!

Зроби це. Пам'ятай про мій польський бік. Я горю бажанням. Хочу втягнути запах твоєї шкіри з фото. І щоб лице було також.

Твій польський бік мене лякає. Це нечесно, перестань. Я така щаслива, що ти вже близько. Тоді ти побачиш усе! Втягнеш запах моєї шкіри зі шкіри! Не псуй усього для мене.

Якщо ти кажеш, що задоволення твого коханого усе для тебе псує, тоді рейс — твоя найменша проблема. Навіщо мені взагалі прилітати?

Повідомлення вкололо. Вона не була готова до такого. І хай би він навіть відмовився чи подав це як жарт — воно виявляло темніші проблеми, ніж те, прибуде він чи ні.

За кілька кроків від виходу була невеличка кав'ярня. Зева замовила каву флет-вайт і, повільно помішуючи її, сіла за столиком попереду. Вона підняла ложечку вгору і повела нею за годинниковою стрілкою, гіпнотизуючи саму себе.

В душі кипіла гаряча суміш, мертва хватка фрустрації з об'єктивним болем. Біль посилювався її бажанням в принципі задовольнити Аріелеві бажання, вдати заради нього, ніби вони нормальні; і її зневагою до себе через бажання зробити це лише задля полегшення болю, знаючи, що вони неправильні й несправедливі. Вона вистукала на телефоні, шморгнувши носом:

Ти справді щасливий, що я так почуваюся? Мені страшно.

Ні! О моя люба, я ніколи б не дозволив собі тебе скривдити! Я так тебе жадаю, просто не знаю, що робити. Моє серце б'ється тільки для тебе, я просто хочу заповзти всередину тебе!

Емоційні гірки згвалтування на побаченні, — відповіла вона.

Будь ласка, будь ласка, моє серденько. Будь ласка. Пригадуєш фільм «Нестерпна легкість буття»? Це про мене.

Лікар, весь такий східний і суворий, сильний, палкий і чорний, як кава. Будь ласка, приймай мене і кохай мене.

Усмішка з'явилась у неї на губах. Але сумовита. Вона не переставала помішувати каву, читаючи і переречитуючи повідомлення. Її свідомість гуділа обрахунками ймовірностей, чимось таким, у чому в реальному житті, з чіткими цифрами, вона була найкращою в класі. Але в світі обмежених текстових повідомлень на відстані, і на тлі втоми та змінних очікувань, вона розгубилася. Питання, як реагувати на цей чат, підважувало її добру людську природу. Не існувало жодної інтелектуальної підказки, він був однаково зловісний і прощений.

Боже, твій польський бік мене вбиває. Але я теж люблю цей фільм, ми про це ніколи не говорили. Хіба що він має коротке волосся.

Я підстрижуся. Я зроблю це для тебе.
Справді? Ого-го, стільки змін для Європи.

Обмінюєш на фото?

Стоп! Подумаю про це. Ти тільки швидше!

Я зараз підстрижуся. В аеропорту є перукарня.
Зараз? Справді? Ну то і ти вишли фото. Але не прогав свій рейс! Який твій? Тут є коди для LCY, LHR і LGW.

LGW. Не пропущу, моя мила, бо згораю за тобою.
Я марю в гарячці, мої вени і вуста у вогні, я чую запах малих вовчат, що жадають ссати, вбивати і бігти за тобою, виючи на твій слід.

Зева відчула спалах пристрасті. Субстанція дня – сплав збудження, страху і злості, – була в процентилі кислот, викликаних одержимістю і небезпечним коханням. Її серце затріпотіло від цього захвату. Вона ніколи не здійснювалась так високо і не падала так низько.

О Боже, ти ніколи раніше не писав мені віршами, – надрукувала вона. – Я кохаю тебе! І цей літак прибуває першим – ай-ай! Не можу дочекатись.

Ще шість хвилин вона дивилася на екран, перечитуючи останнє повідомлення, прокручуючи його в душі посеред цієї електричної напруги стресу. В певному сенсі ця напруга, мов електромагнітне поле, відокремлювала її від світу. Таємниця, яка могла існувати паралельно і в межах об'єктивності, але її закони були іншими. Вона знайшла простір для себе всередині Зевиного світу, була його підмножиною – але не була його тканиною.

Двадцять по одинадцятій. Зева обійшла площу терміналу, випила свіжого апельсинового соку і з'їла салат з макаронів. Минаючи одну з крамниць, зауважила ряд мініатюрних ведмедиків у светриках з написом «ТВАРИНА» – і купила один на подарунок для Аріеля, якусь хвилю попестила його нервовими пальцями, відпускаючи почуття, а тоді поклала в сумочку. Від прогулянки полегшало. Це був вихід для нервової енергії, а також розвага; простір аеропорту резонував, потріскував іонами змін. Зева вирішила пройтися до найдальшого виходу перед тим, як рушити до свого. Уже здаля вона здогадалася, що це мусить бути вихід на далекі рейси – там юрмився натовп іншого штибу, з іншим настроєм.

Вона замріяно переглянула табло прильоту, пошепки вимовляючи екзотичні назви: Марракеш, Маскат, Парамарібо, Джакарта, Кюрасао. З ностальгією давньої експатріантки також затрималась над рідними назвами – Нью-Йорк, Лос-Анджелес – і лише тоді помітила щось дивне. У своєму трансі вона не звернула уваги на купи зрізаних квітів уздовж бар'єра; або, можливо, її свідомість відсортувала їх до цибулин тюльпанів на площі. Хай там як, її фокус розширився, вона закліпала і роззирнулася.

Багато квітів мали причеплені листівочки. Поза натовпом блукали телекамери, закинуті на плечі, прожектори сліпили очі.

Мов швидкі безперервні удари молота, вона побачила, що багато облич були вологими і червоними; ще за мить вона помітила знайомого репортера з Бостона.

Шок явився їй картиною: розрізаючи носом морозяне небо минулого дня чи ночі, літак не долетів додому.

14

Укривало Гретхен сповзло, мов ослаблий кокон. Вона підхопила його біля талії, швидко ховаючи телефон у складках. На мить підвела очі на Аріеля в коридорі, а тоді беззвучно зникла.

— Гретхен! — просичав він.

Зловити її було неможливо. Він повернувся до вестибюлю — тепер, на диво, прихистку, простору матеріальної істини. З-за дверей не чулося ні звуку, і він зауважив, що не має бажання їх відчиняти; мабуть, він не зміг би зустрітися вічна-віч із тим, що було за ними. Замість узяти крісло він виліз на широке підвіконня і сів, обхопивши руками коліна і притиснувшись боком до шибки. То була стінка його бульбашки. Він насолоджувався її прохолодою. День надворі сірішав. Насунув свіжий туман — він мало не відчув смак вологої крейди.

Занурившись у думки, він почув, як Гретхен прийшла до своїх.

— Омій Боже, — залилась треллю Марго, — ходи сюди, люба.

— Що там? — гукнув Леонард.

— Маленька! Бідолашна, ти, мабуть, виснажена.

— Так, — відповіла Гретхен. — І це ще не кінець.

— Та ну?

— Звісно, що ні. Вони не спіймали злочинця. Вони оточили будівлю на випадок, якщо хтось зробить хибний крок. Сказали, що мені пощастило вижити.

— Якби я могла скривдити когось заради тебе, я б це зробила, мій скарбе. Ми розгадали, що насправді трапилось. Бідолашна дівчинка. В мене десь є валіум, тобі слід узяти одну таблетку від нервів і поспати. В моїй синій сумочці, люба. Забагато всього, щоб терпіти.

— Нам не можна виходити з будівлі, — вела далі Гретхен. — Того, хто вийде з будівлі, арештують і звинуватять на місці.

— Так, так, кохана. Все надто жахливо. А ми спокійно займалися своїми справами. Просто ніколи не знаєш, коли в тебе все добре. Леонарде! *Леонарде!*

— Гм-м?

— Мусимо скликати загальні збори — *Гаррі! Олівіє?*

— З самого ранку не бачив Джека, — відзначив Леонард.

— Грає в свої ігри, — пояснила Олівія. — Звичний закуток.

— Ах, молодчинка. Нема потреби його турбувати.

— *Гаррі!* — гукнула Марго. — О, заради Бога!

— *Ш-ш!* — шикнула Олівія. — Заспокойтесь. Я приведу його, дайте мені хвилину.

— Ну, якщо він вийшов, поліція схопить його! — крикнула Марго.

Кроки Олівії покинули їдальню. Аріель чув, як вони блукають.

Фронт вогкого повітря рухався поперед неї до вестибюлю. Побачивши його, вона зморщила носика. Аріель не ворухнувся. Її маленька чорна сукня, розпрямлене волосся, що спадало на перли, запах її парфумів — усе це суперечило настрою цього дня.

— Боже, мені шкода, — прошепотіла вона, ступаючи, поки її живіт не торкнувся його боку. — Не бери аж так близько до серця.

— Не брати до серця? — засичав він.

— *Ш-ш-ш.* — Вона вмостилася біля його грудей. — Усе розвіється. Просто тримайся спокійно.

Він розвернувся.

— Я тобі не вірю! Мене звинувачують у нападі, а ти знаєш правду і дозволяєш цьому статися! Що з тобою не так? Я можу втрапити до в'язниці!

— Ей, ей. Якщо настане критичний момент, я буду поряд, не хвилюйся. Дозволь їм втихомиритись.

— Якщо настане критичний момент? — Він зіскочив з підвіконня. — Я цілий день уже намагаюся вибратись звідси!

Останній літак на мою конференцію вже пішов, а з ним, можливо, і моя кар'єра. Дівчина, з якою я мав зустрітися, також може піти. І якась чужа людина, яка мене ненавидить, намагається відправити мене до в'язниці! Я думаю, критичний момент уже настав, Олівіє!

Її погляд ковзнув до його губ, а пальці смикнулись, щоб погладити його. Але вона стрималась.

— Вона не ненавидить. Вона кохає тебе.

Він вибухнув.

— Боу, справді?

— Тихіше, бо вони прийдуть!

— Оце так кохання! — просичав він.

— А ти наївний! — хихикнула вона. — Неначе це твій перший день серед людей.

— Людей? Надто приблизний термін.

Вона схопила його комір, притягнулася до нього. Її губи наблизились до його.

— Будь незворушним, — прошепотіла вона. — Нехай висловлять свою думку. Потім ми з усім розберемося.

Він повернувся в їдальню, наче войовничий бик, і попрямував до свого місця. Гретхен відв'язалася від Марго і, накульгуючи, пішла до стільця, витягнула його на вільне місце і впала на нього, мов на вітрину. Олівія підтягнулася до широкого кола, яке утворювали всі, окрім Аріеля.

— Гаразд, — мовила Марго. — Думаю, на початку зборів нам слід вислухати Гаррі.

Він зблиснув оком з-під каптура.

— Ну? — вона холодно втупилася в нього. — Що маєте нам сказати?

— О, в нас тут судове засідання? Ви суддя?

— Не будьте таким збіса зухвалим! — гаркнув Леонард. — Гляньте на бідну дитину!

Аріель глибоко втягнув повітря. Втупився у стелю і став рахувати, затримавши дихання.

— Гаразд. Мені дуже жаль, що Гретхен травмована — я б хотів, щоб ви пригадали, як це сталося. Можливо, ви пам'ятаєте, що лише я один надав їй першу допомогу. Лише я.

— Що ви кажете, чоловіче! Ви звинувачуєте нас у недбальстві?

— До нього просто не достукатись. — Марго промкнула очі.

— Ні-ні — я хочу, щоб ви пригадали, що я не був байдужим і діяв негайно. Щоб показати свою приязнь, турботу і повагу до всіх вас.

Гретхен заворушилася під своїми обгортками.

— Я потрібна поліції у своїй кімнаті. Гаррі може піти до себе в номер, але повинен залишатися в готелі. Усі решта мусять залишатися тут.

— Яка підозріла гра! — Олівія труснула головою. — Вибач, але я піду в свою кімнату, якщо захочу, вона не є місцем злочину.

— Ні. Мусиш залишатися тут. Так сказала поліція. Код дев'ять.

— Це означає кримінальна експертиза, — кивнув Леонард. — Вони сказали, коли ми будемо вільні?

— Скоро, — відповіла вона серйозно. — Ви всі маєте бути вдячними. Я благала їх не турбувати вас, і вони пішли на вулицю патрулювати, доки не прибудуть результати.

— Результати? — перепитав Аріель. — Вони навіть не розмовляли зі мною, якщо я для них така цікава особа. — Він підвівся і підійшов до дівчини. — Ви знаєте, що відбулося, так? Чому ви не розкажете всім, що було насправді?

— Ви мусите йти до свого номера і залишатися там, — наказала вона. — Або я приведу поліцію.

Він підвівся, кивнувши головою до кожного з них по черзі, а тоді вийшов сягнистими кроками.

Кліффорд приступив до нього біля сходів.

— О! Докторе! Я так розумію, ви пробудете з нами ще один вечір?

Аріель хвилю подумав.

— Можливо. Можливо, пізніше я зможу скористатися вашим телефоном і розшукати вище керівництво.

— Звичайно, сер, маєте рацію. — І, нахилившись до вуха Аріеля: — З огляду на обставини, може, вислати вам обід у номер?

— Так-так. Дякую. І чи знайдеться у вас перехідник з американської розетки на європейську?

— М-м-м, не думаю. Але про всяк випадок гляну.

Аріель пішов до своєї кімнати і замкнув двері. Тепер він був втомлений у найглибшому сенсі цього слова. Він мав усі причини вірити в те, що поліція все ще юрмиться на вулиці. До певної міри він мав бути вдячний, що їхня барикада стояла на достатній віддалі, щоб не допускати до порога юрбу журналістів. Але це означало, що втеча, наскільки він міг зорієнтуватися, кинувши оком на територію, відбувалася б хіба морем. Це була порожня думка, тому що якби його виявили, то все одно затримали б в аеропорту, навіть у Нідерландах, досить щоб підняли тривогу.

Розум Аріеля найкраще давав собі раду з системами, не з хаосом. Хоч він і захоплювався квантовою механікою, в ній ішлося про непередбачуваність і хаос. Вона підкорялася іншим правилам, навіть виробляла свої власні в процесі розвитку. І хоч у його перебуванні в готелі «Кліффс» було більше хаосу, ніж структури, він не хотів погоджуватися з думкою, що група звичайних людей зі звичайними проблемами не користеться звичайним правилам.

Отож, його розум повернувся до початку, він глянув на свою проблему зі стартової позиції. Перший крок у будь-якій проблемі — це визначити пріоритети. В цьому випадку пошкодженою системою був він сам. Усі деталі, окрім «заліза» тіла, були зламаними: його професійне життя, його особисте життя. Заморені без кисню спілкування. Можливо, до смерті, — він не міг знати напевно.

Отже, яке з них важливіше? Його особисте життя. Тому що інша людина страждає. Він мусить передати Зеві звістку. З новим ставленням Кліфффорда він, можливо, знайде спосіб

обійти телефонну блокаду. Але він вагався, не знаючи, хто відповість у готелі, якщо той стане його точкою контакту. Поліція також би зацікавилась тим дзвінком.

Він подумав, що можна звернутися до знайомих з університетів Лондона і Кембриджа, попросивши передати повідомлення для Зеви. Але всі колеги, яких знав, були в Нідерландах на тій конференції. Штучний інтелект — це малий світ на своїй вершині.

За якийсь час на сходах заскрипіло.

Коридором ішов Роб:

— Ні, проти. Зараз ідіть, будь ласка.

І Гретхен:

— Я можу допомогти. Я не імбецилка.

— Я цього не казав. Ось, постукайте в двері, поки я тримаю тацю.

— А чому б вам не постукати, а я потримаю?

— Заради Бога. Я не хочу, щоб ви турбували гостя, чуєте? Вам не можна сюди заходити. Зрозуміло? Тоді беріть — і вважайте, обережно з напоєм.

Тихий стук у двері. Аріель уже був там. Відчинив їх і побачив Роба з газетою в руці. Гретхен тримала тацю з їжею і келих червоного вина. Гретхен перевдягнулася в довгу шовкову сукню і мала макіяж, мов у ляльки.

— Ось трохи, щоб підкріпитись, — сказав Роб. — І газета, хоч і нема в ній добрих новин.

Гретхен повільно пройшла до комода і поставила тацю.

— Дякую, — сказав Аріель.

Роб вертівся позаду Гретхен, щоб виштовхнути її.

— Смачного, — сказав він. — Досить, дозвольте йому поїсти самому.

Вони вийшли і зачинили за собою двері. Голос Роба почувся слідом:

— А тепер не турбуйте його. Він пристойний гість. Чуєте?

— Це не ваш готель.

— Ну, і не ваш також.

Обід на відкритій тарілці парував від гарячої м'ясної підливи. Дві великі січені котлети, які Аріель прирівняв до тюфтельок, картопля-пюре, броколі та морквинки були подані з хріновим соусом, сіллю і перцем, англійською гірчицею, лляною серветкою і масивними приборами.

Він сів на ліжку і вривався у страву, запхнувши в рот половину котлети, а за нею – пюре з підливою. Але після чотирьох ковтків він відчув, як щось хруснуло в нього між зубами. Він сповільнив жування, фільтруючи їжу на язиці, – і відокремив дві крупинки.

То були дрібненькі жовті таблетки. Подібні до тих, які приймала його мама.

Поколупавшись у пюре, знайшов ще кілька.

За дверима почулося тихе човгання.

Мав кілька секунд на роздуми.

Не було сенсу вдаватися до прийнятних заходів – здійсмати тривогу, кликати свідків, як він би це зробив у реальному світі. Закони бульбашки так не діяли. Він покладався лише на себе. Коли двері з клацанням відчинилися, він ліг на ліжку і заплющив очі.

Він чув, як пружина в дверному замку заскрипіла і ляснула, – і двері тихо зачинились.

Тоді обережні маленькі кроки.

Нерівне дихання.

І клацання ножиць.

Він скочив і схопив її за зап'ясток. Гретхен розкрила рот, випустивши ножиці. Вони втупились одне в одного, очі широко розплющені.

Тоді вона хихотнула.

Він струсонував її.

– Що це за таблетки?

– Бензодіазепіни, – відповіла вона. – Валіум.

– Що це – погане кіно? Таблетки і ножиці? Оце такою ви є?

Вона опустила голову, глянувши на нього скоса.

– Це гарне кіно. Але у вас неправильне волосся.

Він люто втупився в її обличчя, вдивляючись в очі. Вона обм'якла і притулилася до нього цілим тілом. Незважаючи на його тривогу, малі костиста вага дівчини, мов у довготелесого хлопчика, його засмутила. Він був змушений підтримати її, зрештою встати і відсторонити від себе.

— Послухайте, — прошипів він. — Ви помиляєтесь. Я візьму цю тарілку, ці ножиці з відбитками пальців, і віднесу їх поліції. Ви зробили хибний крок. Гра скінчилася. Навіщо так себе підставляти? Заради гарантованої невдачі? Оце ви насправді такою є? Отакою хочете бути? Довіку?

— Я не невдаха, — сказала вона тихо. — Я тут, адже так? Я просто хотіла вас бачити.

— У комі? З ножицями?

— Ваше волосся неправильне. Воно має бути таким, як раніше.

Аріель хитнув головою, ніби струшуючи павука.

— Ну, знаєте, Гретхен, я тридцять років мав справу з перукарями без анестезії.

— Але вам могло не сподобатись. Ви, можливо, не знаєте, про що історія.

— Підмішуєте людям отруту, щоб робити з ними що заманеться? Щоб втягнути їх у свою «історію»?

— Я ваша Жульєт Бінош, — усміхнулась вона. — Я ваша Тереза.

— Тоді я Губка Боб. Я йду на вулицю з цим пюре, цими ножицями — показати поліції. Якщо я вам байдужий, байдужі і ви мені.

— Але ви мені не байдужі. — Вона вивільнила зап'ясток і ніжно відсунула кучерик з його брови.

— Тому загнали мене в пастку підозрою в нападі.

— Ну, — вона знизала плечима. — Можливо, я для вас недостатньо худа. Мусите краще мене пізнати. На перший погляд я можу видатися не досить гарною.

— Я вас пізнаю, аякже. — Він схопив тарілку і спробував пройти мимо.

— Ні! — Вона штовхнула його назад. — Я у вашому номері. Усе, що мені треба зробити — це крикнути.

— Не виграєте, — сказав він. — Усі свідчення тут.

— Якщо ви підете, в мене буде час написати записку і вискочити з вікна.

— Боу. — Він зупинився. — Ви можете викладати теорію ігор.

Сказавши це, він розрахував математику їхніх позицій. Це була викривлена математика, навіть не гра з нульовою сумою; тому що всупереч логіці стрибок з вікна рахувався на її користь. Отож він, залишившись, втратив би більше, ніж сума її смерті в поточній ситуації. У грі, в якій він мав вбудовану ставку, тобто в якій він зазнав би втрат незалежно від того, інвестував би чи ні, — було неможливо виграти в супротивника, який отримував користь від програшу.

— Ось яка проблема, — зітхнув Аріель. — Ви достатньо розумна, щоб усвідомити, що ви в недобрій позиції. Що вона нечесна. Що не дасть вам бажаного. І якщо ви це усвідомлюєте, то така поведінка мусила би вражати вашу гідність, а цього ви також не хочете. Втрата на втраті. Нічого не додається. І послухайте уважно: якщо викинутись через вікно для вас є переможною позицією — тоді мусите спитати себе: з ким ви граєте. Якщо хтось у минулому вас скривдив і ви відчуваєте, що ваша смерть має вчинити кривду їм — тоді саме з ними ви граєте у цю гру з вікном. Не зі мною. Гм-м? І якби ви хотіли стати хорошим гравцем у житті, то мусите не змішувати свої ігри, пам'ятайте, що кожен окремий гравець перебуває в єдиній грі. Виграш з одним не дає перемоги над іншими. І якщо один гравець здолає вас, це не значить, що й інші перемогли.

Вона відвернулася. Поки він пробував знову зловити її погляд, сльоза крапнула на її стопу.

— Гляньте на форму цієї гри, — вів далі Аріель. — Гравець — людина, яка прагне любові. Вона має три можливості. Перша — писати записки, вірші й отримати непередбачуваний результат. Друга — не робити нічого, сподіватися, що він її помітить,

і отримати непередбачуваний результат. Або третя — влаштувати все так, щоб поліція затримала об'єкт її почуттів, підкласти пігулки в його їжу і напасти на нього з ножицями. І абсолютний результат — негативний.

Ці образи були такими різкими, що Аріель мусив усміхнутися.

У відповідь Гретхен також усміхнулася, мимовільно. Красива усмішка під щирими очима. Це був момент контакту. Він притягнув її до себе й обійняв. Вона поклала голову йому на плече і дозволила сльозам текти по його спині.

— Я лише хочу щось значити, — прошепотіла вона.

Він погладив її, відчув, як хребці на її спині здригаються від дихання.

— Ваша розповідь дієвіша за пігулки. Розумієте? Тепер ми зустрілись одне з одним. — Він відсторонився, щоб показати свою усмішку. — Правда крута. Правда завжди елегантна. Вона роззброює. Це все, що потрібно.

Вона знову впала на нього, намацуючи його руки пальцями.

— Вловіть ось це тут і зараз. Зауважте, що відчуваєте. Чувсте? Це те, чого ви шукали. Це те, чого всі шукають. Зв'язок. Тобто ми не можемо мати його в романтичному сенсі, але людина до людини — в цьому його математика. Запам'ятайте цю мить, щоб знову її впізнати. У вас витончений розум, Гретхен. Він дасть усе, чого бажаєте. Ви молода і сповнена почуттів. Він може допровадити вас у гарне місце. Безпечне місце. Саме на те він і є. Але ви мусите ним керувати. Керуйте! І не треба поліції, пігулок чи ножиць!

Вона зітхнула і міцно стиснула його.

— Нехай, — мовила вона. — Я все одно можу бути вашою Терезою.

— Тобто? — він усміхнувся.

Гретхен відхилилась. Щось заворушилося під її рисами, нова впевненість повіяла над ними, мов легкий вітерець над ставком. За мить з нею сталася ледь помітна зміна, що закруглила і зм'якшила її обличчя. Її очі засяяли і вперлися в нього.

— Я знаю, що ти зустрічаєшся з іншими жінками, я знаю це! — прозвучав голос. Він був мелодійний і з сильним акцентом, але не її голос, навіть не звучав, як у кімнаті. Здавалося, він прийшов із власним тлом з іншого місця і часу.

Аріелеві забило дух.

— Я не витримую цієї легкості, цієї свободи — я недостатньо сильна, — скрикнула вона. Широка, чуттєва усмішка пробігла по її обличчям, і вона закинула голову з беззвучним сміхом.

Це було неможливо.

— Зробіть це ще раз, — прошепотів він.

— Гретхен — прекрасне ім'я. — Це була соціальна працівниця — не подоба, а сам лише голос. Гретхен злостиво вишкірилась. — Таких гарних імен уже не почуєш, усі довкола Ешлі, Гейлі або Брітні.

Аріель не відчував пальців. Дивився на неї з роззявленим ротом.

Її усмішка стрибала перед ним, глузуючи, насміхаючись. За якусь хвилину її очі розширились, і вона гаркнула:

— Кількість осіб на об'єкті — троє співробітників, чотири мешканці плюс жертва й один іноземний громадянин, білий, стать чоловіча.

Потім вона глибоко вдихнула, зосередившись так, ніби хотіла витиснути з себе відрижку. Її очі звузились, і потріскування рації вирвалося крізь її вуста:

— Танго Чарлі Три-Шість: під'їзди під охороною. Територія оточена. — Вона зігнулася вдвоє, хихочучи.

Шестерні в мозку Аріеля зісковзнули і зламалися. На коротку мить він засумнівався, що поліція надворі була реальною. Засумнівався, що будь-що було реальним, що він сам — реальний.

Гретхен забулькала, мов немовля, і за хвилину інтенсивного зосередження закотила очі і тихо промовила:

— Ніби я щось значу для тебе.

То була його мати.

Акустика навіть вловила, як позаду зітхнула тітка Єлена.

Гретхен вихопила фрагмент хтозна-звідки.

Він обхопив голову руками.

— Як? — було все, що зміг вимовити.

— Вони існують, хіба ні? — вона засміялася. — В будь-якому разі, ти клятий Айнштайн. — Вона кинулась йому в руки. — Поцілуй мене, і я скажу їм, що це помилка. Поцілуй мене, і я розповім їм усе.

Аріель заточився на комок.

— Скільки пігулок...?

— Поцілуй мене, мій любий.

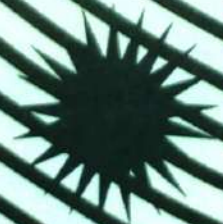
Вона схопила його голову.

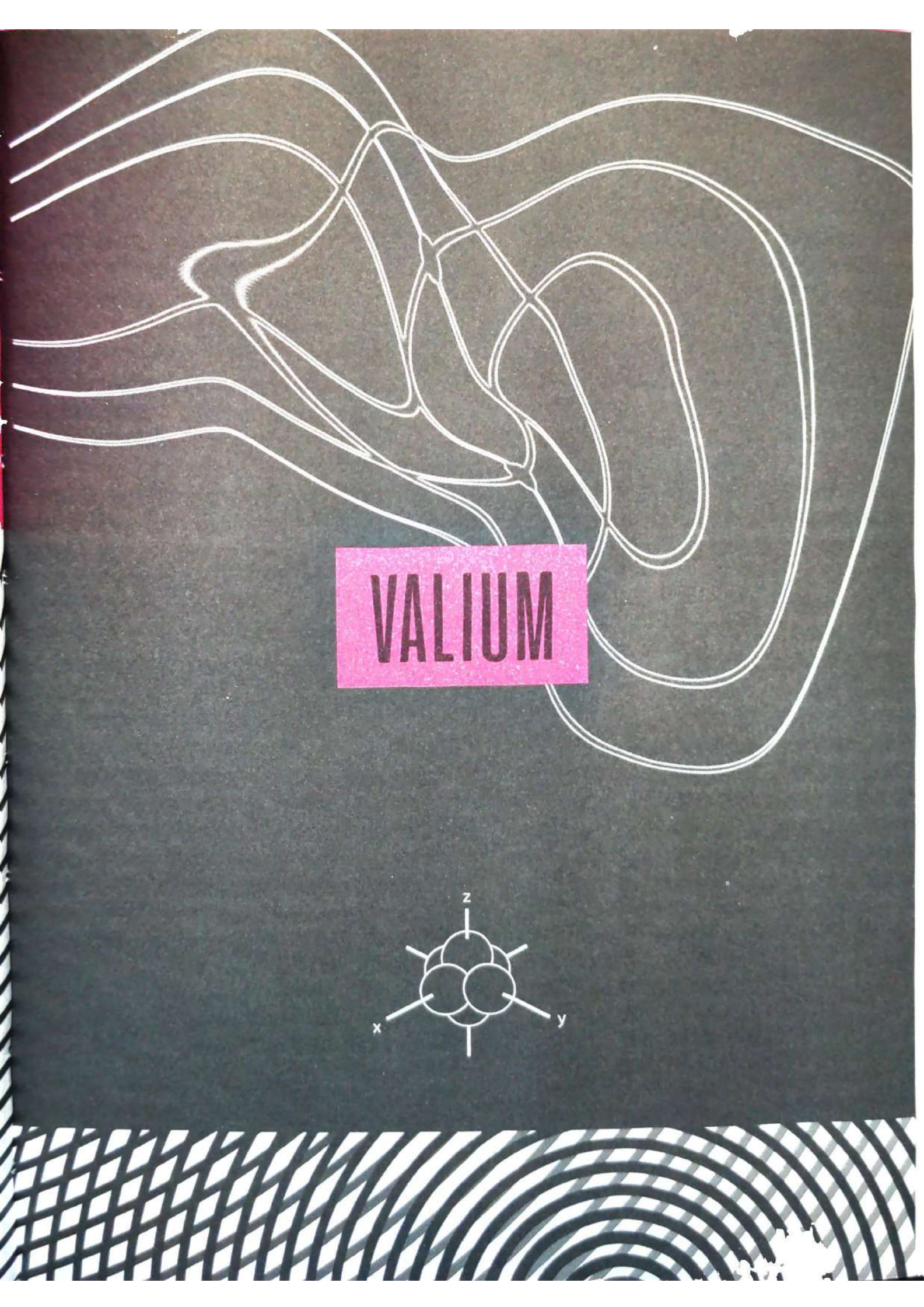
Він упав, розпластавшись, на ліжку, газета хруснула під головою. Гретхен попливла перед очима. З останнім маячним подихом він почув, як дзенькнув телефон, відчув, як її руки незграбно його обмацують. І раптом долинув Зевин наполегливий голос, свіжий, як життя:

— Де ти? Коханий? Розбився літак!

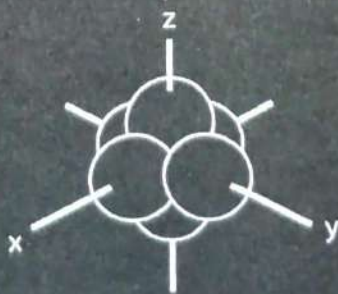
Кімната звузилася з країв.

І щезла в коловороті.

An abstract white line drawing on a dark background, featuring several overlapping, elongated, and somewhat irregular shapes that resemble stylized organic forms or perhaps a complex network of lines. The lines are thin and white, contrasting sharply with the dark background.

VALIUM

Дія третя

15

Особливе відчуття з'являється, коли живеш самою лише надією. Воно має вищу частоту, ніж часи хоча б із легким присмаком імовірності. Це свого роду розширення, математичне в тому сенсі, що мусить зростати в оберненій пропорційній залежності до щораз меншої кількості даних. На графіку його можна зобразити перевернутою U-подібною кривою: трохи надії – добре, більше – краще, але коли її забагато, крива користи вирівнюється, а тоді стрімко обвалюється. Воно пояснює вираз обличчя, як у тих, котрі чекають біля реанімацій. Широко розкриті знервовані очі. Ламка постава.

Отак Зева стояла біля виходу до лондонського рейсу. Вона не дивилася в напрямку виходу на далекі рейси. З емоційної необхідності її фокус звузився до того, що потребувала знати. Його не було на літаку з Бостона, того, що, як виявилось, пропав. Він летів із Лондона, і його літак приземлився кілька хвилин тому. Скоро вона побачить його обличчя. Вона знову набрала його номер, але телефон дзвонив і дзвонив без відповіді чи автовідповідача.

Вона переконала себе, що на паспортному контролі черга. Вона знала, що звідти або з митного контролю він телефонувати не міг. І вона геть не припускала думки, що він буде гаятися, ждучи на її сексуальне фото. Його просто затримали.

На вулиці згасало світло.

Йому було б легко повідомити їй, що він приземлився. Фактично, йому було б легко бути прямим у всіх своїх

повідомленнях. Але з другого боку, його поїздка була такою тривалою, травматичною, і він, можливо, сам не свій. Вона зібралася написати гарно сформульоване питання, коли дзенькнуло повідомлення:

Глянь на форму, — йшлося в ньому. — Гравець — людина, яка прагне любові. Вона має три можливості. Перша — писати вірші й отримати непередбачуваний результат. Друга — не робити нічого й отримати гірший непередбачуваний результат. Або третя — відмовити йому в задоволенні його найглибших бажань, коли він цього найбільше потребує. І певний результат — негативний.

Зева вдивлялася в екран. Уперше аргументація була побудована у спосіб, схожий на Аріеля. Один, два, три: *можливо, можливо, ні*. В цьому була нотка гри, яка проскакувала між ними уже не раз, навіть у виборі суші замість піци. Їй не подобався його аргумент, він, очевидно, все ще вимагав фото — але вона трошки розпружилась, нарешті побачивши його почерк, а розпружившись, відчула втому.

Ти розумна й усвідомлюєш, що це недобра позиція, — продовжував він. — Нечесна. Вона не дасть тобі бажаного. І якщо ти це усвідомлюєш, то така поведінка мусить вражати твою гідність, але цього ти також не хочеш. Нічого не додається.

Вона задумалась на хвилю, перш ніж написати:

З останніх сил я можу написати ось що: якби я додала кожному вперту, егоїстичну, владну, непередбачувану частину тебе і відділила б їх в одну сутність — тоді, можливо, я б повірила, що все так і виглядає. Послухай, ні, Аріелю, — просто виходь. З мене досить.

Її очі напружились. Її етика змінювалась. І мусила змінитися для того, щоб вона отримала бажане. Кохання зараз змагалося з гідністю і гордістю, ніс у ніс в перегонах. Адже, посеред круговерті виходів до літаків, вона навіть не знала, чи він там

був. Не знала, чи це він на телефоні. Але якщо не він, це не пояснювало, чому його там немає.

Вона просто нічого не знала. Вакуум.

А у вакуумі змінюються всі правила.

Телефон знову тельнюкнув. Вона глянула заціпеніло.

Мені справді потрібно, щоб ти це зробила вже. Не можеш зрозуміти?

Зева знову пустилася ходити. Не відповіла. Єдине питання в голові: наскільки ще все може ускладнитися? Це була гра, гра з нульовою сумою; вона могла втратити лиш усе те, що мала всередині, не більше. Але вже не була певна, чи там щось залишилося.

Напруга сягнула нових висот. Нарешті вона відповіла:

Навіщо ти взагалі пишеш? Дякую за це. Урок. Літак приземлився вже давно. Я налякана до смерті.

Я кохаю тебе! — прийшла відповідь — Я не обміняю тебе на цілий світ!

Вона настукала відповідь:

Якби ти мене кохав, ти б мені подзвонив. Пояснив би все за хвилину. Я не знаю, що з тобою сталося.

Ні! Гаразд — вишли фото, і я подзвоню. Справедливіше не буває.

Кислотні сльози обпалили її щоки. Вона штрикнула екран.

Хто це насправді? Ти дозволяєш мені стояти тут цілий день, нетямитися від переляку. Тут люди плачуть, телекамери, і навіть не хочу дивитися, що іще. Ти мав лише сказати мені, що там з тобою, в дідька, твориться. Я йду геть, і якщо хочеш мене зустріти, дзвони і призначай побачення.

Вона вимкнула телефон, перш ніж прийшло нове повідомлення, і попрямувала до станції. Аеропорт вона знала краще, ніж район, у якому мешкала. Мабуть, цей брак новизни дозволив її свідомості пуститись у вільні мандри, тому що зараз, коли чекання скінчилося, дані закрутилися в голові. Мов центральний процесор, вона обробляла цифри, сортувала моделі й шукала ключовий розв'язок.

Довші повідомлення, ті останні, зміщували обрахунки. Піднімаючись на ескалаторі до платформ, вона зосередилась на відмінностях і прогалинах у даних.

За рік, проведений у Сполучених Штатах, Аріель перейняв словечко «вау». Писав його правильно, але далі вважав, що воно римується з «кров». Отак тинявся університетським містечком і приказував «вою». Але його підтримувало стільки студентів, що тепер він вважав, ніби таким є американський варіант. То була Аріелева фішка. Як наслідок, його світ переповнювали писані «вау» і мовлені «вою». Але в повідомленнях не з'явилося жодне.

Була ще одна розбіжність: слово «проміняти».

Вона ввімкнула телефон, проігнорувавши кілька останніх повідомлень, і прокрутила денну історію, переглядаючи кожен текст. Ось воно:

Я не обмінюю тебе на цілий світ!

Аріель сказав би «промінюю». Це був конкретний вибір. Важливий. Бо хоча листування не було характерним для нього, рівень терпимості до текстів у телефонних повідомленнях мав бути високим — ніколи не знаєш, як усе є насправді, нюанси не прочитуються. Щоб робити впевнені висновки, потрібні надійні дані. Бог свідок, між ними було доволі суперечок через багатозначні тексти — чи мали вони підтекст, чи були нейтральні. Зева знала, що текстові розмови — це мінні поля, де видлучення якогось «х» могло змінити ціле життя.

Але в межах нормальної терпимості тепер проявилася фальш. Повідомлення надто дивували, були надто мінливими; і щоразу після її реакції вони ставали розпачливими і ніжними. Вони мали ритм, мов барабанний бій.

Її серце було тим барабаном.

А тепер «обмінати».

Вона вистрілила повідомленням:

Бліц: ти виграв у лотерею дві машини — твій хід?

Обмінюю один на замок, — прийшла відповідь. — Ти купила квиток?

Ні, але пропоную тобі угоду. Вишли мені своє фото, і я вишлю тобі справді сексуальне, туалети зараз порожні.

Відповідь прилетіла негайно. Вона відкрила її і побачила фото голови Аріеля з заплющеними очима, який відсторонено усміхався. За ним, здається, була газета. Фото було зроблене в темряві, розмите і жовте, чорне в кутках. Але на ньому був він. Хтозна-де. З коротким волоссям за вухами. Прокрутивши вниз, вона побачила текст:

А тепер хто нечесний?

Вона збільшила фото. Жмутки волосся лежали на газеті під його головою. Ніхто не стриже волосся лежачи. Піднісши екран до очей, вона здригнулася.

Він був непритомний.

Її серце застугоніло. Єдиною сполучною ланкою з Аріелем був цей номер у її телефоні. Вона мусила знайти його або підняти поліцію. Але вона навіть не знала, чи хоч якесь із тих повідомлень було від нього. Перше здавалося найсправжнішим і згадувало готель у Великій Британії. Наступне називало Бордерів його друзями.

Хай там як, вона знала, що цей номер пов'язаний з ним, він був поблизу, тому що фото прийшло за кілька секунд після прохання. Вона стояла, затамувавши дихання, і прораховувала варіанти. Між повідомленнями були деякі довгі прогалини. Вона задумалася, чи тоді телефон не переходив із рук в руки, чи був шанс зв'язатися з кимось іншим і довідатись адресу або підняти тривогу.

Їй треба було постійно набирати цей номер. Телефон мав дзвонити і дзвонити, аж поки автор повідомлень втомиться або відповість хтось інший. Або ще краще: вона буде підтримувати гру.

Вона вистрілила наступним повідомленням:

Я в туалеті. Хоч зіграти в лотерею поштових індексів, щоб побачити, скільки одягу я з себе зніму? Починай з цифри, де ти був.

Ха-ха, ти стараєшся отримати адресу, — прийшла відповідь. Зева хвилю подумала.

Про що ти говориш? Я стараюся розважитись!

Ну, якщо я маю бути в аеропорту, тоді ти дуже тупа, бо в нас однаковий індекс. І ми навіть не знаємо який.

Зева брела у трансі, зосереджено міркуючи. Здавалося, не було шляху в обхід автора повідомлень. Вона міркувала так і сяк, навіть опираючись на логіку з лекцій Аріеля, оголюючи питання до його основ. Непереборною проблемою тепер була людина. Вона не знала, що то за людина. Не могла знати. Супротивниками були той, кого вона знала, — вона сама, — і хтось інший, кого вона не знала. Вони спілкувались одне з одним повідомленнями. За допомогою мобільних телефонів. За допомогою технологій.

Технологія. Ідея вкоренилася. Від Аріеля і його лекцій вона повернулася думкою до свого щоденного життя. До сотень студентів магістерки, бакалаврів і професорів, технарів, ботанів і геніїв, з якими вона щодня спілкувалася. Звузила вибір до команди з лабораторії комунікацій.

Її батарея сідала, але вона переглянула контакти і натиснула на домашній номер. Після двох гудків відповіли.

— Брейді? Зева. Слухай, дуже швидко: якщо я дам тобі випадковий закордонний мобільний номер, ти зможеш його вирахувати?

— Якщо він ввімкнутий. Хтось загубив телефон чи що?

— Потім розкажу, це справді нагально, і моя батарея сідає. Ти зможеш звести його до координат на карті? Чи індексу, так навіть краще?

— Про який закордон ми говоримо?

— Думаю, Сполучене Королівство.

— Той номер місцевий? Стаціонарний? І чи в зоні метро?

— Ага, мабуть, місцевий, стаціонарний, і думаю, за містом.

Зева вистукувала каблуками, хитаючись з боку на бік.

— Ага, я можу тріангулювати розміщення номера від базових станцій, якими він користується. Але я мушу зв'язатися з ним. Тобто з тебе пиво.

Зева прочитала номер з екрана і домовилася, що збереже заряд батареї, поки Брейді за півгодини не передзвонить. Пообіцяла упаковку пива і притиснула телефон до грудей. Технологія – це шлях, істина і життя.

Перш ніж вимкнутись, вона ще раз глянула на фото Аріеля.

Верхній край газети виднівся з-за його голови, хоч і дуже темний. Вона збільшила фото і прочитала назву: «Дейлі Експрес».

Звучало як загальнонаціональний часопис. Вона протягнула фото по лінії тексту аж до самого краю. І прочитала: «Середа, 30 листопада, 1977 рік».

16

У роті Аріеля пересохло і гірчило. Сорочка була волога і до чогось прилипла, але, відриваючись, він відчув холод, і тому швидко притиснувся знов.

Від пориву вітру забряжчала шибка.

Коли він нарешті розплющив очі, то побачив, що поруч спить Гретхен. Піт приклеїв їх одне до одного. Газета захрустіла, коли спробував відірватися; волосся, розкиданого на папері, вистачило б і на перукарню, торкнувшись вух, він зрозумів, що вони голі. Волосся Гретхен також не стало: пряме каре ледь прикривало її щелепу. Одне велике вухо стирчало, наче слимак. Від запаху гарячого сну його знудило.

Коли останні спогади заповзли у свідомість, він здригнувся і завмер, майже не дихаючи. Гретхен або мала вражаючий талант, або була не з такої плоті, як він. Людський мозок постійно працює, раціоналізуючи своє становище, оберігаючи упередження свого користувача. Він виконує свою роботу, витираючи або змінюючи незручні факти, втискаючи побачені сцени в ясні, очікувані наративи.

Але розум Аріеля здався. Закінчив робочий день. На підлозі він знайшов останнє невдало відрізане пасмо – свідчення дії релаксантів, які він проковтнув. Але і його мозок, і він сам знали, що не можуть пояснити побачене. А це означало, що він опинився сам-на-сам.

У якійсь далекій стороні, де ніхто йому не допоможе.

Артерії спалахнули. Він вибирається. Сьогодні, негайно. Якщо проблема не підкоряється класичним правилам, він використає квантові правила, будь-які правила — і якщо вони не спрацюють, він їх порушить.

Штори були відслонені, на вулиці темно. Поки просочувались останні спогади, він сів і оглянувся, схопив голову, обмацав шию. Це було наче пробудження після смерті. Він обережно зсунувся з ліжка. Вона не ворухнулася. Її зігнуті коліна впиралися йому в груди, хребет вигнувся назад костистими кордильєрами.

Була за десять сьома вечора. Він відійшов у кут кімнати і прихилився до стіни, спостерігаючи за нею. Що вона була за істота, що за явище, він не міг сказати. Але її влада була сильна і нестримна.

Поки він дивився, щось зблиснуло в її долоні.

Телефон. Лиш тепер він згадав про голос Зеви. Він здавався об'єктивним, ще одним зразком черевомовлення від Гретхен — але якщо то був голос із життя, це означало, що Гретхен сконтактувалась із Зевою по телефону. І Зева страждає.

Проблеми Аріеля раптом стали більшими за облогу поліції. Тепер він знав, що, власне, Гретхен є ключовою перепоною. Вона керувала бульбашкою і оточила її силами з реального класичного світу. Силами, владними знищити його. Але, можливо, подумав він, якби він міг вловити хоча б деякі з її правил — вона могла би стати і його головною помічницею.

Він вишикував усі можливі факти. У класичному світі не було причини, чому б її телефон ловив сигнал, а його не ловив — як-не-як, його телефон був набагато новіший, — але таким був стан справ. Тепер він зрозумів, чому сім'я не поспішала турбувати її в ту першу ніч. Він оглянувся назад, шукаючи інші моделі; і на думку спали постійні згадки Марго про квантову механіку. Вона ні на що конкретне не натякала, радше, здавалось, промацувала його, випробовуючи його настрої. Але то була дивна тема для розмов із жінкою типу Марго.

Йому слід було копнути глибше.

Тепер же Аріель збагнув, що мусить діяти, поки Гретхен спить. Він стримав віддих і опустився на коліна коло ліжка. Просунувши свою долоню біля її долонь, за хвилю приклав її пальці до своїх і спробував їх розігнути.

Вона стиснула телефон, не збудившись.

У коридорі застогнали мостини. Аріель пішов до дверей і вислизнув, перш ніж хтось міг застати їх разом.

— Добрий вечір, — пихкав на сходах Роб. — Якраз іду забрати тацю.

— Дякую. — Аріель ступив крок до нього. — Але я не доїв. Можу сам пізніше принести.

— Ну, буде холодне як камінь. Поки працює кухня, я можу обміняти страву на сендвічі з хрустиками, якщо бажаєте, на вечерю? Навіщо вам біля себе несвіжа їжа?

— Чесно, все гаразд. Чи не могли б ви відвести мене до менеджера? Маю одне питання.

— О? — Роб завмер. — Сподіваюся, вас усе задовольняє?

— Все гаразд, гаразд. — Аріель рушив до сходів.

— Але якби ви принесли тацю, я був би вдячний, — сказав Роб. — Ми мали з тим проблеми.

Голоси шипіли в їдальні, коли вони зійшли сходами. Леонард стояв під аркою рецепції. Він помітив Робу з Аріелем у дальньому коридорі.

— А! Хлопчику, дорогенький, — махнув він рукою. — Джин і тонік, не приєднаєтесь до нас? Роберте, нам потрібен лимон.

Гра знову закрутилась. Аріель не міг здогадатися чому. Але якщо він збирався прорватися, йому потрібні були всі друзі, яких тільки міг знайти. Йому потрібно спостерігати і швидко вчитися.

Леонард пройшовся, розгойдуючись, по паркету, щоб узяти його за руку.

— Трохи дощило сьогодні вранці, старий друже. Зопалу різного наговориш! Сподіваюсь, без образ? — Він провів Аріеля до вестибюлю, мов пенсіонер свою кохану.

Аріель хитнув головою.

— То було сильно, Леонарде. Чи поліція закінчила своє розслідування?

— Наскільки знаю, ми все ще оточені. Таємниця. Але Гретхен — зірка сцени, Бог свідок. Я те саме сказав поліції, але хто знає, що розповіла їм вона. Особисто я не думаю, що ви там навіть були. Вона могла вигадати цілу ту історію.

— Я сказав, що там був. Спробував перев'язати її рану, це все.

— Вона просто не продумала всю свою історію. Безглуздя, від початку до кінця.

— Ні, Леонарде, — я там був. Я лише спробував перев'язати її рану.

Аріель замовк. Він чекав, що Леонард обернеться і прийме його думку.

— От чесне слово. Ви просто намагаєтесь добратись до Голландії, заради Бога! Мабуть, вас уже нудить від нашого вигляду! Мабуть, думаєте, ми збіса скажені! — Очі Леонарда округлилися. Він захитався від реготу і притягнув Аріеля до себе за рукав. — Висновок, до якого я завжди доходив, подумавши, — очевидна відповідь не завжди правильна. Ви так не вважаєте?

Він провів його до дверей салону.

— Я науковець, Леонарде. Очевидність — це добре.

Дим бурунами викотився з салону.

— Мій любий хлопчику! — почувся крик від каміна. — Підійдіть до Марго.

Цього вечора вона здалась Аріелеві більш зморшкуватою, — якось дивно. Перуки не було, косметика примітивна і погано накладена. Нахилившись, відчув запах старості і затхлого тютюну.

— Я думав, у мене з вами проблеми? — сказав він.

— Ох, заради Бога. Леонарде, що я тобі казала? — Вона пригорнула його голову. — Такий чутливий хлопчик. А де все ваше волосся?

— Ет. — Аріель відхилився. — Невелика зміна — на щастя.

— Або він намагається проскочити інкогніто попри стрій поліції!

— Ха! — вигукнула Марго. — Як шпигун! Так ефектно — була б я хоч на десяток років молодша!

— Тобі треба більше, ніж на клятий десяток! — зареготав Леонард.

Поки пара обмінювалася дотепами, у свідомості Аріеля щось назрівало. Приблизне уявлення стало формулою, вмить набуло чітких обрисів. Леонард дав йому підказку.

Йшлося про особистості в бульбашці. Адже всередині, порівняно із зовнішнім світом, бракувало кордонів. Сім'я жила порушенням — класичних законів, прийнятих правил і стандартів. Вони переходили кордони заради добра і зла, і кордони були відкриті в обох напрямках — як для порушень, так і для порушення їх самих, — але для сім'ї це було природним, і вони сприймали їх як невидимі. Вони вважали себе особливими. Зовнішні закони не застосовувалися. Оскільки правопорушення провокує ретельну перевірку, багато їхніх зусиль витрачалося на керування імунною системою. Аріель побачив це вранці, коли правда, свідками якої усі вони були, — дівчина, що поранила сама себе, — заперечувалася.

Всі створіння прагнуть визнання, це найосновніший соціальний стимул. Леонардова пропозиція витерти зустріч Аріеля з Гретхен була ключем. Аріеля запросили до бульбашки. Угода така: ми не будемо згадувати твоїх порушень, а ти не згадує наших.

Мовби сім'я знала, що їх не можна побачити. Мовби не було жодного шансу відповісти за наслідки. Мовби нічого не існувало поза цими стінами.

Бульбашка була вільним тваринним станом. Її мембрана була глянцем слів і вчинків, що відбивала зовнішні норми, не показуючи те, що діялося всередині неї. То був бастіон. Й імунна система охороняла його за всяку ціну.

Аріель розгадав її. То був перший код.

І щось глибше кипіло в ньому: відчуття, що це люди в чистому вигляді, просто не контрольовані системою суспільних

стримувань і противаг. Чинять так, як люди на безлюдному острові: уникають відповідальності і тягнуть час.

Два питання залишалися відкритими: як прикладний науковець Аріель потребував практичного ключа, якогось важеля, якого би міг застосувати на свою користь. А як теоретик мусив прийняти потайне відчуття, що він не настільки окремий від математики бульбашки, як би йому того хотілося. Він навіть завдав собі труда назвати це Питанням Номер Три.

То було велике питання: його місце відносно всього цього.

Наскільки свідомо була сім'я своєї власної системи, ще треба було з'ясувати. Якби вони не знали про неї, то правила були б іншими, ніж якби діяли усвідомлено. Фактично вона не мала би правил, лише хвилові спонуки. Якби ж обидва стани були істинними, то конфігурація знову ж таки була б іншою, і система коливалася б між двома станами, відкриваючи нескінченні можливості. Віртуальний квантовий стан, суперпозиція, коли становище може бути двояким.

Мозок Аріеля взявся до роботи за фасадом милої усмішки.

— Абищо. — Обличчя Леонарда опустилося. — Щодо строю поліції.

Марго штовхнула крісло-каталку до дверей.

— Піду причепурюсь до коктейлю. Скоро повернусь. П'ємоджин і тонік, Гаррі, хай тільки принесуть лимони.

— Так, так, — сказав Леонард, — я відрядив Стена Лорела. — Він зачинив двері за Марго і посумнів. — Так, ну, вибачте, якщо трохи попсували вам нерви. Діти, діти! Де вас подіти! Завтра ми зробимо все по-іншому. Скажіть їм сьогодні, що ви снідаєте з Бордерами. Вони сервірують столи увечері, розумієте. Боже борони, щоб хтось щось посунув, вони гірші за клятих роботів.

У двері постукали. Ввійшов Роб з тарілкою нарізаного лимону. Поставивши її на грамофон, він повернувся до Аріеля:

— Сказати менеджерові, що ви бажаєте його бачити?

Аріель глянув на Леонарда. Хитнув головою.

— Усе гаразд — я пізніше знайду його.

Роб вийшов і зачинив за собою двері.

— На ранок сервіруйте для Гаррі разом з нами! — випалив Леонард услід.

— Ну, я лише можу переказати це менеджеру. Не я вирішую.

— Ти баран. Він буде снідати з Бордерами!

— Я лише можу переказати... — голос Роба поступово затих.

Леонард схопив Аріеля за плече:

— Слово між друзями про Кліффорда. Не той, з ким би хотілося мати справу. Гм-м? На вашому місці я б тримався подалі. — Він відхилився назад, жуячи з порожнім виразом. — Я не хочу очорнювати чоловіка. Але за якийсь час пізнаєте людей. Ясно? Неоголошений банкрут, це перше. І чутки про кілька брудних історій. Нездорових історій. Не люблять його.

— Він раптом зробився до мене дуже приятним.

— Як тільки виявив, що ви доктор. Він вас зовсім не так сприйняв, бачите?

Вікно в салоні зі скрипом піднялося. Леонард кинув лід у тумблери, по скибці лимону і змішав напої пів на пів.

— Поліційний кордон. — Він похитав головою, озираючись. — Може бути збіса серйозно. Вони не швендяють без діла. Ми в цьому всі разом. Звісно — ваша ситуація несприятлива, як іноземця. Ви не маєте доступу до поручителів і помітної репутації в громаді.

— Ви так думаєте? — Аріель узяв свою склянку.

— Знаю. Ця країна — мережа біографічних відомостей. За секунду вони можуть визначити вашу репутацію і викреслити. Але у вашому випадку ви маєте лише нас. Звісно, ми виліземо зі шкіри, уже це зробили. Але, ну. Сільські поліціанти, знаєте. Живуть на морожених продуктах. Вони не розуміють мети такого чоловіка, як ви.

Аріель цокнув склянкою. Розмова була вступом ще до чогось, він відчув, як ним маніпулюють. Це був наступний ключ. Мов дослідник, що розшифровує старі черепки, він зрозумів, що культура бульбашки була матеріалістична в правдивому

антропологічному сенсі. Все робилося з метою щось отримати. Все, що здавалося випадковим, насправді було закладанням фундаменту, пристрілюванням, підсолоджуванням пігулки.

Це був важливий ключ. Вперше Аріель зміг побачити горизонт. Якимось чином ці хитромудрі ключі відімкнуть двері до зовнішнього світу. І станеться це сьогодні ввечері.

З наступним випадом Леонарда він був готовий до гри.

— Я обдумував вашу ситуацію, — зітхнув Леонард до стелі. — Жахлива, і, звісно, ми почуваємось частково причетними. Розумієте? Страшний безлад, а ви поспішаєте. Ха! А коли ж поліція брала до уваги чийсь поспіх? І сільська поліція ще рідше. Цілий день байдикують на вулиці. В місті, мабуть, уже сотня крадіжок, та кому яке діло. От з цього новина. Певно, уявили себе на ТБ. Вразлива дівчина, приморський готель, жорстокий напад. У будь-якому разі, ми не можемо просто отак сидіти. Я багато і напружено думав.

Слухаючи з опущеними очима, Аріель пройшовся по колу.

— І тоді до мене дійшло. Бах! — Леонард вдарив себе по чолі. — Консорціум. Звичайно! Стосовно зв'язків — бінго! І що важливіше, — він підняв палець, — миттева біографія. Миттева репутація. Контакти серед місцевих — і все за просто так. Все за частку прибутку в найпередовішому британському проекті цього десятиріччя.

— Воу, — кивнув Аріель.

— Все за триста фунтів. Можемо зробити це зараз, у цю секунду. Проблема вирішена.

— Бум. Окей. Але насправді я не в тому стані, щоб інвестувати. Розумієте?

— Ви нам зробите хорошу послугу. Річ у тім, — його голос стишився до шепоту, — що турбота про цю сім'ю падає на мої плечі. Якщо я не отримаю цього проекту, то можу хоч повіситися на вуличному ліхтарі. Ясно? Усе, що потрібно, — останній маленький поштовх. І ми вдома, в безпеці. Інакше — вуличний ліхтар. Цілком можливо. Чоловічий обов'язок. Ясно?

— Але розумієте, Леонарде, навіть щоб почати розглядати якесь фінансове питання, мені треба зайти в Інтернет і скористатися телефоном. Отже, здається, в мене немає варіантів.

Він поклав приманку і відпив джину. Леонард міг піти і знайти сонну Гретхен у його номері; у зміненому сприйнятті часу і простору бульбашки можна подумати, що вона туди зашла сама. Зрештою, Аріель випивав з Леонардом. Перед тим його бачили з Робом. І найважливіше: коли Леонард добуде телефон, той опиниться в Аріеля.

Він буде контролювати його використання, доки життя Аріеля не ввійде в нормальне русло і доки таксі не чекатиме його на вулиці.

— Точно! — Леонард клацнув пальцями. — Чому б мені не принести телефон? Гм-м?

— Ну, якщо Гретхен захоче. Ваша черга. — Аріель потягнув зі склянки.

— Майже в руках, — засяяв Леонард. — Не мине і хвилини.

17 Аріель підійшов до золоченого херувимчика на каміні. Обережно його піднявши, побачив, що то погано відформований пластик. На основі було витиснуто «Китай». Він торкнувся штучно зістареної рами дзеркала, також із пластику. За ящиком для вугілля стояла нагноєна тарілка з консервованою квасолею, висхлою кровотечею кетчупу і клубком чийогось начесаного волосся.

Бульбашка здувалася. В театрі ввімкнули світло. Усі канати і шківи були тут, за лаштунками. І він усвідомив, що думає про бій биків: бо він чув, що за законом бик мусить померти протягом одинадцяти хвилин після виходу на ринг — саме стільки часу йому потрібно, щоб зрозуміти, що його ціль не плащ.

Він відчув раптовий жаль до цих душ, які мали лише півтора дня, щоб вдарити, до того, як їхні шківи проявилися. До того, як плащ втратив привабу.

Розв'язок прийшов до нього, мовби закодований в диму. Ці істоти жили заради відчуття, що з ними все гаразд. Лише для

цього. Вони порушують будь-яку етику, аби лиш цього досягнути. Ніякої ролі тут не грали ні логіка, ні емпатія. Вони прагнули того відчуття — і могли викликати його всупереч будь-яким очевидним доказам. Їхня імунна система існувала, щоб зруйнувати будь-який натяк на те, що відчуття несправжнє. І оскільки викликання відчуття вимагало ще більшого руйнування етики, витримувати це ставало ще важче і потреба сильнішого відчуття зростала. Замкнуте коло.

Аріель дозволив ідеї мандрувати його свідомістю. Застосував цей шаблон до світу загалом, до нового суспільства. Судом скрутила живіт. Застосував його до свого світу штучного інтелекту — і побачив, що може або досягнути його, або не досягнути; але це не має значення.

Бо він скаже, що досягнув, і ніхто з живих не зможе цього спростувати.

Його маховики злетіли з валу. Питання Номер Три зійшлося до простого розв'язку. Якщо сьогоднішній вечір є тією очевидністю, подумав він, тоді світ не проектує машини за подобою людей. Він проектує людей за подобою машин. Віртуальних людей.

Думаючи про це, він глянув на штори на вікнах.

— Ей, — звернувся він до опуклості. — Бог війни.

— Ей, — вистромились волохаті вуха Джека.

— Всі забули, що ти тут. Ти, мабуть, усе чуєш.

— Вони знають, що я не слухаю.

— Ага. А ти не слухаєш?

— Та-а. Інколи це краще за гру.

Двері розчинилися навстіж. Увірвався Кліффорд.

— *О прошу дуже!* — Він метнувся до вікон, підкидаючи шибки вгору, мов колоди. — Дим! Це геть не те. — Він шарпнувся назад до дверей, став їх відчиняти і зачиняти, перетворивши салон на ковальські міхи.

Аріель спостерігав, доки було досягнуто певного числа змахів, відомого лише Кліффорду. Після чого той зупинився і підійшов до нього, стискаючи і розтискаючи долоні.

— Я обіцяв собі нічого не говорити — але між нами, докторе, з найкращими намірами, я б не проводив надто багато часу з цим збіговиськом. Ну, ви самі бачили. Як ваш хазяїн, я відчував себе зобов'язаним щось сказати.

— Окей. Думаю, ви не вибираєте ваших гостей.

Кліффорд у відчаї захитав головою.

— *Гостей?* Суто між нами, докторе, вони вселилися незаконно. Не ведіться на обман. Вони швендяють по готелю, ніби господарі, але вони ще за жодну ніч не заплатили. Ні разу. — Він нахилився вперед, зігнувшись у талії, і вперся поглядом в Аріеля. — Знаєте, як ми їх називаємо, сер? *Борджіа*. — Він дозволив імені на хвилю зависнути, відгонячи кровожерним ренесансним шахрайством. — *Борджіа*, — проскрипів він з огидою. — Ви самі побачили чому. Бачите портрет он там в коридорі? Чоловіка?

— Високого, так.

— Мій батько. Будував цей будинок у поті чола.

— Але — ви не можете їм просто сказати, щоб ішли? Поліція якраз тут.

— Не в цій країні. Більше прав, ніж у Королеви.

Вони почули, як Марго гуркотить по коридору.

— Знаєте, докторе, — скоромовкою прошепотів Кліффорд, — половина витончених речей у цьому готелі схована під замком. Або ж вони підуть прямісінько в її сумочку. — Він з підозрою ступив до дверей, відчинив їх і тицьнув пальцем у стелю, коли з'явилася Марго. — Куріння! А що я казав!

— Йди до сраки. — Марго вкотилася, не подивившись на нього.

Кліффорд кинув сердитий погляд і здимів.

Вітер надворі ставав безжальним. Він бряжчав шибками і завивав у комині, здіймаючи попіл. Марго обернулася до Аріеля. Вона наклала свіжу косметику і наділа перуку. Червоні й порепані ступні виривалися з ортопедичних сандалів на підніжках її крісла.

— Чи я казала вам, Гаррі, що є певна причина, чому ви тут?

— Справді? — Аріель нервово ходив туди-сюди.

— Так. Вона стосується частот, елементарних частинок, хвиль і часу з простором. Усіх зрозумілих для вас ідей.

— Ага. Бум.

Марго проводила його очима назад і вперед. Затуманені слізьми, вони все ж світилися твердістю, якої Аріель досі не бачив.

— Ви мені не вірите, — мовила вона.

— О, я вірю, що ви у це вірите. Розкажіть мені більше.

— Ви не вірите в ніщо, окрім своєї нудної старої що-йде-вгору-підє-вниз класичної ньютонівської дурні. Просто як клятий конструктор «Меккано».

Аріель зупинився обличчям до неї.

— Справді, не вірю. Але я вірю, що ви вірите в дещо більше — і тут важить тільки це. Я б залюбки послухав. Моя свідомість відкрита.

Марго зіщулила очі.

— Я підняла це питання, бо трохи здивована, що ви досі плутаєтесь. Знаєте, все це дуже по-науковому.

— Ну, Марго, — я б залюбки послухав більше. Бо, може, воно й так, а може, й ні.

Обличчя Марго осунулось.

— Ох. Я думала, ви мене розумієте.

— Я розумію. Але не погоджуюся, що всі підказки — наукові.

— Але хіба ви не бачите? Сплутаність! Це відкриття! Певні частинки в атомному ядрі паруються з частинками в інших атомах на будь-якій відстані, навіть по той бік всесвіту. І що важливіше — квантові комп'ютери скоро доведуть сплутаність між паралельними всесвітами!

— Ага. Базова сплутаність — це правда. Але це не значить, що крізь неї, як крізь лінзи, можна тлумачити будь-який досвід. Що я маю на увазі: я не розумію, як моя вимушена посадка напередодні ввечері в аеропорту може мати ще якісь інтерпретації, окрім погоди, занадто поганої для польотів. А погана погода — це проста фізика.

— О Боже. Але ж, Гаррі! Хіба не бачите — ви не в аеропорту!

— Ну. Ви розумієте, про що я. Якщо ви натякаєте на те, що ми перебуваємо в паралельному всесвіті, в це було б легше повірити, якби я не прибув на таксі.

Марго зробила паузу, щоб витерти серветкою слину з рота.

— Боже милий, я так стараюсь усе спростити.

— Відкрию вам таємницю, Марго: розділ моєї дисертації стосувався сплутаних атомів. Але він не спрацював. Знаєте чому? Тому що, зрештою, я прикладний науковець, і не існувало способу перенести ідею з теорії на практику. Ніщо в класичному всесвіті не засвідчувало ефекту сплутаності. Якби я міг побачити щось на власні очі, тоді я міг би його ретельно вивчити, зробити прорив і використати. Але мені навіть не вдалося виділити ядро в передбачений спосіб. Тож я мусив його викинути.

— Так! Так! Бачите? О, Гаррі! Ви майже там, далі, далі — і що квантова механіка говорить про час?

— В інтерпретації Еверетта, яка вам так подобається? Що його не існує. Але гляньте на мій годинник — уже пізно. Оце прикладна істина речей.

Марго повільно здулася в кріслі.

— Цими днями усі проти мене. — Її обличчя стало втіленням жалю до себе самої. Вона заговорила до себе, закінчуючи кожне речення згасаючим видихом. — А я тут думала, ви мене зрозуміли. Ах, ну що ж.

— Не хочу бути нерозважним, Марго.

— Усе гаразд, — ледь чутно мовила вона.

І ця спокійна, затухаюча сцена, коли стара жінка зменшилась у нього на очах, стала химерною і всохлою, доповнилась відчайдушним криком з коридору.

Наближався конфлікт. Серце Аріеля тьохнуло.

— Ти зробиш те, що тобі, в біса, наказують! — гаркнув Леонард.

— Відчепися, я покличу поліцію!

То була Гретхен.

Після короткої шарпанини вони увірвалися крізь двері. Марго розкрила рот.

— Хто дав їй ножиці? — закричала вона.

Гретхен розмахувала ножицями в одній руці й телефоном у другій.

— Віддай мені! — ревів Леонард.

— Леонарде! — кричала Марго. — Ні, вона збожеволіла! Глянь на її волосся!

— Віддай мені! — Леонард почервонів і блищав від поту.

Дівчина уверталася від зливи ударів. Різонула його руку ножицями. Він скрикнув, а вона відскочила, наставляючи леза на кожного по черзі, готова до стрибка. Вона важко дихала і шкірилася, поки все не затихло, тоді повернулася до Аріеля, піднявши ножиці, мов кинджал.

— Ось що ти зробив, — засичала вона, вколовши руку і протягнувши леза крізь плоть.

Леонард скочив на неї, вирвав ножиці й закинув за піаніно.

— Іди до пекла! — верещала вона.

— Поки ти є тут, я вже в пеклі!

— Ш-ш, Леонарде, — зашипіла Марго. — Так не робиться.

— *Шкода, що вона не клята жертва аборту!* — зарепетував у відповідь Леонард.

Гретхен стояла і трусилася, шкіра клаптями звисала з руки.

— А я і є жертвою аборту, — скрикнула вона і вибігла у сльозах із кімнати.

— Ну, це якраз те, що мені, в біса, треба! — вигукнула Марго. — Дякую вам, Гаррі, дякую тобі, Леонарде. У вас взагалі немає співчуття. Так справи не робляться.

— Нам потрібен цей клятий телефон! — гаркнув Леонард. — Хіба не розумієш? Ти не можеш сидіти тут день за клятим днем, домагаючись поступу, якщо не даєш мені погнатися за ним! Ми зараз були б безпечені, якби ти не перешкоджала мені в кожній моїй клятій справі! Ти як вірус! Ти забруднювач! Все, що ти робиш, — це забруднюєш!

Марго заскавчала. То було істеричне скавуління, фальцет людини, яку вдарила автівка.

— Де мої пігулки? — Вона заметушилася за сумкою. — О Боже!

— Так, шукай свої пігулки! Дай мені знайти для тебе клятву лійку!

Вона знову заскавчала, пронизливе завивання.

— Я лише старалась допомогти. Я просто стара жінка, я не маю на це сили. Я лише старалась бути співчутливою.

— О так, звісно, збіса чудово! — заверещав Леонард. — Що б ти зробила з ножицями? Покликала клятого гуру, щоб він подихом вийняв їх із її руки?

— Я б забрала гру в Джека й обміняла її на телефон. Я не знаю, чому ви всі проти мене. Не буду вам більше набридати.

Леонард з шумом заходив туди-сюди, руки опущені і стиснуті в кулаки.

— Якби ти дала мені клятву хвилину, я б до того сам дійшов! — Він зібрався на силу. — Якби ти не влізла в останню хвилину і все не зіпсувала, з нами все було б гаразд! — Не слухаючи її скавуління, він ринув до штори і шарпнув її. — Дай мені гру!

— Згинь, — промимрив Джек.

— Дай мені її! Вже!

— Не ображай його! — вереснула Марго. — Він усе, що в мене залишилось на цьому світі! Не підходь до нього! — Вона покотилася себе в нестямі, відіпхнувши візком Леонарда вбік і мало не збивши з ніг хлопця. Той незрушно чапів над екраном.

— Він прийняв свій ріталін? — огризнувся Леонард.

— Звичайно! Він міг уже двічі прийняти, я ніколи не знаю, в тому стані, в якому ти мене тримаєш. — Марго підтягнулася і випростала руку до гри. Джек ляснув її долонею. Коли вона стримала його, той розвернувся і щосили пхнув візок.

— Ні! — Хлопець кинувся на неї, гамселячи кулаками. — Ненавиджу тебе! — заверещав він. — Ненавиджу тебе!

Аріель стояв, пульсуючи струмом. Коли Марго почала програвати бій, він спробував втрутитись між ними. Хлопець був

циклоном. Коли його удари націлилися вгору по її тілу і, зрештою, по голові, Аріель відтягнув його руку і стусаном повалив на підлогу.

Джек лежав, приголомшений. Волохаті вуха збилися набік.

Леонард нахилився над ним, погойдуючись. Одним лютим ривком він вихопив гру і пожбурих її через кімнату. Вона полетіла у вогонь, здійнявши хмарину феєрверку.

Джек з вереском побіг до каміна.

Марго неначе роздувалася в кріслі, її риси збільшувались і ставали гротескними. Вона світилася грубою силою. На очах в Аріеля ремінець її сандалі злетів зі ступні з тріском і клубком шкірних лусочок.

То була зона поза межами раціональності, зона сил дикої природи.

Марго виштовхала себе з кімнати.

— Я вже цього не витримую!

Леонард стояв, оцінюючи ситуацію. Глянув на Аріеля, а тоді звівся навшпиньки і закричав:

— Гляньте, що ви зробили з нашою сім'єю!

Аріель втупився в нього, дивився, як той витер підборіддя. Тоді обернувся і пішов геть. Кислоти розчарування і гніву сягнули страхітливого рівня. Вони загрожували зламати його навіки. Зі сходів він чув, як надворі завиває Марго, вітер розносив її голос.

Минаючи дванадцятий номер, він кинувся на двері, як таран. Не піддалися. Він піднявся до себе, зібрав сумки і востаннє зійшов по сходах униз. Поліція могла його арештувати. В'язниця буде бажанішим варіантом. Він був зруйнований. Лице Гретхен з'явилося у щілині прочинених дверей, коли він проходив мимо. Він з риком кинувся на неї, і вона затраснула двері.

Олівія з'явилася на наступній сходовій площадці. Вона стояла там, обхопивши себе руками, визираючи з напівтемряви.

— Пс-с, — шикнула вона. — В мене є план.

Аріель не сповільнив ходи.

— В мене також.

— Ні-ні, серйозно.

— Я також. Серйозно.

Він пройшов повз неї.

— Є машина. — Вона пішла слідом, хапаючись за нього. — Тут є наша машина. Надворі!

— І ти щойно про це подумала? За день просто згадала, що маєш машину?

— Ходімо зараз туди, лише ми двоє! Це божевільня, Арі.

— За яку ціну?

Пара ступила до їдальні. Аріель простував уперед, тягнучи її за кінчики скоцюрблених пальців.

— Немає ціни! Візьми мене з собою. Почнімо все спочатку, деінде, без усього цього. З чистого аркуша!

— Почнімо що? — спитав він сухо. — Покажи мені ключі.

Вона порилася в кишені кардигана, витягнувши пожмаканий носовичок і пару ключів. Аріель відчинив парадні двері й відступив назад. Примружившись, вона глянула в ніч.

Поріг переступили разом.

За будинком, у проході між готелем і хатиною Кліффорда, під дощем, похилившись, стояв старий «Ровер». Рука Олівії затремтіла, коли вона піднесла ключі до дверцят. Ключі випали. Аріель згріб їх з калюжі і рвонув дверцята водія. Притримав їх відчиненими для неї, але вона спинилася, раптом опустивши голову.

— Ну? — підштовхнув він.

Вона ковзнула за кермо і взяла ключі. Він вмовстився поруч, вона сиділа незрушно. То була важка стара машина, пропахла цвіллю і шкірою. Однак вона все ж погойдувалась під поривами вітру, що шугав між будинками.

— Вона заводиться? — гаркнув Аріель.

Олівія не відповіла, сиділа абсолютно нерухомо, дивлячись на свої коліна. Він побачив, як затремтіли її плечі, потім

голова. З горла вирвалось сичання, що перейшло у схлипи. Аріель нетерпляче осів. За останній день він бачив стільки плачу, з кожної точки спектру — але на цей раз помітив щось нове: мимовільне здригання, істерію. Знав, що вести машину вона не зможе. Він зітхнув і поклав руку їй на плече.

— Я казала тобі, що ти мусиш дещо знати, — схлипнула вона. — Усе могло бути таким витонченим і елегантним без клятої Гретхен Малкін.

Аріель дивився на неї.

— Чому її прізвище здається знайомим?

— Вона донька таксиста.

Погляд Аріеля звернувся всередину. З глибини пам'яті він витягнув знімок, пришпилений до панелі приладів — довготелесої усміхненої дівчинки. Син, якого батько ніколи не мав.

Він повернув обличчя Олівії до себе.

— Чому вона тут?

— Ми врятували її.

Олівія відвернулася.

— Від чого? — Аріель намагався зловити її погляд. — Олівіє, від чого?

Обернувшись, вона заледве могла вимовити слово. Підвела погляд, благаючи очима, немов підійшовши до межі, з-за якої не повернутися.

— Вона була жорстоко вбита. Він ударив її ножом у спину сорок один раз за те, що в неї почалася менструація.

Дощ барабанив по машині. Повітря ставало морозним.

Вагота опустилась на Аріеля. Він сидів і дивився на Олівію, і дедалі більше похмурнів. Коли озирнувся на залитий дощем двір і машину готелю «Кліффс», його рухи були повільними і плавними.

— Чому вона тут? — прошепотів.

— Тіло було в багажнику його машини. Він привіз її, щоб викинути в море. На щастя, потім від'їхав за кілька миль узбережжям і застрелився.

Аріель хвилину сидів мовчки. Тоді поволі відчинив дверцята і вийшов.

Олівія вискочила з машини, мовби її вкусили.

— Будь ласка, не йди.

Він насупився і пішов геть.

Хвилі билися об крутий берег, скроплюючи їх бризками, поки вони йшли до фасаду будинку. Біля сходів він узяв її за руку і провів до дверей.

— Бережи себе, — сказав він.

Вона переступила поріг, їхні очі на мить зустрілися. Він цьомнув її в щоку і делікатно підштовхнув досередини, зачи-
няючи за нею скляні двері.

Вона віддалилась від нього в зелений морок, наче труп, що зникає в морській безодні.

18

Пінисті буруни розбивались на сліпі. Світло з вікна їдальні ви-
хоплювало завитки і пасма водяного пилу. Нижче, на вузько-
му спуску до сліпа, у візку заціпеніло сиділа Марго, голова її
похитувалась на сильному вітрі.

Далі по дорозі ніч розрізали пробліскові маячки машин і слі-
пучі прожектори. Аріель нарахував три поліційні машини і те-
пер зауважив миготливі жовто-гарячі ліхтарі на кшталт аварій-
ки. Довкола сновигали постаті у важких дощовиках. Якраз за
прибоєм дві баржі висвітлювали воду до перлово-сірого кольору.

Аріель зупинився. Він зняв сумки з плеча і притулив їх під
вікном їдальні. Побачив силует Марго проти світла і пішов до
неї. Праворуч сліп піднімався від моря, наче язик.

За ним дві сотні постатей оточили територію.

— Вирушаєте в плавання, Марго? — крикнув Кліффорд.

Роб зупинився за два кроки позаду.

Марго викотилася на сліп. Морська маса з гуркотом рину-
ла до неї. Вона затремтіла від напруження, натискаючи галь-
мо візка на укосі.

— Забирайся геть! — кричав Кліффорд. — І щасливої дороги.

— Ви всі проти мене! Не підходь!

— Ми *справді* проти тебе, Марго. Цю власність залишили мені, а ти заповзялася її зруйнувати. Ти руйнівниця. Ніхто тут за тобою не сумуватиме.

— Він не залишив заповіту!

— А він не мусив залишати заповіт! Бо ж ясно, кому з нас довірили керувати готелем! І кому місце в божевільні!

— Він був і моїм батьком! — Вона розплакалась. За хвилю вона помітила Аріеля, що зігнувся під каптуром.

— Він, бувало, стояв угорі цих сходів, Гаррі, і казав, що бажає мені смерті. Він стояв на ганку, на якому стояли ви, перед дверима, якими ви щойно скористались, і казав: «Нікчемне дівчисько». — Її обличчя зморщилося. — Хіба я могла бути інакшою, коли мене не виховали належно? Як я могла? Ми живемо по правді. Ми не ховаємось. Ми є такими, якими можемо бути. Ми все-таки сім'я.

Аріель не рухався. Його схвилювала природа моря, що понад своїми кордонами тягнуло до них розпростерті руки, спрагле все поглинути. Наче сама смерть, море простягалось до них, із шипінням.

Марго сиділа, шарпана вітром. Неосяжний жаль охопив Аріеля. Він побачив стару недолюблену дитину, яка просто жде, коли хтось їй скаже, що з нею все буде гаразд.

Вона підвела смутний погляд.

— Я маю право існувати!

Кліффорд обернувся і відійшов. Роб потюпав слідом, озираючись.

— Краще я накрию стіл до сніданку, — сказав він. — Борджія захочуть поснідати після цієї гала-вистави.

Аріель глянув на готель. Здавалося, він мерехтить під дощем. На мить затримав погляд, а тоді знов обернувся до жалюгідної постаті на сліпі.

— Ви маєте мені дещо сказати, — гукнув він. — Перш ніж я піду.

— Я старалася все спростити для вас, Гаррі. Але як у всіх вас, клятих науковців, ваш розум — зачинені двері. — Вона викотила візок зі сліпа і розвернулася до нього лицем.

Він опустил очі, киваючи головою.

— Ви мертві? — запитав нарешті.

— Чи я, в біса, виглядаю мертвою? — Вона затрусила руками. — Я змінилась, оце й усе. Ви погоджуєтесь, що люди мають частоту? Що телебачення має частоту? Що з відповідними приймачами вони однаково щільні? Це збіса очевидно, Гаррі.

— Ви хочете сказати, що ви мертва. І, якщо вам повірити, — чому ж тоді, коли маєте свободу частот, ви воюєте одне з одним тут, у цьому пеклі?

— Це те, що ми робили. Те, що вміємо робити. Ви ж не думали, що ми обернемось на ангелів з клятими арфами? Так ви це собі уявляєте? Думаєте, що проектуєте розумні машини, а самі навіть не можете усвідомити ось цього!

— Не розумію, чому я мушу мати до цього хоч якийсь стосунок.

Він приготувався іти геть.

Вона повернулася на доріжку, а вище над нею Аріель зігнувся під вітром, його одяг лопотів, мов вітрила. Чорнота довкола Марго здалася ще чорнішою через водяний пил у світлі. Тоді, глянувши вгору, він побачив мерехтіння у вікнах готелю.

Він рвучко зробив крок до будинку. Великі хмари диму валували з тильного боку. Крізь їдальню він побачив, як котяться клуби полум'я, розжарені вихори, що пожирають усе довкола себе.

У вікні на верхньому поверсі стояла і дивилася вниз Олівія.

Він побіг до сходів, тоді зупинився і глянув на дорогу. Територія кишіла рятувальними службами. Також були якісь робітники — коренасті чоловіки в дощовиках. Серед техніки було кілька тракторів, і саме зараз кран на платформі вантажівки розхитував над водою стрілу. Аріель рвонувся до перших поліціантів, яких побачив.

Налетівши на першу групу чоловіків, він показав рукою на готель.

— Пожежа! — скрикнув він.

Чоловіки пройшли повз нього.

— У Дерека є лебідка, — сказав один.

— Правду кажеш, піду візьму рукавиці, — відповів другий.

Аріель ухопив руку чоловіка — і нічого не відчув.

Він став і вирячився на свою долоню. Коли озирнувся, побачив, що Марго майже поруч. Її візок неначе котився сам.

Аріель опустився.

— Мені жаль, любий. — Вона підїхала ближче. — Клятий Джек підпалив штори. Скажемо просто: ваше поминання не було єдиним, яке ми підготували цього тижня. Хоча, звісно, ми б накрили стіл і лише для вас. Ми ледве справилися з рибалкою торік. Менше з тим. Відкладу на хвилю драму і зроблю те, що слід. Ми для вас запланували таке гарне прийняття.

Аріель виригав у болото.

— Ми всі мертві?

— Бідолашний. — Вона взяла його за руку і обережно потягнула до краю води.

Чоловіки метушилися довкола і крізь них, заклопотані своєю справою. Вона погладила його руку і кинула погляд на метушню між баржею і краном на березі. Аріель глянув туди ж.

З'явилася розфарбована червона пташка, гойднулась під водою, а тоді вирвалася зі свистом, обертаючись на ланцюгах. То був хвостовий кіль літака. Примружившись проти сліпучого світла, Аріель побачив подушки і валізи, що спливали слідом за ним, всмоктані з моря.

Він обернувся до Марго.

— Розлетілося звідси аж до Станстеда, — пояснила вона. — Пекельний вибух. Але зараз усе це в минулому, любий. Це лише низькочастотне сміття.

— Ось до чого були розмови про квант, — прошептав він.

— Ну, будьте поблажливі: ми ніколи раніше не рятували науковця. З чого я мала починати? Усе мало бути таким милим. Але, звісно, найкраще продумані плани мишей і людей. Усе, що вам потрібно знати, — це те, що любов є містком між живими

і мертвими. Ніхто про це не думає, але кожна інвестиція почуттів між душами є нічим іншим, як зобов'язанням споглядати бездиханний труп іншого. Бачите? Смерть – це все, що насправді є. Єдина навіки. І цей скороминущий органічний час, половину якого ми проводимо в клятому туалеті, такий же несуттєвий, як випадковий політ мушки. Оце, коханий, і є справжньою наукою.

Аріель тихо схлипував під каптуром.

– Ви залишитесь сплутаними з тими, кого любите. Для них час буде тягнутися довго, а для вас мине в одну мить. Ось тут включається квант. Вже не кажучи про молекулярну науку. Ви погоджуєтесь, що атоми мають вагу? Що вони не можуть бути створеними чи знищеними, а лише змінюють форму? Що, як відомо, людське тіло втрачає двадцять один грам ваги в момент смерті? Оці грами – це ви. Без огидного вуглецю чи застоюної води. Очевидно, моїх буде трохи більше – з косметикою.

Аріель задивився у темряву.

– Але чому тут?

– Там, де ви перейшли в інший світ. Нічого надзвичайного, любий, – чому, на вашу думку, привиди блукають поблизу своїх місцин? Ви не побачите Анни Бoleйн у підземці Нью-Йорка, заради Бога, хоча, гадаю, вона вільно могла б туди піти.

– Але – чому? Що ви всі тут робите?

– Саме те, що робили, коли сюди перейшли.

– Отже – що буду робити я?

– А що ви зараз робите?

– Намагаюся, в біса, вибратись звідси.

– Ось бачите.

Аріель обміркував почуте і відчув дроз. Тоді розвернувся і попрямував до дороги.

– О, я розумію, ми недостатньо добрі для вас! – випалила вона. – Ви опинилися з якимись зламаними душами і чуєтеся вищими за них! А яку душу ви в своєму житті вилікували? Що ви по-справжньому дали іншій людині? Чим допомогли? Ви робили тільки одне – догоджали собі. Чванились собою. Якщо

ви думали, що смерть не має духовного смислу, то, мабуть, помилялися. Мабуть, ось це воно і є. Гляньте на всіх людей в цьому будинку, які вас приймають. Люблять вас. Ви зневажаєте їх, бо в них якесь неправильне тіло на кістках, бо в них у головах неправильні ідеї. Чому б вам трохи не зміцнити їхнє тіло? Чому б не нагодувати їх, напоїти, залікувати рани? Якщо ви цього ніколи не робили, якщо ви завжди ганялися за здоровими, незалежними, безтурботними – тоді як можна було сподіватися опинитись у якомусь іншому місці? Егоїстичне дитя! Все, що ви робили, – це придумували машини, які нас роз'єднують, які ослаблюють співчуття. Все, що ви зробили, – це присвятили себе сильним і щасливим. І гляньте, що залишили на день свого поминання. Цілі натовпи душ, таких, як ми! Оце те, Гаррі, що ви заслужили. Те, що збудували, використовуючи весь свій інтелект. Чи це пекло? Чи ми є пеклом? Або ж пекло – це *ви*? Пеклом є ви сам, Гаррі Панік. Ідіть напишіть про це клятий твіт.

За найдальшою бригадою робітників Аріель не побачив землі. Все було чорним. Звісивши голову, він повернувся до Марго. Вона уважно спостерігала за ним, відгадуючи його настрій.

– Ходімо, – вона простягнула руку. – Все лише починається.

Вони піднялися вгору доріжкою до будинку і полум'я, яке зараз облизувало карнизи. Леонард стояв на сходах з телефоном біля вуха.

– Не відкриті! – кричав він. – Щоб запрацювало, свистати всіх нагору. Ми всі прославимось!

Аріель глянув на верхнє вікно. Гретхен дивилася вниз, усміхаючись. Він попрямував до будинку, зібравшись боротися з полум'ям. Тоді зупинився і ступив крок назад.

Марго вгадала його думки:

– Вона прийде сюди поминути – обіцяю.

– Але вона не побачить мене?

– Ну, ви, як ми кажемо, щойно з корабля – і туман допоможе. Подивимось, що зможемо зробити. Дамо їй кілька чарок спиртного.

— Спиртного?

— А чому ні, любий? — Марго показала йому рукою на сході. — Слово «спіритичний» не взялося з клятого нізвідки.

19

Водій позирав на екран, коли почали наближатись Зевині координати.

— Бірстонська затока, — промимрив він. — Має бути. Недобрий вечір для неї, якраз минув шторм і скоро ляже туман. Вибрали ж ви час для моря.

— Ага. Я так і подумала, що багаж мені не знадобиться.

Машина з'їхала з основної дороги і закружляла на поворотах, мов лисяча морда з байки. Зева занурилася в себе, дивлячись, як під місяцем тремтять верхівки дерев. Попереду них на скрутах смугами лився дощ, ніби йшов дорогою, не розхлюпуючись.

Відчувши себе, мов у пастці, вона вийняла телефон.

Сигнал пропав.

Упродовж дня всередині неї наростала дика напруга. Тепер Зева зацікавилася. Вдивлялась у темряву, пробуючи розгледіти обриси ландшафту. Повітря пахло свіжістю. Остання будівля, яку проминули, це був велетенський курортний готель на узбережжі. Витягнувши ший, вона дивилась, як він зникає позаду.

— Не цей, — водій зауважив, як вона дивиться. — Легко помилитися, але ми їдемо на інший бік затоки, ще кілька миль.

Вона знову перевірила екран: немає сигналу.

Машина виїхала на гравій і сповільнила хід.

Попереду біля дороги — навала сигнальних вогнів: поліцейські машини і рятувальна техніка розтягнулись на сотню, а то й більше ярдів. З такою активністю, освітленою прожекторами, територія могла б бути міжнародним кордоном.

— Дідько. — Водій показав рукою: — Гадаю, місце, яке шукаєте, десь за двісті ярдів за тим натовпом. Але сумніваюся, що ми проїдемо.

Один поліціант попрямував до них, коли побачив, що таксі збавило швидкість. Він похитав головою, показуючи жестом очевидне, і дав знак від'їхати.

— Це точно десь тут. — Зева скосила погляд, коли вони рушили. — А можете мене просто висадити, он там попереду, на пагорбі? Я спробую піти верхом.

— Якщо ви впевнені, — відповів водій. — Я буду трохи далі, за півмилі звідси є смуга для стоянки, якби ви змогли повернутися.

— Добре, — мовила вона. — Давайте розрахуємось. Якщо я не повернуся за півгодини, можете їхати.

Вийшовши з машини, вона піднялася на пагорб і оглянула протилежний схил. Туман купчився над водою, і вона побачила зовсім недалеко табір рятувальників. Вона стояла лицем до пари тракторів з трейлерами внизу. Все ж там було менше людей і темніше. Притримуючись однієї заблудлої смуги світла, вона зійшла схилом.

Тоді її помітив один чоловік і перегородив шлях.

— Агов! — гукнув він. — Ніяких глядачів, вам тут не можна.

Він був незграбний і червонощокый, як фермер, і один з кількох, що не мали сигнального жилета, ніби місцевий волонтер.

Зева випробувала свій шарм.

— Вибачте, — усміхнулась вона. — Я шукаю будинок, що мусить бути далі по узбережжі. Я подумала, що дійти пляжем буде легше.

— Там нічого нема. — Чоловік згорнув руки. — Природний заповідник, якщо підете далі, але то за багато миль від Біерстона. А що таке ви шукаєте?

— Пансіонат десь отут. Думаю, він біля моря.

— Ні-ні, кохана, тепер тут нічого нема на багато миль звідси.

— Але в мене точна інформація. Мабуть, я просто піду пошукаю, він мусить бути тут.

— Кажу вам, кохана, роздивіться довкола. Пусто, доки сягає око. Отам, на обриві, стояв був колись будинок, готель «Кліффс». Але то було давно, згорів у сімдесятих. Мені жаль, люба. Зовсім хибний шлях.

Серце Зеви завмерло.

— Окей. Але ви комусь скажете, якщо піду по пляжу в інший бік? Я заради цього приїхала здалеку.

Він замислився, роззираючись навкруги.

— Просто як повернетесь, постарайтесь не заходити ось сюди. Тут з води витягають бостонський літак, видовище не з приємних.

Зевина зацікавленість послужила їй ще кілька хвилин. Потім вона знайшла рештки старої бетонної доріжки вздовж обриву, лише фрагмент, а нижче те, що колись, мабуть, було сліпом для човнів. Вона зупинилась на ньому, повернувшись до моря.

Її серце нарешті розбилось. Перед нею — матеріальна істина. Класична фізика зрадила його літак. Вона відчула, як всередині прорвало дамбу, і знала, що крізь очі виливається її сутність, її невинність і свобода.

Упродовж години туман поглинув всесвіт навколо неї. Раптом їй здалося, що життя вміщало лише минулий рік, період часу, коли Аріелеві слова заповнили її екран, її серце і розум. Телефон тельнякав лише кілька годин перед тим, і вона вважала, що він там був. А тепер глянула на екран, а той мертвий.

Незграбно віднайшла його фото. Чорне.

Аріеля там не було. Нікого не було.

Вона по-справжньому самотня.

Зева втратила лік часу, який провела на обриві. Можливо, вона дрімала. Можливо, стала відсутня в якийсь інший спосіб. Хай там як, вона здригнулася, коли продзвенів здивований голос:

— *Mein Gott!* Це ж молода Джекі Онассіс.

— Спокійніше, — почувся чоловічий голос.

Обернувшись, Зева побачила, як з імли позаду неї виринає сувора велетенська споруда у вікторіанському стилі. Під портиком горів ліхтар. Чоловік нетвердою ходою зійшов униз, щиро усміхаючись.

— У британців вроджена любов до моря, — сказав він. — Хоч я думаю, ви трішки надуже захопилися.

— Боже, — Зева не рухалась, — я була за мільйон миль звідси.

— А що тут робити? Клята погода. Ми загнані в ступор, ніби в штучну кому, поки все це не мине.

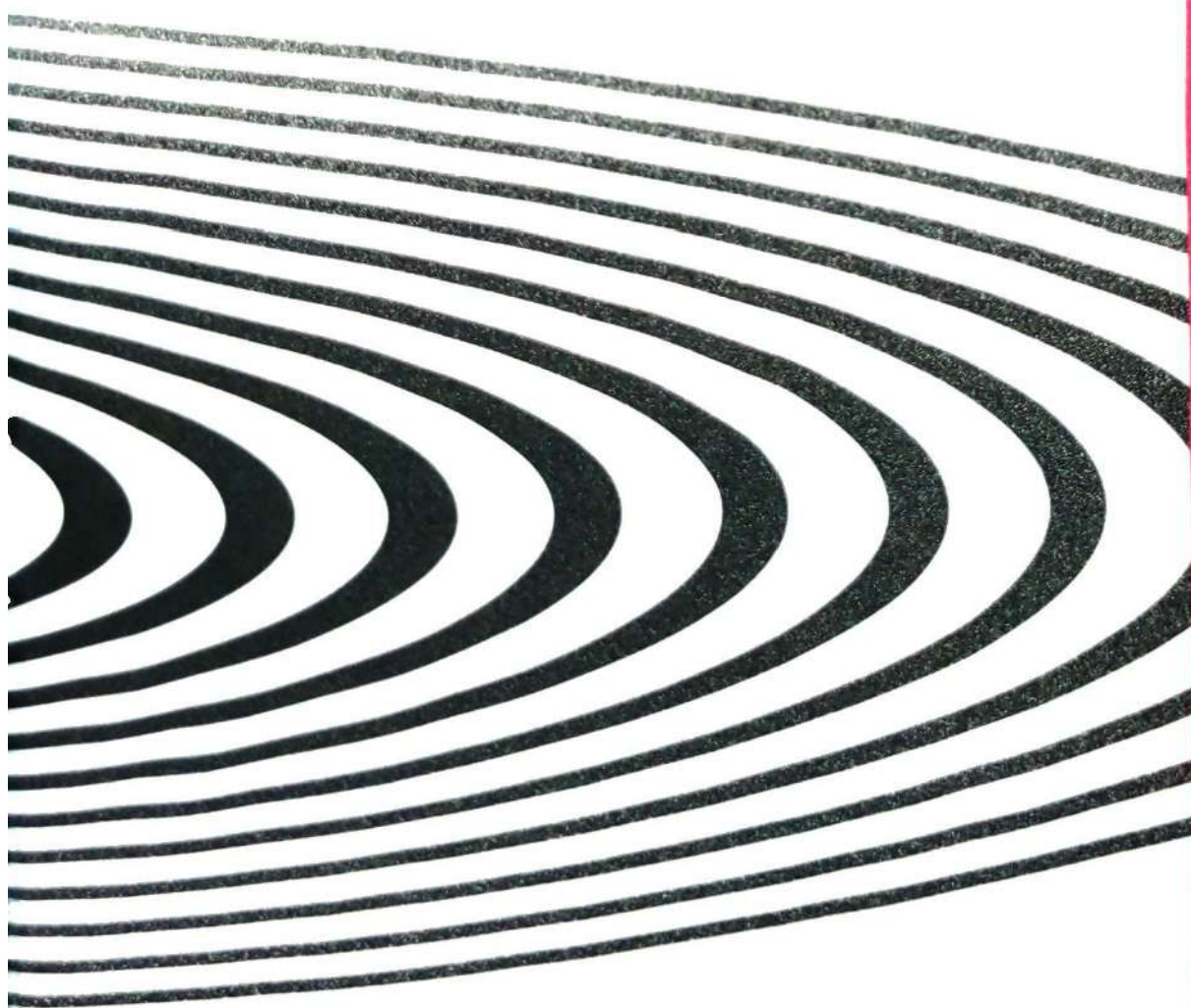
— Не в кому, Леонарде, заради Бога, — мовила жінка позаду нього.

— Вибачте. — Зева стрепенулася. — Я не мала наміру порушувати межі.

— Дурниці. Джин і тонік всередині, не приєднаєтесь до нас? — Чоловік запросив її помахом руки.

— Дуже вам дякую. Тоді мені справді треба знайти звідси вихід. У вас коли-небудь ловиться телефонний сигнал?

0 1 0 0 0 1 0 0
0 1 1 0 0 1 0 1
0 1 1 0 0 0 0 1
0 1 1 1 0 1 0 0
0 1 1 0 1 0 0 0
0 0 1 0 0 0 0 0
0 1 1 0 1 0 0 1
0 1 1 1 0 0 1 1
0 0 1 0 0 0 0 0
0 1 1 0 0 0 0 1
0 1 1 0 1 1 0 0
0 1 1 0 1 1 0 0
0 0 1 0 0 0 0 0
0 1 1 1 0 1 0 0
0 1 1 0 1 0 0 0
0 1 1 0 0 1 0 1
0 1 1 1 0 0 1 0
0 1 1 0 0 1 0 1
0 0 1 0 0 0 0 0
0 1 1 1 0 1 0 0
0 1 1 1 0 0 1 0
0 1 1 1 0 1 0 1
0 1 1 0 1 1 0 0
0 1 1 1 1 0 0 1
0 0 1 0 0 0 0 0
0 1 1 0 1 0 0 0
0 1 1 1 0 0 0 0
0 0 1

Літературно-художнє видання

ДІБІСІ П'ЕР
СНІДАНОК З БОРДЖІА

Головний редактор *Роман Малиновський*

Перекладачка *Олена Фешовець*

Редактор *Віктор Мартинюк*

Коректор *Мірек Боднар*

Художник *Саша Пес*

Художній редактор *Михайло Царик*

Дизайнер та верстальник *Руслан Кривенко*

**БАВИЛОНСЬКА
БІБЛІОТЕКА**

Підписано до друку 08. 04. 2019. Формат 60×84/16.

Наклад 1000 прим. Зам № 9-04-0902.

Видавництво «Вавилонська бібліотека»

76005, м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 103

shop@babylonlib.com

www.babylonlib.com

Свідоцтво про державну реєстрацію

ДК № 4864 від 12. 03. 2015 р.

Віддруковано ПРАТ «ХКФ «Глобус»

вул. Різдвяна, 11, м. Харків, 61052

Свідоцтво ДК № 3985 від 22. 02. 2011

www.globus-book.com

